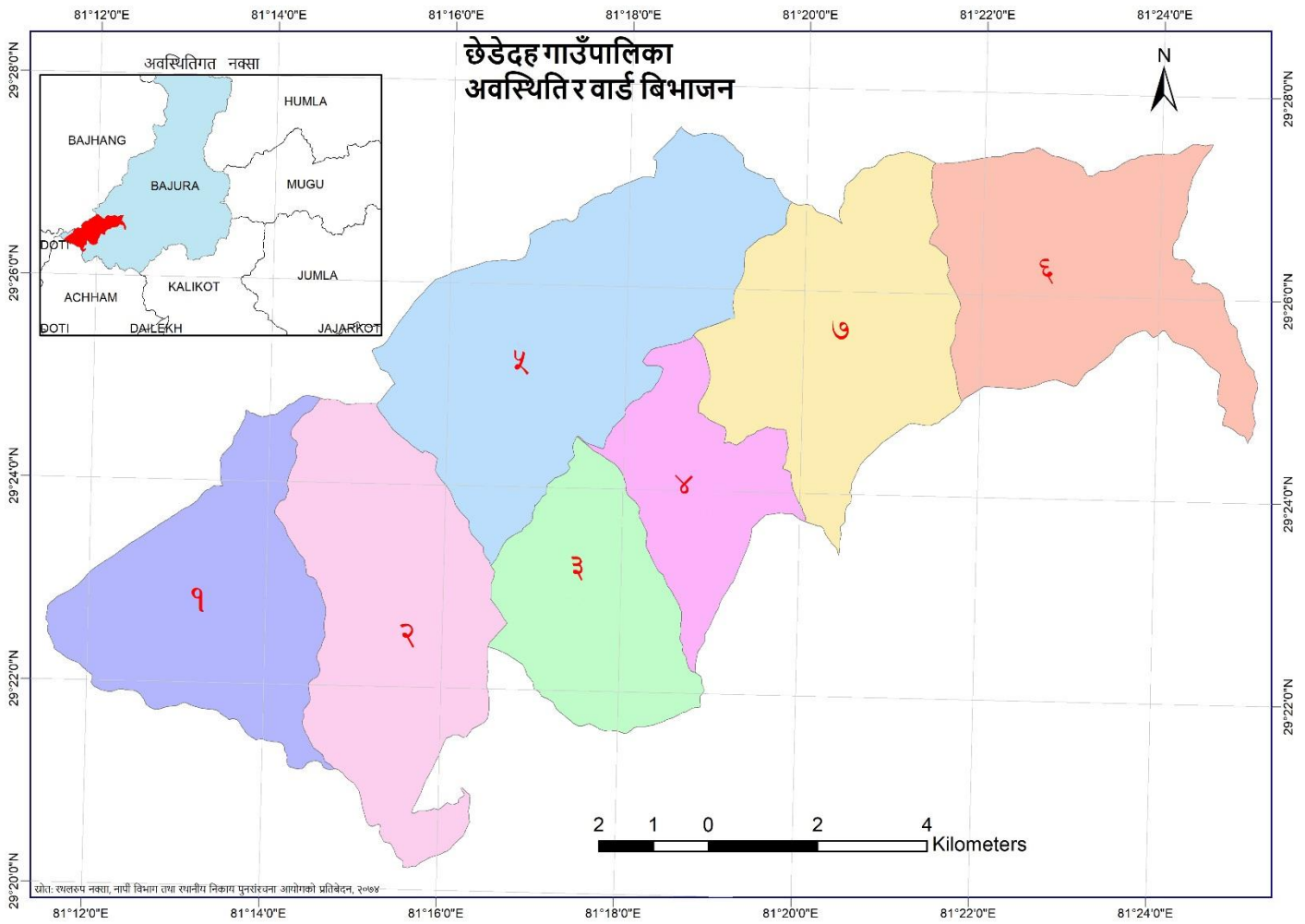

गाउँ वस्तुगत विवरण २०७५

खप्तड छेडेदह गाउँपालिका
बाजुरा, ७ नं. प्रदेश
२०७५ असार

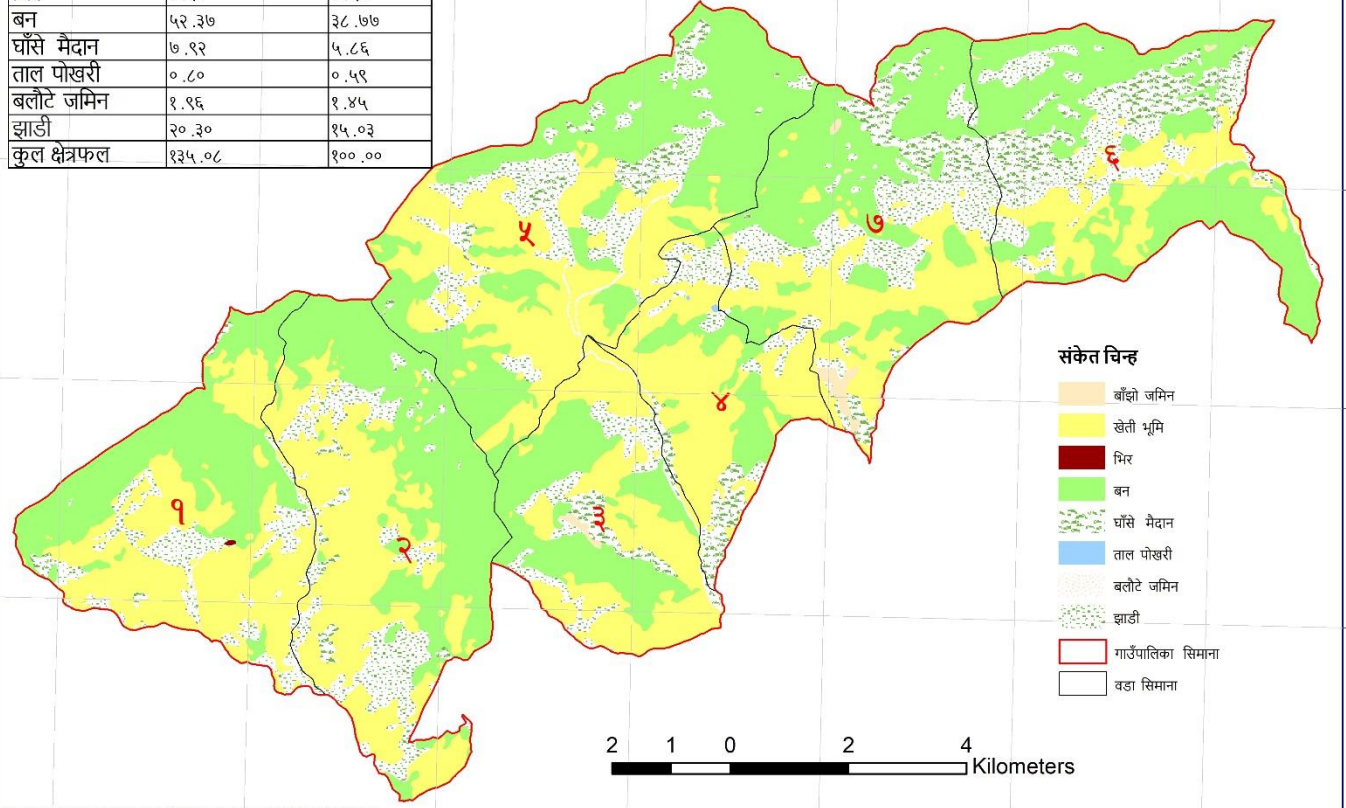
दस्तावेज	गाउँ वस्तुगत विवरण (Village Profile Document)
प्रकाशक	खप्तड छेडेदह गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, बाजुरा
सर्वाधिकार	प्रकाशकमा
प्राविधिक सहयोग	<p>सामुदायिक विकास कार्यक्रम Community Development Programme (CDP)</p> <p>सम्पर्क ठेगाना: विश्व खाद्य कार्यक्रम (डब्लु एफ पी) पो व.नं. १०७, चाकुपाट, ललितपुर सम्पर्क : +९७७ ०१-५२६०६०७/५२६०६९३ Website: www.wfp.org</p>
मिति	२०७५ असार
वेबसाइट	http://www.chhededahamun.gov.np/

भूउपयोगको नक्सा

छेडेदह गाउँपालिकाको भूउपयोग

भूउपयोगको प्रकार	क्षेत्रफल (वर्ग कि मी)	क्षेत्रफल (%)
बाँझो जमिन	१.९०	१.४१
खेती भूमि	४८.९३	३६.२२
भिर	०.९०	०.६७
बन	५२.३७	३८.७७
घाँसे मैदान	७.९२	५.८६
ताल पोखरी	०.८०	०.५९
बलौटे जमिन	१.९६	१.४५
झाडी	२०.३०	१५.०३
कुल क्षेत्रफल	१३५.०८	१००.००

श्रोत: स्थलरूप नक्सा, न्यायी विभाग तथा स्थानीय निकाय पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन, २०७४

खप्तड छेडेदह गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय डोगडी, बाजुरा ७ नं. प्रदेश

नमूना प्रकाशकीय

स्थानीय सरकारका रूपमा गाउँपालिकाले नेपालको संविधान र तत्सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था बमोजिम सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माण मार्फत जन आकांक्षा सम्बोधनको ऐतिहासिक जिम्मेवारी नव निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूमा रहेको छ । संघीय शासन व्यवस्थाको रूपमा स्थानीय तह, प्रदेश र संघ माझ समन्वय, सहकार्य र सह अस्थित्वको सिद्धान्तका आधारमा शासन संचालनको अपेक्षा गरीए जस्तै स्थानीयस्तरमा पनि राजनीतिक दल, विषयगत निकाय, समुदायमा आधारीत संस्था, स्थानीय समुदाय, नीजि क्षेत्र र विकास साभेदार तथा गैसससँगको निकटतम सहकार्य र समन्वयबाट अपेक्षित परिवर्तन सुनिश्चित हुने विश्वास गर्न सकिन्छ । स्थानीय सरकार संचालनको बलियो आधार तयार गरी सेवा प्रवाह र विकास निर्माण प्रभावकारी गराउन गाउँपालिकाको समग्र पक्षको क्षेत्रगत तथा खण्डिकृत तथ्यांक खुल्ने गरी वस्तुगत विवरण वा पार्श्वचित्र तयार गर्नु अत्यन्त महत्वपूर्ण कार्य हो । यहि कुरालाई नेपाल सरकारले नीतिगत निर्णय र मार्गदर्शनका आधारमा सचेत समेत गराएको छ । गाउँ विकासको विद्यमान स्थितिको विश्लेषण गरी गाउँ विकासको प्रयासलाई दिशानिर्देश गर्न एकीकृत, आवधिक तथा वार्षिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा, योजनाको नतिजामूलक अनुगमन तथा गाउँ विकासका प्रयासहरूको प्रभावको लेखाजोखा गर्न गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी तथा अद्यावधिक गर्नु जरुरी रहेको छ ।

गाउँपालिकाको समग्र नेतृत्व, विषयगत कार्यलय तथा गाउँ विकासका समग्र सरोकारवालाको सहयोग तथा सहकार्य र सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमको प्राविधिक सहयोगमा छेडेदह गाउँपालिकाको गाउँ वस्तुगत विवरण (Village Profile) तयार गरिएको छ । यस वस्तुगत विवरणले यस क्षेत्रको सेवा प्रवाह, नीति निर्माण, आन्तरिक आय वृद्धि तथा विकास प्रकृत्यालाई मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छु । यसका अतिरिक्त, गाउँ विकासका लागि सहकार्य गर्ने अन्य निकाय लगायत गैसस तथा विकास साभेदारका लागि पनि उल्लेखित विवरण महत्वपूर्ण र सहयोगी हुनेछ । यस गाउँपालिकाको विकास र सम्मृद्धिको सपना सबैको एकता, साभा प्रयास र प्रतिवद्धता बाट प्राप्त हुने कुराको पुनः स्मरण गर्न चाहन्छु ।

अन्त्यमा, वस्तुस्थिति विवरण तयारीको कार्यमा सहयोग र परामर्श प्रदान गर्ने गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरू, राजनीतिक दल, कर्मचारी र प्राविधिक सहयोग गर्ने सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमका प्राविधिक सहयोगकर्ता सहित सबैको योगदानको उच्च कदर गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

.....
अध्यक्ष
नर बहादुर रावत

खप्तड छेडेदह गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

डोगडी, बाजुरा

७ नं. प्रदेश

दुई शब्दको नमुना

नव गठित गाउँपालिका जनताको सबैभन्दा निकटको सरकारका रूपमा स्थानीय शासन संचालन र व्यवस्थापनका लागि नयाँ अनुभवका साथ अगाडी बढिरहेका छ। विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका अतिरिक्त साधन र स्रोतको सीमा भित्र रहेर शासन संचालन र व्यवस्थापन चुनौतिपूर्ण कार्यका रूपमा देखिएको छ। जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई संघीय प्रणालीको सुदृढीकरण, दीगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पुरा गर्ने दिशामा महत्वपूर्ण जिम्मेवारी गाउँपालिकामा रहेको छ। स्थानीय तहमा अन्तरनिहित अधिकार तथा अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषयलाई विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाले रेखांकन गरेको छ। स्थानीय शासन ऐन संसदमा विचाराधिन रहेको र प्रदेशस्तरीय संयन्त्र तथा कानून तयार नभइ सकेको हालको अवस्थामा नेपालको संविधान, कार्य विस्तृतिकरण प्रतिवेदन, स्थानीय तहको सेवा संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आदेश २०७४ र स्थानीय शासन ऐन सम्बन्धी विधेयकमा अन्तरनिहित अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषय प्रष्ट पाउँदै वस्तुगत विवरण तयारी र अद्यावधिक गर्नु पर्ने कुरालाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ। संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले वस्तुगत विवरण तयारी गर्न सचेत गराइ यसको ढाँचा समेत उपलब्ध गराएको वर्तमान अवस्थामा समग्र गाउँपालिकाको विकासको अवस्था र वस्तुगत स्थिति भल्किने खण्डीकृत तथ्यांक सहितको क्षेत्रगत विवरण खुल्ने वस्तुगत विवरण तयार गरी अद्यावधिक गर्दै लैजानु आवश्यक छ।

गाउँ वस्तुगत विवरणले नीति, कानून, मापदण्ड र योजना निर्माणका अतिरिक्त कार्यान्वयन र नियमनका लागि आवश्यक सूचना प्रदान गर्नेछ। यस विवरणले गाउँपालिकाको विकासमा समन्वय र सहकार्य गर्ने निकाय तथा विकास साभेदार गैसस, नीजि क्षेत्रलाई समेत मार्गदर्शन प्रदान गर्ने अपेक्षा गरेको छ। समय, स्रोत र साधनको सिमितता बावजूद सरोकारवालासँगको छलफल र द्वितीय तथ्यांकको उपयोग गरी तयार गरीएको यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीको पहिलो प्रयास सफल भएकोमा खुशि व्यक्त गर्न चाहन्छु। पहिलो प्रयास भएका कारणले वस्तुगत विवरणमा हुन सक्ने कमि कमजोरीहरूलाई क्रमशः सुधार र अद्यावधिक गर्दै लगिने छ।

अन्तमा, वस्तुगत विवरण तयारी कार्यमा नेतृत्वदायी भूमिका खेल्ने अध्यक्ष तथा उपाध्यक्ष लगायत सबै निर्वाचित पदाधिकारी, कर्मचारी र सबै सरोकारवाला तथा प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमका प्राविधिक सहयोगकर्ता सबैलाई सबैलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु। आगामी दिनमा सबैको साथ र सहयोगले गाउँपालिकाको विकास प्रकृया, शासन सञ्चालन र व्यवस्थापन सहज र उत्साहप्रद हुनेछ भन्ने अपेक्षा राखेको छु।

धन्यवाद !

.....
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

विषय सूची

परिच्छेद १: परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ उद्देश्य	२
१.३ कानूनी तथा नीतिगत आधारहरु	२
१.४.१ सहमती निर्माण	३
१.४.२ गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण	३
१.४.३ गाउँपालिका स्तरीय अभिमुखिकरण	३
१.४.४ तथ्यांक संकलन	३
१.४.५ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोत नक्शा तयारी	४
१.४.६ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी	४
१.४.७ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन	४
१.४.८ गाउँ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी	४
१.५ सीमा	४
परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था	६
२.१ भौगोलिक अवस्थिति	६
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण	६
२.३ राजनीतिक अवस्थिति	६
२.४ धरातलीय अवस्था	७
२.५ प्राकृतिक सम्पदा र भूउपयोग	७
२.६ साँस्कृतिक उत्कृष्टता	७
२.७ विकासका सम्भावनाहरु	८
२.८ ग्राहस्थ उत्पादन, मानव विकास सूचकांक र गरिबी	९
परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था	१०
३.१ वस्ती र घरपरिवार विवरण	१०
३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था	१०
३.३ जनघनत्वको अवस्था	१०
३.४ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण	११
३.५ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण	११
३.६ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण	११
३.७ जातिगत आधारमा घरपरिवार र जनसंख्या विवरण	१२
३.८ घरमुलीको विवरण	१२
३.९ अपागंताको आधारमा जनसंख्या	१३
३.१० आवास माथीको स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण	१३
३.११ बसोबासको अवस्था सम्बन्धी विवरण	१४
३.१२ वैवाहिक स्थिति	१४
३.१३ व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण (२०७३ चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)	१५
परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था	१६
४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण	१६
४.१.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण	१६
४.१.२ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण	१६
४.१.३ वैदेशिक रोजगारमा गएकाहरुको विवरण	१७
४.१.४ सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण	१७

४.१.५ उद्योग सम्बन्धी विवरण	१८
४.२ कृषि तथा पशु विकास	१८
४.२.१ सिंचाइ सुविधा सम्बन्धी विवरण	१८
४.२.२ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	१९
४.२.३ अन्न तथा दलहन वाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण	१९
४.२.४ फलफुल, तरकारी, नगदेवाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण	२०
४.२.५ पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था	२०
४.२.६ मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था	२१
४.२.७ कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था	२१
४.२.८ कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधन	२१
४.२.९ कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा	२२
४.२.१० पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा	२२
४.२.११ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण	२३
४.२.१२ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण	२३
४.२.१३ सार्जजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण	२३
४.२.१४ जग्गाको किसिम	२४
४.३ पर्यटन विकास	२४
४.३.१ पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण	२४
४.३.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण	२५
४.४ व्यवसायिक सीपमूलक तालिम	२५
४.४.१ व्यवसायिक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण	२५
४.४.२ व्यवसायिक सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण	२५
४.५ बैङ्क तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	२६
४.६ वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार विवरण	२६
४.७ वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण	२७
४.८ घट्ट, मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण	२७
४.९ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	२८
४.१० खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण	२८
४.११ औद्योगिक कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था	२९
४.१२ स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण	२९
४.१३ कृषि बजार सम्बन्धी विवरण	३०
४.१४ बैंक तथा वित्तिय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण	३०
४.१५ आयात तथा निर्यातको अवस्था	३१
परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था	३३
५.१ शैक्षिक तथा मानव संसाधन विकास	३३
५.१.१ हालको साक्षरताको अवस्था	३३
५.१.२ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण	३३
५.१.३ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण	३४
५.१.४ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण	३४
५.१.५ सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण	३४
५.१.६ विद्यालयको भौतिक अवस्था	३५
५.१.७ शिक्षक विवरण	३५
५.१.८ भर्ना दर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर	३५
५.१.९ आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	३६
५.१.१० छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण	३६

५.१.११ शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष व्यवस्था.....	३६
५.१.१२ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण.....	३७
५.१.१३ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधा सम्बन्धी विवरण.....	३७
५.१.१४ सामुदायिक बाल विकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण.....	३७
५.१.१५ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था.....	३८
५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण.....	३८
५.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण.....	३८
५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण.....	३९
५.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण.....	३९
५.२.४ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था.....	३९
५.२.५ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण.....	४०
५.२.६ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण.....	४०
५.२.७ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था.....	४१
५.२.८ गाउँपालिका भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण.....	४१
५.२.९ मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण.....	४२
५.२.१० परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था.....	४३
५.२.११ जीवन विमा सम्बन्धी विवरण.....	४३
५.२.१२ फोहोरमैला व्यवस्थापन विवरण.....	४३
५.३ खानेपानी तथा सरसफाई.....	४४
५.३.१ खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार.....	४४
५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था.....	४४
५.३.३ सार्वजनिक शौचालय तथा ढल सम्बन्धी विवरण.....	४५
५.३.४ जलस्रोत सम्बन्धी विवरण.....	४५
५.३.५ सार्वजनिक जग्गाको विवरण.....	४६
५.४ महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशिकरण.....	४६
५.४.१ कामदारको रूपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका.....	४६
५.४.२ सामुदायिक बालक्लब तथा संजालको विवरण.....	४७
५.४.३ घरपरिवार विहिन बालबालिकाको विवरण.....	४७
५.४.४ सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था.....	४८
५.५ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन.....	४८
५.५.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण.....	४८
५.५.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण.....	४९
५.५.३ युवा क्लब सम्बन्धी विवरण.....	४९
५.५.४ युवा सिर्जनशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन विवरण.....	५०
५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति.....	५०
५.६.१ सार्वजनिक स्थल र पाटी पौवा.....	५०
५.६.२ स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला.....	५०
५.६.३ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण.....	५१
५.७ सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण.....	५१
५.८ छाउप्रथाको अभ्यास.....	५२
५.८.१ छुई हुने र छाउ गोठमा बस्ने महिला सम्बन्धी विवरण.....	५२
५.८.२ छाउ गोठको प्रकार र अभ्यास सम्बन्धी विवरण.....	५२
परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति.....	५४
६.१ वन क्षेत्रको अवस्था.....	५४
६.१.१ जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण.....	५५

६.१.२ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र	५५
६.१.३ वनजन्य उत्पादन विवरण	५५
६.२ जडिबुटीको विवरण.....	५५
६.३ चरन क्षेत्र.....	५६
६.४ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन	५६
६.४.१ विपदको प्रभाव.....	५६
६.४.२ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण	५७
६.४.३ विपदबाट मानवीय क्षती.....	५८
६.४.४ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय	५८
६.४.५ विपदको असर सम्बन्धी विवरण	५८
६.४.६ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार.....	५९
६.५ संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)	५९
६.६ जलश्रोत तथा जलाधार क्षेत्र र उपयोगको स्थिति	६०
परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था	६१
७.१.१ सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था.....	६१
७.१.२ पैदल मार्ग.....	६१
७.१.३ पुल तथा पुलेसा	६२
७.१.४ सवारी रुटको विवरण	६२
७.१.५ गाउँनगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन	६३
७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा.....	६३
७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)	६३
७.२.२ बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार	६४
७.२.३ जल विद्युत, सौर्य ऊर्जा, वायु ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण	६४
७.३ सञ्चार तथा प्रविधि	६४
७.३.१ आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण.....	६५
७.४ आवास तथा भवन.....	६५
७.४.१ घरको जगको आधारमा घरपरिवार.....	६५
७.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार.....	६६
७.४.३ भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण	६६
७.४.४ घर संख्याका आधारमा घरपरिवार विवरण	६६
७.४.५ घरपरिवारले उपयोग गरिएको कोठा सम्बन्धी विवरण	६७
७.४.६ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन.....	६७
७.५ सरकारी भवन.....	६८
७.६ हुलाक, पत्रपत्रिका, दूरसञ्चार र रेडियो स्टेशन सम्बन्धी विवरण	६८
७.७ शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण	६९
परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति	७०
८.१ संगठनात्क तथा मानव संसाधनको अवस्था	७०
८.१.१ गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु	७०
८.१.२ गाउँपालिकाको आय विवरण	७०
८.२ संघ/संस्था सम्बन्धी विवरण.....	७२
८.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण	७२
८.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण.....	७२
८.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण	७३
८.२.४ कृषक, उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण.....	७३
८.२.५ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण.....	७४

अनुसूची १: वस्तुगत विवरण तथ्यांक संकलन फारमहरु	७५
अनुसूची १ (क): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम	७५
अनुसूची १ (ख): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम	९८
अनुसूची २: व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	१०३
अनुसूची ३: विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका तहगत छात्रछात्रा विवरण	१०६
अनुसूची ४: विद्यालयको भौतिक अवस्था	१०८
अनुसूची ५: शिक्षक विवरण	११०
अनुसूची ६: भर्नादर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर	११२
अनुसूची ७: आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	११४
अनुसूची ८: छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण	११६
अनुसूची ९: शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धीत विशेष व्यवस्था	११८
अनुसूची १०: बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण	१२०
अनुसूची ११: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधा सम्बन्धी विवरण	१२१
अनुसूची १२: नगरसभा वा गाउँसभा तथा नगरकार्यपालिका वा गाउँकार्यपालिका पदाधिकारीको विवरण	१२३
अनुसूची १३: गाउँपालिकाबाट वस्तुगत विवरणका लागि छानिएका कार्यदलका सदस्यहरु	१२४
अनुसूची १४: सेवा प्रदायक सरकारी कार्यालयहरु तथा प्रमुखहरुको सम्पर्क विवरण	१२५
अनुसूची १५: गैर सरकारी संघ/संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण	१२६
अनुसूची १६: वित्तीय संघ/संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण	१२७
अनुसूची १७: गाउँ तथा नगरपालिकाको वडा सिमाना सहितको नक्शा	१२८
अनुसूची १८: आपतकालीन सेवा प्रदायक सम्पर्क विवरण	१२९
अनुसूची १९: चालु आ.व.को बजेट विवरण	१३०
अनुसूची २०: सहयोगी संस्थाको संक्षिप्त विवरण	१३१
सन्दर्भ सामाग्री	१३२

तालिका सूची

तालिका १: वडागत क्षेत्रफल.....	६
तालिका २: भूउपयोगको अवस्था.....	७
तालिका ३: विकासका सम्भावनाहरू	८
तालिका ४: जनसंख्या वितरणको अवस्था	१०
तालिका ५: जनघनत्वको अवस्था	१०
तालिका ६: उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण	११
तालिका ७: धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण.....	११
तालिका ८: जातिगत आधारमा घरपरिवार र जनसंख्या विवरण.....	१२
तालिका ९: घरमुलीको विवरण	१२
तालिका १०: अपांगताको आधारमा जनसंख्या.....	१३
तालिका ११: आवास माथिको स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण	१३
तालिका १२: बसोबारको अवस्था सम्बन्धी विवरण.....	१४
तालिका १३: वैवाहिक स्थिति.....	१४
तालिका १४: व्यक्तिगत घटना विवरण.....	१५
तालिका १५: मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण	१६
तालिका १६: प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण.....	१६
तालिका १७: वैदेशिक रोजगारमा गएकाहरूको विवरण.....	१७
तालिका १८: सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण	१७
तालिका १९: उद्योग सम्बन्धी विवरण.....	१८
तालिका २०: सिंचाइ सुविधा सम्बन्धी विवरण	१८
तालिका २१: कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	१९
तालिका २२: अन्न तथा दलहन बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण	१९
तालिका २३: फलफुल, तरकारी, नगदेबाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण	२०
तालिका २४: पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था.....	२०
तालिका २५: मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था.....	२१
तालिका २६: कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था	२१
तालिका २७: कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धीत मानव संसाधन.....	२२
तालिका २८: कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा.....	२२
तालिका २९: पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा.....	२२
तालिका ३०: व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण	२३
तालिका ३१: कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धीत सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण.....	२३
तालिका ३२: सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण	२३
तालिका ३३: जग्गाको किसिम.....	२४
तालिका ३४: पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण.....	२४
तालिका ३५: होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण.....	२५
तालिका ३६: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण.....	२५
तालिका ३७: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिनेहरूको विवरण	२६

तालिका ३८: बैङ्क तथा वित्तीय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण.....	२६
तालिका ३९: वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार विवरण	२६
तालिका ४०: वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण	२७
तालिका ४१: घट्ट, मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण	२७
तालिका ४२: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	२८
तालिका ४३: खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण	२८
तालिका ४४: औद्योगिक कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था.....	२९
तालिका ४५: स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण	२९
तालिका ४६: कृषि बजार सम्बन्धी विवरण	३०
तालिका ४७: बैंक तथा वित्तीय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण	३०
तालिका ४८: आयात तथा निर्यातको अवस्था.....	३१
तालिका ४९ : हालको साक्षरताको अवस्था	३३
तालिका ५०: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण	३३
तालिका ५१: शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण.....	३४
तालिका ५२: विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण	३४
तालिका ५३: सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण	३४
तालिका ५४: विद्यालयको भौतिक अवस्था.....	३५
तालिका ५५: शिक्षक विवरण.....	३५
तालिका ५६: भर्ना दर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर	३५
तालिका ५७: आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी.....	३६
तालिका ५८: छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण	३६
तालिका ५९: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधा सम्बन्धी विवरण	३७
तालिका ६०: सामुदायिक बाल विकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण	३७
तालिका ६१: आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था.....	३८
तालिका ६२: स्वास्थ्य संस्थाको विवरण.....	३८
तालिका ६३: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण	३९
तालिका ६४: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण.....	३९
तालिका ६५: प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था.....	३९
तालिका ६६: खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण.....	४०
तालिका ६७: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण.....	४०
तालिका ६८: मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था	४१
तालिका ६९: गाउँपालिका भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण	४१
तालिका ७०: मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण	४२
तालिका ७१: परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था	४३
तालिका ७२: जीवन विमा सम्बन्धी विवरण.....	४३
तालिका ७३: फोहोरमैला व्यवस्थापन विवरण	४३
तालिका ७४: खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार.....	४४
तालिका ७५: शौचालय प्रयोगको अवस्था.....	४४
तालिका ७६: सार्वजनिक शौचालय तथा ढल सम्बन्धी विवरण	४५

तालिका ७७: खानेपानी मुहान/कुँवा सम्बन्धी विवरण	४५
तालिका ७८: सार्जजनिक जग्गाको विवरण	४६
तालिका ७९: कामदारको रूपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका	४७
तालिका ८०: सामुदायिक बालक्लब तथा संजालको विवरण.....	४७
तालिका ८१: घरपरिवार विहिन बालबालिकाको विवरण	४७
तालिका ८२: सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था	४८
तालिका ८३: खेलमैदान, पार्क, पिकनिक तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण	४८
तालिका ८४: व्यवसायिक खेलाडीको विवरण	४९
तालिका ८५: युवा क्लब सम्बन्धी विवरण.....	४९
तालिका ८६: युवा सिर्जनशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन विवरण.....	५०
तालिका ८७: सार्जजनिक स्थल र पाटी पौवा	५०
तालिका ८८: स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला	५०
तालिका ८९: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण	५१
तालिका ९०: सुरक्षा निका सम्बन्धी विवरण	५१
तालिका ९१: छुई हुने र छाउ गोठमा बस्ने महिला सम्बन्धी विवरण.....	५२
तालिका ९२: छाउ गोठको प्रकार र अभ्यास सम्बन्धी विवरण	५२
तालिका ९३: वन क्षेत्रको अवस्था	५४
तालिका ९४: जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण.....	५५
तालिका ९५: जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण.....	५५
तालिका ९६: जडिबुटीको विवरण	५५
तालिका ९७: चरन क्षेत्र	५६
तालिका ९८: विपद्को प्रभाव	५६
तालिका ९९: जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण	५७
तालिका १००: विपद्बाट मानवीय क्षती	५८
तालिका १०१: विपद्को किसिम अनुसार जोखिमको समय	५८
तालिका १०२: विपद्को असर सम्बन्धी विवरण	५९
तालिका १०३: विपद्बाट क्षती सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार.....	५९
तालिका १०४: संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचना.....	६०
तालिका १०५: सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था	६१
तालिका १०६: पैदल मार्ग	६१
तालिका १०७: पुल तथा पुलेसा	६२
तालिका १०८: सवारी रुटको विवरण.....	६२
तालिका १०९: गाउँनगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन.....	६३
तालिका ११०: इन्धन उपयोग विवरण	६३
तालिका १११: वत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार.....	६४
तालिका ११२: जल विद्युत, सौर्य ऊर्जा, वायु ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण.....	६४
तालिका ११३: आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण.....	६५
तालिका ११४: घरको जगको आधारमा घरपरिवार.....	६५

तालिका ११५: छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार.....	६६
तालिका ११६: भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण	६६
तालिका ११७: घर संख्याका आधारमा घरपरिवार विवरण	६७
तालिका ११८: घरपरिवारले उपयोग गरिएको कोठा सम्बन्धी विवरण	६७
तालिका ११९: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन	६७
तालिका १२०: सरकारी भवन	६८
तालिका १२१: हुलाक, पत्रपत्रिका, दूरसञ्चार र रेडियो स्टेशन सम्बन्धी विवरण.....	६८
तालिका १२२: शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण	६९
तालिका १२३: गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु	७०
तालिका १२४: गाउँपालिकाको आय विवरण	७१
तालिका १२५: सामुदायिक संस्था विवरण	७२
तालिका १२६: आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण.....	७२
तालिका १२७: नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण.....	७३
तालिका १२८: कृषक, उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण.....	७३
तालिका १२९: गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण.....	७४

परिच्छेद १: परिचय

वस्तुगत विवरणले गाउँ/नगरपालिकाको विकासको अवस्था र सम्भावनालाई यथार्थ रूपमा भल्काउन भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, पूर्वाधार, वन तथा वातावरण र सुशासन जस्ता क्षेत्रको सूचनालाई एकीकृत रूपमा प्रस्तुत गर्दछ। यस परिच्छेदमा खप्तड छेडेदह गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीको पृष्ठभूमि, उद्देश्य, नीतिगत तथा कानूनी आधार, तयारीको विधि तथा प्रक्रिया र सीमालाई देहाय बमोजिमका उप-शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ।

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान बमोजिम कायम भएका संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्रको मर्म अनुरूप सहकारीता, समन्वय र सहअस्थित्वका आधारमा नेपालको शासन सञ्चालन गर्दछन्। तीन तहको सरकारहरू मध्ये स्थानीय तहको सरकारको रूपमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले शासन सञ्चालन गर्दछ। यसर्थ जनताको सबैभन्दा निकट र स्थानीय विकास प्रक्रियामा सबै भन्दा बढी जिम्मेवार सरकारका रूपमा गाउँपालिका वा नगरपालिका रहेको छ। संवैधानिक हैसियतको स्थानीय सरकारले संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को अधिनमा रहि एकीकृत सेवा प्रवाह, आन्तरिक राजश्व परिचालन र योजना व्यवस्थापनका कार्यहरू मुलभूत रूपमा गर्दछ। नव निर्वाचित पदाधिकारीको नेतृत्वमा सुशासन, समावेशीता र विकासलाई केन्द्रमा राखि परिवर्तित सन्दर्भका जनआकांक्षाको यथोचित रूपमा सम्बोधन हुने अपेक्षा गरिएको छ।

नयाँ संघीय संरचनामा स्थानीय सरकारले जनसहभागिता, साभेदारी र सहकार्यका माध्यमबाट सन्तुलित र दिगो विकासको मर्मलाई मुर्त रूप दिन जरुरी छ। स्थानीय सरकारका गतिविधीहरू जनताको हित र समृद्धीका लागि केन्द्रीत भएको वर्तमान सन्दर्भमा गाउँ विकासका सरोकारवाला सबैको साथ र सहयोग आवश्यक छ। सामर्थ्य तथा सम्भावनाको पहिचान गरि स्थानीय आवश्यकताको सम्बोधन गर्न कुशलतापूर्वक विकासका गतिविधि संचालन गर्ने महत्वपूर्ण जिम्मेवारी स्थानीय सरकार माथी रहेको छ। विद्यमान विकासको अवस्था, मानविय तथा आर्थिक श्रोतको विश्लेषण गरि स्थानीय तहको शासन संचालन प्रकृयालाई जनमुखी र उत्तरदायी गराउन कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था सहित जनशक्तिको व्यवस्थापनका प्रयासहरू भइ रहेका छन्। यस कार्यमा गाउँ वस्तुगत विवरणमा प्रस्तुत तथ्याङ्कले आधारभूत सूचना उपलब्ध गराउँछ।

ऐतिहासिक रूपमा वस्तुगत विवरण तयारीको अभ्यासलाई हेर्दा नेपालमा सर्वप्रथम सातौँ आवधिक योजनाले विकासका संभावना र स्रोतको आवश्यक सूचना हासिल गर्न आर्थिक, सामाजिक र भौगोलिक क्षेत्र समेटिएको वस्तुगत विवरण जिल्ला तहमा तयार गर्न निर्देशन दिएको थियो। तत्कालिन गाविस तथा नगरपालिकाको सन्दर्भमा दशौँ आवधिक योजनाले वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने कुरालाई उठान गरेको थियो। स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र तत्सम्बन्धी नियमावली लागु भए पछि तत्कालिन स्थानीय निकायमा वस्तुगत विवरण तयारी नियमित रूपमा अगाडी बढेको थियो।

परिवर्तित सन्दर्भमा स्थानीय सरकारको विकास प्रकृयालाई सहज तुल्याउन र स्थानीय सरकारको कार्य सम्पादनको महत्वपूर्ण आधारका रूपमा वस्तुगत विवरण महत्वपूर्ण आधार हो। यस सन्दर्भमा संघीय सरकारले वस्तुगत विवरणको नमुना उपलब्ध गराई वस्तुगत विवरण तयार गर्न सचेत समेत गराइ सकेको छ। यस गाउँपालिकाको भौगोलिक क्षेत्र भित्रको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, पूर्वाधार लगायतका विषयगत क्षेत्रका तथ्याङ्क संकलन र विश्लेषणको माध्यमबाट तयार गरीएको वस्तुगत विवरणले स्थानीय सरकारको सेवा कार्य सम्पादनमा आधार प्रदान गर्नेछ। यथार्थ वस्तुस्थिति भल्कने वस्तुगत विवरणले योजना तर्जुमा, सेवा प्रवाह र राजश्व परिचालन जस्ता गहन विषयमा स्थानीय सरकारलाई आवश्यक सूचना उपलब्ध गराउनेछ।

१.२ उद्देश्य

खप्तड छेडेदह गाउँपालिकाको विकासको विद्यमान अवस्था, संभावना र स्रोतको सम्बन्धमा आवश्यक सूचना व्यवस्थापन गर्न गाउँपालिकाको समग्र स्थिति भल्किने वस्तुगत विवरण तयार गर्नु यस प्रतिवेदनको प्रमुख उद्देश्य हो । यसका विशेष उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन् ।

- गाउँको जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानविय, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको विषयगत र वस्तुगत स्थिति चित्रण हुने गरी वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिका, विषयगत कार्यालय/शाखा, संघ/संस्थाको विवरण, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदनबाट प्राप्त आधारभूत तथा संस्थागत तथ्याङ्क एकीकृत र विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा गाउँको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, स्थानीय राजस्वको आधार र दर निर्धारण र विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वस्तुगत तथा विषयगत सूचना उपलब्ध गराउने
- गाउँपालिकाको वार्षिक, एकीकृत, आवधिक/रणनीतिक तथा गुर्योजना र विषयगत योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र खण्डीकृत सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।

१.३ कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यलाई चरणबद्ध र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न देहायअनुसारका कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू रहेका छन् ।

- क. क. नेपालको संविधान:** नेपालको संविधानअनुसार स्थानीय तहको अधिकार अतसूची ८ को क्रम संख्या नम्बर ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरिएको छ ।
- ख. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा ११ को उपदफा २ को खण्ड ड मा जनसांख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कूल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मावन विकास तथा लैंगिक सशक्तिकरण सूचकांक, राजश्व तथा आयव्यय समेतको तथ्याङ्क सङ्कलन र प्रशोधन गरी नवीनतम प्रविधियुक्त र राष्ट्रिय तथा स्थानीय सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पार्श्व चित्र तथा श्रोत नक्शाको अद्यावधिक अभिलेखन गर्नु पर्ने कुरा उल्लेख छ ।
- ग. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४:** “गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुगत विवरण तयार वा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ । अद्यावधिक वस्तुगत विवरण आफ्नो वेवसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।” भनि दिग्दर्शनमा प्रष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

१.४ तयारीका चरण

नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको गाउँ/नगरपालिका वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि २०७४, विगतका सिकाई, सम्बन्धि विषय विज्ञका सुभाब र गाउँपालिकाका सरोकारवालासंगको सहमतिअनुसार वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीमा देहाय बमोजिम चरण र प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छ ।

१.४.१ सहमती निर्माण

खप्तड छेडेदह गाउँपालिकाको गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीका सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तरगत विश्व खाद्य कार्यक्रमद्वारा प्राविधिक सहयोग गरिएको छ। सामुदायिक विकास कार्यक्रमको क्षमता सुदृढीकरण मार्फत स्थानीय शासन प्रणालीमा सुदृढीकरणमा सहयोग पुऱ्याउने रणनीति तथा कार्यक्रम अनुसार गाउँसभा, गाउँ कार्यपालिका र गाउँ विकास सरोकारवालासँग राय परामर्शका आधारमा गाउँ कार्यपालिकाको नेतृत्वमा निर्धारित ढाँचा, तथ्याङ्कका विधि तथा प्रक्रिया अनुसार गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ। यस प्रक्रियामा विश्व खाद्य कार्यक्रमबाट प्राविधिक तथा व्यवस्थापकीय सहयोग परिचालन गरिएको थियो। गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा संचालनका लागि मार्गनिर्देशन गर्ने उद्देश्यले छेडेदह अध्यक्षको संयोजकत्वमा निर्देशन समिति गठन गरी वस्तुगत विवरण तयारी कार्य गरिएको थियो।

१.४.२ गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारी स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधिलाई गाउँसभाबाट स्वीकृत गरी निर्धारण ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधि बमोजिम गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गर्ने निर्णय गरियो। यसका साथै गाउँ कार्यपालिकाको नेतृत्वमा गाउँ विकासका सरोकारवालाको सक्रिय सहभागिता र सहयोगमा उपलब्ध गाउँ/नगरपालिका वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधिका अतिरिक्त गाउँपालिकाको स्थानीय परिवेश, विशिष्टता अनुसार गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ।

१.४.३ गाउँपालिका स्तरीय अभिमुखिकरण

गाउँपालिका स्तरीय अभिमुखिकरणको गोष्ठी २०७४ वैशाख ११ गतेका दिन एक दिवसीय रूपमा सम्पन्न भएको थियो। गाउँ कार्यपालिकाको आयोजनामा सम्पन्न यस गोष्ठीमा गाउँसभा, कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र गाउँ विकास सरोकारवाला बीच साझा धारणा, बुझाई र कार्ययोजना तयार गरियो। यस कार्यशालाको उद्देश्य गाउँ सभा तथा कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी तथा गाउँ विकासका सरोकारवाला बीच गाउँ वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, तयारी विधि तथा प्रक्रिया, वस्तुगत विवरण स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण औजार, विधि तथा प्रक्रिया र सम्बन्धित सरोकारवालाको सहभागिता, सहयोग र प्रतिवद्धता लगायत विविध पक्षका बारेमा जानकारी गराउने तथा छलफल गर्ने रहेको छ। अभिमुखिकरण कार्यक्रममा गाउँ वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, कानूनी तथा नीतिगत आधार, स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्कको विषय क्षेत्र, श्रोत, संकलन र विश्लेषणका औजार, तयारी विधि तथा प्रक्रियामा तर्जुमा प्रक्रियाबारे अन्तरक्रियामूलक छलफल गरी समान धारणा तथा बुझाई कायम गरियो। यस क्रममा गाउँपालिका तथा सरोकारवालाको जिम्मेवारी र भूमिका तथा प्रतिवद्धता बारे राय परामर्श गरी कार्यतालिका समेत तयार गरियो।

१.४.४ तथ्यांक संकलन

वस्तुगत विवरण तयारीका लागि प्राथमिक र द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलन गरिएको छ। प्राथमिक श्रोतमा पारिवारिक विवरण संकलन तथा सहभागितामूलक विवरण संकलन फारम प्रयोग गरिएको थियो। द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण फारम उपयोग गरियो। तथ्यांक संकलनका लागि उपयोग गरिएको फारम अनुसूची १ अन्तरगत पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण फारम अनुसूची १ (ख), संस्थागत विवरण संकलन फारम अनुसूची १ (क) प्रस्तुत गरिएको छ। संस्थागत तथ्याङ्कको प्रमुख श्रोतहरूमा गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, जिल्लास्थित विषयगत तथा डिभिजन कार्यालय, केन्द्रीय तथ्यांक विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरू, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, गैसस र समुदायमा आधारित संस्था, बैंक तथा वित्तिय संस्था र उक्त कार्यालय, निकायर र संस्थाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन र अनुसन्धानमूलक

दस्तावेजहरू प्रमुख रूपमा रहेका छन् । निर्वाचित जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, स्थानीय सहजकर्ता तथा गणकहरू परिचालन गरी उपलब्ध सर्वेक्षण विधि तथा तत्सम्बन्धी औजार बमोजिम तथ्याङ्क संकलन गरियो ।

१.४.५ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोत नक्शा तयारी

प्राप्त तथ्याङ्कलाई सूचनाको आवश्यकता अनुसार तथ्याङ्कशास्त्रीय विधिद्वारा विश्लेषण गरियो । प्राप्त तथ्याङ्क तथा विवरणलाई विषय क्षेत्रगत, वडागत र सामाजिक संरचनागत (लैंगिक र जातीगत) रूपमा समेत विश्लेषण गर्ने प्रयास गरिएको छ । तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरणलाई सम्भव भएसम्म विषयगत, वडागत, लैंगिक र जातीगत रूपमा खण्डीकृत गरी प्रस्तुत गर्ने प्रयास गरिएको छ । तथ्याङ्क न्यूनतम भएका विषय तथा सूचकहरूमा केन्द्रीय तथ्यांक विभागको साविक गाविसको तथ्यांकलाई हालको वडागत मानसँग मेलखाने गरी प्रस्तुत गरिएको छ । यसैगरी जिल्लागत रूपमा मात्र प्रतिवेदन वा अभिलेखबाट प्राप्त तथ्यांकलाई गाउँपालिकाको प्रतिनिधित्व हुने वा सामान्यकरण गर्न मिल्ने हदसम्म सोही अनुसार हुने गरी उल्लेख गरिएको छ । विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरू मध्ये भौगोलिक, भौतिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक विवरणलाई भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित नक्शा तयार गरियो ।

१.४.६ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गाउँ वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा, गाउँ कार्यपालिका र सरोकारसँगको छलफल र निस्कर्स बमोजिम गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो । मस्यौदा तयार गर्दा उपलब्ध स्तरीय ढाँचा, स्थानीय परिवेश र विशिष्टता विषय तथा सूचना र विवरणलाई समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ । मस्यौदामा संभव भएसम्मका सूचनालाई स्रोत नक्शाको रूपमा जिआईइस नक्शामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.४.७ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण कार्यविधिमा उल्लिखित स्तरीय ढाँचा बमोजिम तयार गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा प्रस्तुत तथा छलफल गरी सुझाव प्राप्त गर्न गाउँपालिका स्तरीय प्रमाणीकरण कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरियो । कार्यशालामा विषयगत रूपमा मस्यौदा वस्तुगत विवरणको सूचना तथा विवरण प्रस्तुत गरी विषयगत समूह तथा वृहत समूह छलफलमा गरी सुझाव संकलन गर्नुका साथै वस्तुगत विवरणलाई औपचारिक रूपमा अनुमोदन गरी प्रस्तुत सूचना तथा विवरणलाई गाउँपालिकाको आधाररेखा सूचनाको रूपमा लिई योजना तर्जुमा, नतिजा अनुगमन तथा विकासका उपलब्धीको लेखाजोखाको लागि प्रयोग गर्ने प्रतिवद्धता प्राप्त गरियो । यसैगरी मस्यौदा विवरणमा वडा समिति र शाखा तथा इकाई र जिल्ला समन्वय समिति (जिसस)र सहयोगी निकायहरूलाई उपलब्ध गराई सुझाव संकलन गरियो ।

१.४.८ गाउँ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

गाउँ वस्तुगत विवरण प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त राय तथा सुझाव, जिसस, विषयगत शाखा, वडा समिति र सहयोगी निकायबाट समेत प्राप्त सुझावालाई समावेश गरी गाउँ वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो ।

१.५ सीमा

गाउँ वस्तुगत विवरणलाई नेपाल सरकारद्वारा जारी ढाँचा तथा विगतमा सफल अनुभव बमोजिम तयार गरिएको छ । विवरणमा यथासक्य बढी सूचना समाविष्ट हुने गरी तयारी गर्ने अभ्यास भएता पनि स्थानीय शासन संचालनको शुरुवाती अवस्था भएको हुँदा कानूनी, नीतिगत तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवहारिक कठिनाईहरू आइपर्थे । सोको बाबजुद सम्बन्धि सबैको प्रयासबाट गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्य पुरा गरिएको छ । प्रस्तुत तथ्यांकलाई संभव भएसम्म वडागत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र विषयगत रूपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ । नवगठित गाउँपालिकामा

सीमित कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था, स्रोतसाधनको बाबजुद पहिलो प्रयासको रूपमा तयार गरिएको यस वस्तुगत विवरण आगामी दिनमा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

प्रदेश नं. ७ को बाजुरा जिल्लामा अवस्थित खप्तड छेडेदह गाउँपालिका कर्णाली प्रदेश अन्तरगतको उच्च पहाडी विशेषता बोकेको गाउँपालिका हो । साविक काँडा, जयबागेश्वरी, गुदुखाती, डोगडी र आटिचौर गाविस मिलेर बनेको यो गाउँपालिका १३५.५३ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलमा फैलिएको छ । यस परिच्छेदमा यहाँको भौगोलिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण, राजनीतिक अवस्थिति, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता, विकास संभावनाहरूलाई देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा व्याख्या गरिएको छ ।

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले खप्तड छेडेदह गाउँपालिका २९ डिग्री २० मिनेट २५ सेकेण्ड देखि २९ डिग्री २७ मिनेट ३५ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश र ५१ डिग्री ८१ मिनेट ३० सेकेण्ड देखि ८१ डिग्री २५ मिनेट १० सेकेण्ड पूर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ । बाजुरा जिल्लाको जिल्लाको दक्षिण पश्चिम भागमा रहेको यस गाउँपालिकाको पूर्वमा बडीमालिका नगरपालिका, दक्षिणमा बुढीगंगा नगरपालिका र अछाम जिल्ला, पश्चिममा बझाङ जिल्ला र उत्तरमा गौमुल गाउँपालिका पर्दछ । कूल क्षेत्रफल १३७.५१ वर्ग किमि रहेको खप्तड छेडेदह गाउँपालिकाको वडागत क्षेत्रफल विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १: वडागत क्षेत्रफल

वडा नं.	समावेश साविक गाविस र वडा	क्षेत्रफल (वर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	काँडा (१-९)	१७.५७	१३.७८
२	जयबागेश्वरी (१-९)	२१.६२	१६.९६
३	गुदुखाती (१, ४ र ५)	१२.७८	१०.०२
४	गुदुखाती (२, ३, ६, ७, ८ र ९)	९.७३	७.६३
५	डोगडी (१-९)	२७.०३	२१.२०
६	आटिचौर (६-९)	१८.९१	१४.८३
७	आटिचौर (१-५)	१९.८९	१५.६०
जम्मा		१३५.०३	१००

श्रोत: संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, २०७४

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

खप्तड छेडेदह गाउँपालिका ऐतिहासिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक रूपले महत्वपूर्ण क्षेत्रका रूपमा रहेको छ । नामाकरण सन्दर्भमा सुदुर पश्चिमकै सुन्दर भूमिका रूपमा प्रसिद्ध खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज र वडा नं. ७ मा रहेको छेडेदहको नामबाट नामाकरण भएको देखिन्छ । खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज अछाम, बाजुरा र बझाङ जिल्लाको २२५ वकिमि क्षेत्रमा फैलिएको छ । खप्तड बाबाको तपोभूमिका रूपमा रहेको यस निकुञ्ज उच्च पहाडी जैविक विविधता बोकेको क्षेत्र हो । डाँफे, मुनाल, कस्तुरी, मृग, चिनुवा, भालु लगायतका दुर्लभ बन्धुजन्तु यस क्षेत्रमा पाइन्छ । गाउँपालिकाको वडा नं. ७ को डाँडामा अवस्थित छेडेदह प्राकृतिक रूपमा सुन्दर ताल हो । यी दुवै प्राकृतिक सम्पदाको नामको संयोजनबाट गाउँपालिकाको नामाकरण भएको हो ।

२.३ राजनीतिक अवस्थिति

प्रदेश नं. ७ को बाजुरा जिल्लामा अवस्थित यो गाउँपालिकामा ७ वडाहरू रहेका छन् । बाजुरा जिल्लामा विद्यमान ४ नगरपालिका र ५ गाउँपालिका गरी ९ स्थानीय तह मध्ये यो गाउँपालिका एक हो । गाउँपालिकाको केन्द्र साविक डोगडी गाविसको कार्यालय रहेको स्थानमा रहेको छ । पूर्ववत रूपमा नेपालको सुदुरपश्चिम विकास क्षेत्रमा पर्ने सेती अञ्चलमा

रहेको यो गाउँपालिका जिल्ला भित्रको प्रतिनिधि सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि जिल्लाकै एउटा मात्र निर्वाचन क्षेत्र रहेको भएता पनि प्रदेश सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि तय गरिएका २ निर्वाचन क्षेत्र मध्ये प्रदेश क अन्तरगत पर्दछ ।

२.४ धरातलीय अवस्था

धरातलिय स्वरूपका हिसाबले उच्च पहाडी क्षेत्रका पहाड, नदि तटिय समथर भूभाग सहितको उच्च पर्वतीय समथर क्षेत्र समेत रहेको छ । साना र कम भुकाव भएका पहाडका अतिरिक्त उच्च र अधिक भुकाव भएका क्षेत्रहरु समेत यस गाउँपालिकामा रहेको देख्न सकिन्छ । विविधतायुक्त धरातलिय स्वरूप भएको यस गाउँपालिकामा नदिको तटीय क्षेत्रमा रहेका समथर फाँट र उर्वरशिल भूमि रहेको देख्न सकिन्छ । मिश्रित खालको माटो र चट्टान भएको यो क्षेत्र नेपालको औषत पहाडी क्षेत्रको विशेषता बोकेको क्षेत्रका रूपमा देख्न सकिन्छ ।

२.५ प्राकृतिक सम्पदा र भूउपयोग

गाउँपालिकाको दक्षिणी भूभागमा खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज रहेको छ । छेडेदह, कोइरेली दह, गुदुगाड समैजी गाड, खागडा, बार्मु गाड, घट्टे खोला, छडी खोला, कर्कले खोला जस्ता ताल तथा खोलाहरु रहेका छन् । सामुदायिक वनले गाउँपालिकाको महत्वपूर्ण क्षेत्रलाई ओगटेको छ । कुल क्षेत्रको करीब ५२.३७ प्रतिशत वनक्षेत्र, ४८.९३ प्रतिशत जमिन खेति गरिएको जमिन, २० प्रतिशत भाडी बुट्यान, ७.९२ प्रतिशत भुभाग घाँसे मैदान वा चरण क्षेत्र रहेको छ । सिंचाइ र खानेपानीको मुख्य श्रोतको रूपमा नदि र नदिको आधार क्षेत्र नै रहेको छ । जैविक विविधताका हिसाबले उच्च पर्वतीय चिसो हावापानीमा पाइने जीव डाँफे, कालिज, कस्तुरी, मृग, चितुवा, भालु मुख्य रूपमा रहेका छन् । पहाडको माथिल्लो भागका अधिकांस स्थानमा वन तथा खर्कहरु रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको उत्तरमा देखिने रमणिय हिमाली श्रृंखलाहरुले यहाँको सुन्दरता बढाएको छ ।

तालिका २: भूउपयोगको अवस्था

क्र.सं.	जमिनको प्रकार	क्षेत्रफल (बर्ग किमि)	प्रतिशत
१	खेती गरिएको जमीन	४८.९३	३६.२२
२	बाँझो जमिन	१.९०	१.४१
३	घाँसे मैदान/चरण क्षेत्र	७.९२	५.८६
४	वन क्षेत्र	५२.३७	३८.७७
५	भाडी बुट्यान	२०.३०	१५.०३
६	पानीले ढाकेको क्षेत्र	०.८०	०.५९
७	बलौटे जमिन	१.९६	१.४५
	जम्मा	१३५.०८	१००.०

Source: Land Reform and Mapping Project, 1996

२.६ साँस्कृतिक उत्कृष्टता

सूदुरपश्चिमी साँस्कृतिक विशेषता बोकेको यस क्षेत्रमा क्षेत्री, ब्राम्हण, दलित जातीको मिश्रित बसोवास रहेको छ । यस गाउँपालिकामा मुख्य बोलिचालिको भाषा नेपाली र बाजुरेली रहेको छ । धार्मिक रूपमा हिन्दु धर्मालम्बीहरुको उच्च बाहुल्यता रहेको यो क्षेत्रमा मनाइले चाडपर्वहरुमा गौरा, जनैपुर्णिमा, दशैं, तिहार, माघे सक्रान्ती, चैते दशैं आदि रहेका छन् । धार्मिक तथा भाषिक रूपमा करिव एकरूपता रहेको यो क्षेत्रमा नाचिने डेउडा नाचले सामाजिक र साँस्कृतिक उत्कृष्टता भल्काउने गर्दछन् । भेषभुषाका रूपमा पुरुषहरुले मुख्य रूपमा दौरा, सुरवाल, टोपी तथा कोट र महिलाले गुन्यु चोली र पटुकी लगाउने गर्दछन् । यस गाउँपालिकाको छेडेदह, लसक्याचौर, विर्जयामाण्डु, मल्लेखीमाण्डु, जीउलेखमाण्डौं, छटालमाण्डौं, मष्टामाण्डौं जस्ता ऐतिकसिक तथा धार्मिक क्षेत्रहरु रहेका छन् ।

२.७ विकासका सम्भावनाहरू

छेडेदह गाउँपालिका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिकरूपले सम्पन्न क्षेत्र हो यस क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरू, आर्थिक अभ्यास र उपलब्ध मानविय पूँजी तथा पूर्वाधार लगायतको अवस्थालाई हेर्ने हो भने यस गाउँपालिकामा विकासका प्रशस्त सम्भावनाहरूको आँकलन गर्न सकिन्छ । गाउँ विकासका सम्भावनाहरूलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३: विकासका सम्भावनाहरू

क्र.सं.	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	सम्भावना
१	प्राकृतिक श्रोत तथा साधन	<ul style="list-style-type: none"> ● छेडेदह, कोइरेली दह ● गुदुगाड समैजी गाड, खागडा, बार्मु गाड, घट्टे खोला, छडी खोला, कर्कले खोला लगायतका बाह्रै महिना बहने खोला ● नदि तटिय समथर भूभाग ● ठण्डा तथा उपोष्ण हावापानी र उच्च पहाडी क्षेत्रीय जैविक विविधता ● पाटन तथा चरण क्षेत्र ● उर्वरशिल सिंजा उपत्यका
२	आर्थिक	<ul style="list-style-type: none"> ● पर्यटकीय खप्तड निकुञ्जको क्षेत्र ● व्यापक आलु उत्पादन र आलुका लागि उर्वरभूमि ● खाद्यान्न, दलहन, तेलहन, तरकारी, मौरीपालन, पशुपालनको परम्परागत अभ्यास ● नदि तटिय समथर उर्वर भूमि र उच्च पहाडी चरण क्षेत्र ● व्यापार र व्यवसायकका लागि नयाँ बजार केन्द्रहरूको विस्तार ● वैदेशिक रोजगारीमा विस्तार ● बजारसँगको सहज पहुँच ● औपचारिक वित्तीय कारोवारका लागि बैंक तथा वित्तीय संस्थाको स्थानीय स्तरमा स्थापना
३	सामाजिक	<ul style="list-style-type: none"> ● ३१ वटा विद्यालय रहेको ● प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन ● १२ कक्षाको मावि सम्मको शैक्षिक संस्थासम्मको पहुँच ● ५ वटा स्वास्थ्य चौकी ● स्वास्थ्य सेवा विस्तार कार्य प्रारम्भ ● पूर्ण सरसफाईका अभ्यास ● धारामा आधारित खानेपानी सुविधा विस्तार ● गौरा, जनैपुर्णिमा, दशै, तिहार, माघे सक्रान्ती, चैते दशै जस्ता चाडपर्वको मौलिक अभ्यास ● धार्मिक तथा भाषिक रुपमा करिव एकरुपता ● युवा श्रृजनशिलताको खोजी
४	भौतिक पूर्वाधार	<ul style="list-style-type: none"> ● मुख्य राजमार्ग सम्म सडकको सहज पहुँच र बभांगको चैनपुर सम्मपुग्ने सडक ● स्थानीयस्तरमा सडक विस्तार र स्तरोन्नती ● विद्युत सेवा विस्तार र सौर्य उर्जाको व्यापक उपयोग ● गाउँपालिकामा इन्टरनेट तथा मोवाइल फोनको सुविधा विस्तार ● राजमार्गबाट बाटो विस्तारको पहल ● हुलाक सेवाको सुविधा
५	वन तथा वातावरण	<ul style="list-style-type: none"> ● खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज

क्र.सं.	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	सम्भावना
		<ul style="list-style-type: none"> • २६ वटा सामुदायिक बन • उच्च पहाडी जैविक विवधता
	सुशासन तथा संस्थागत	<ul style="list-style-type: none"> • विकासकार्यमा जनसहभागिता तथा परिचालनको अभ्यास • गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा, समितिको गठन र सञ्चालन • गैसको विकास कार्यमा संलग्नता

२.८ ग्राहस्थ उत्पादन, मानव विकास सूचकांक र गरिबी

यस गाउँपालिकाको मानव विकास तथा आर्थिक विकासको अवस्थालाई नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन २०१४ तथा गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ को आधार बाजुरा जिल्लाको सन्दर्भमा औलाइएका तथ्यहरूलाई यस गाउँपालिकाका हकमा पनि सामान्यीकरण गरिएको छ। नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन २०१४ अनुसार बाजुरा जिल्ला मानव विकास सूचकांकका दृष्टिकोणले ७५ जिल्लाहरू मध्ये ७४ औं स्थानमा पर्दछ। यस जिल्लाको मानव विकास सूचकांकको मान ०.३६४ रहेको छ। जसअनुसार औषत आयु ६३.९२ वर्ष तथा प्रतिव्यक्ति आम्दानी ५२३ अमेरिकी डलर रहेको छ। राष्ट्रिय योजना आयोगको गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ अनुसार यस क्षेत्रमा ६५.०५ प्रतिशत गरिव रहेको देखिन्छ।

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको जनसांख्यिक अवस्थासँग सम्बन्धीत वस्ती, घरधुरीको विवरण, जनसंख्या बनौट, संरचना तथा वितरण जस्ता विषयहरू समाविष्ट रहेका छन्।

३.१ वस्ती र घरपरीवार विवरण

३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ का अनुसार यस गाउँपालिकाको कूल घरपरिवार र जनसंख्या क्रमशः ३२३४ र २२९३५ रहेको छ। वडाअनुसार सबैभन्दा उच्च जनसंख्या वडा नं. ५ मा ४५७९ रहेको छ भने सबै भन्दा न्यून वडा नं. ६ मा २४७७ रहेको देखिन्छ। विवरण अनुसार औषत घरपरिवारको आकार ६.८२ र लैंगिक अनुपात १०५.६८ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४: जनसंख्या वितरणको अवस्था

वडा नं.	जनसंख्या विवरण								
	राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार			घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ अनुसार					
	पुरुष	महिला	जम्मा	घरपरिवार संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा	औषत परिवार संख्या	लैंगिक अनुपात
१	1512	1688	3200	579	2093	1915	4008	6.92	109.30
२	1190	1322	2512	390	1502	1362	2864	7.34	110.28
३	1234	1426	2660	434	1501	1496	2997	6.91	100.33
४	1152	1318	2470	405	1266	1342	2608	6.44	94.34
५	1627	1829	3456	629	2373	2206	4579	7.28	107.57
६	905	875	1780	363	1310	1167	2477	6.82	112.25
७	1177	1320	2497	434	1337	1265	2602	6.00	105.69
जम्मा	8797	9778	18575	3234	11382	10753	22135	6.82	105.68

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग २०६८ र घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४

३.३ जनघनत्वको अवस्था

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ का अनुसार गाउँपालिकाको कूल जनसंख्या २२९३५ रहेको छ भने गाउँपालिकाको जनघनत्वको अवस्था हेर्दा १८४.९१ जना प्रति वर्ग किलोमिटर रहेको छ। क्षेत्रफल हेर्दा सबैभन्दा कम क्षेत्रफल वडा नं. ४ को ९.७३ वकिमी र सबैभन्दा बढी क्षेत्रफल वडा नं. ५ को २७.०३ वकिमी रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ५: जनघनत्वको अवस्था

वडा नम्बर	जनसंख्या विवरण		क्षेत्रफल विवरण		जनघनत्व (प्रति वकिमी)
	जनसंख्या	प्रतिशत	क्षेत्रफल (वकिमी)	प्रतिशत	
१	४००८	१८.११	१७.५७	१३.७८	२२८.१२
२	२८६४	१२.९४	२१.६२	१६.९५	१३२.४७
३	२९९७	१३.५४	१२.७८	१०.०२	२३४.५१
४	२६०८	११.७८	९.७३	७.६३	२६८.०४
५	४५७९	२०.६९	२७.०३	२१.२०	१६९.४०

वडा नम्बर	जनसंख्या विवरण		क्षेत्रफल विवरण		जनघनत्व (प्रति वकिमी)
	जनसंख्या	प्रतिशत	क्षेत्रफल (वकिमी)	प्रतिशत	
६	२४७७	११.१९	१८.९१	१४.८३	१३०.९९
७	२६०२	११.७६	१९.८९	१५.६०	१३०.८२
जम्मा	२२१३५	१००.००	१२७.५३	१००	१८४.९१

स्रोत: संघीय मामीला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, २०७४ तथा घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४

३.४ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

उमेर तथा लिंगका आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा उमेर समुह अनुसार पाँच वर्षमुनिको जनसंख्या ३१४३ र ७० वर्ष माथिको ७११ रहेको देखिन्छ। उमेर समूह अनुसार लैंगिकताका आधारमा वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६: उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	उमेर समूह अनुसार जनसंख्या															
	५ वर्ष मुनी		६-१४ वर्ष		१५-१८ वर्ष		१९-२४ वर्ष		२५-४९ वर्ष		५०-५९ वर्ष		६०-६९ वर्ष		७० वर्ष भन्दा माथि	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	३४७	२५४	५३०	४९१	१७५	१६२	५३१	५४३	२४०	२२३	१२१	१०२	८३	७२	६६	६८
२	१७९	१५९	३८४	३१४	१३६	१२०	४२१	४०४	१६४	१६२	८७	८९	७४	७०	४७	५४
३	२५३	२३३	३७५	४२८	१२०	८२	४२१	३९३	१२७	१५५	८४	७१	७६	७२	४५	६२
४	१९३	१७२	३६३	३४१	१३०	११२	३०७	३८६	१४०	१४३	६१	८८	३८	५९	३४	४१
५	३५०	२९५	५८५	५५७	२४१	२२४	६३६	६०७	२४६	२५३	१५१	१३७	९१	७५	७३	५८
६	२१७	१७३	३३०	२६५	११२	९७	३५४	३६६	१३३	१२२	७४	५७	४८	४८	४२	३९
७	१७०	१४८	२९८	२६०	१४०	१३३	३८७	४११	१४१	१४९	१०४	६९	६३	४७	४४	३८
जम्मा	१७०९	१४३४	२८६५	२६५६	१०५४	९३०	३०५७	३११०	११९१	१२०७	६८२	६१३	४७३	४४३	३५१	३६०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.५ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

यस गाउँपालिका भित्र रहेका कुल जनसंख्या अर्थात २२१३५ जनाले मातृभाषाका रूपमा नेपाली भाषा बोल्ने गरेका छन्। यहाँका मानिसहरू कामकाज तथा स्थानीय रूपमा नेपाली भाषा नै बोल्ने गरेको देखिन्छ।

३.६ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

गाउँपालिका भित्र धर्मका आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा सबै भन्दा बढि हिन्दु धर्म मान्ने २२११६ अर्थात ९९.९१ प्रतिशत रहेको छ भने बौद्ध तथा इसाई धर्म मान्ने क्रमशः ०.०८ र ०.०१ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७: धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	धर्म अनुसार जनसंख्या			
	हिन्दु	बौद्ध	इसाई	जम्मा
१	४००७	०	१	४००८
२	२८५९	४	१	२८६४
३	२९९७	०	०	२९९७

वडा नम्बर	धर्म अनुसार जनसंख्या			
	हिन्दु	बौद्ध	इसाई	जम्मा
४	२६०८	०	०	२६०८
५	४५६९	१०	०	४५७९
६	२४७४	३	०	२४७७
७	२६०२	०	०	२६०२
जम्मा	२२११६	१७	२	२२१३५
प्रतिशत	९९.९१	०.०८	०.०१	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.७ जातिगत आधारमा घरपरिवार र जनसंख्या विवरण

जातजातिगत आधारमा घरपरिवार तथा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा सबैभन्दा उच्च पहाडी ब्राम्हण/क्षेत्रीको घरपरिवार ८२.०७ प्रतिशत र जनसंख्या ८१.०२ प्रतिशत रहेको छ। यसैगरी सबैभन्दा न्यून घरपरिवार संख्या पहाडी आदीवासी जनजातीको ५ रहेको छ भने जनसंख्या पनि न्यून रहेको छ। गाउँपालिकाको घरपरिवार र जनसंख्यालाई जातजातिगत रूपमा देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८: जातिगत आधारमा घरपरिवार र जनसंख्या विवरण

वडा नं.	जातजाती घरपरिवार विवरण					जातजाती अनुसार जनसंख्या विवरण				
	पहाडी क्षेत्री/ब्राम्हण	पहाडी आदीवासी/जनजाती	पहाडी दलित	पहाडी अन्य	जम्मा	पहाडी क्षेत्री/ब्राम्हण	पहाडी आदीवासी/जनजाती	पहाडी दलित	पहाडी अन्य	जम्मा
१	४९९	०	८०	०	५७९	३४४५	०	५६३	०	४००८
२	३५७	१	३२	०	३९०	२६०१	७	२५६	०	२८६४
३	३३०	०	१०४	०	४३४	२३०८	०	६८९	०	२९९७
४	३०९	०	९६	०	४०५	१८८४	०	७२४	०	२६०८
५	४७२	१	१५६	०	६२९	३४०२	३	११७४	०	४५७९
६	२९४	१	६८	०	३६३	१९५९	१	५१७	०	२४७७
७	३९३	०	४१	०	४३४	२३३४	०	२६८	०	२६०२
जम्मा	२६५४	३	५७७	०	३२३४	१७९३३	११	४१९१	०	२२१३५
प्रतिशत	८२.०७	०.०९	१७.८४	०.००	१००	८१.०२	०.०५	१८.९३	०.००	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.८ घरमुलीको विवरण

लैंगिकताका आधारमा घरमुलीको विवरण हेर्दा कूल ३२३४ घरपरिवार मध्ये सबै भन्दा बढि पुरुष घरमुली हुने घरपरिवार संख्या २७७३ र महिला घरमुली हुने परिवार ४६१ रहेको छ। लिङ्गका आधारमा घरमुलीको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ९: घरमुलीको विवरण

वडा नम्बर	लैङ्गिकताका आधारमा घरमुली संख्या		
	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा
१	४९६	८३	५७९
२	३३५	५५	३९०
३	३८६	४८	४३४
४	३७१	३४	४०५

वडा नम्बर	लैङ्गिकताका आधारमा घरमुली संख्या		
	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा
५	५२६	१०३	६२९
६	२९७	६६	३६३
७	३६२	७२	४३४
जम्मा	२७७३	४६१	३२३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.९ अपांगताको आधारमा जनसंख्या

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका जनसंख्यालाई अपाङ्गताका आधारमा हेर्दा कूल ७६२ अपाङ्ग/फरक क्षमताका व्यक्तिहरु मध्ये सबैभन्दा उच्च शारीरिक अपाङ्गता भएकाहरुको संख्या ५०९ रहेको छ भने मनोसामाजिक अपाङ्गता भएकाहरुको संख्या ७ रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण लैङ्गिकता आधारमा देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १०: अपांगताको आधारमा जनसंख्या

वडा नं.	अपांगताका आधारमा जनसंख्या							
	अपांगता नभएको	शारीरिक अपाङ्गता	वौद्धिक अपाङ्गता	दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने)	बहिरा (सुन्न र बोल्न नसक्ने)	स्वर बोलाई सम्बन्धी अपांगता (भकभके)	मनोसामाजिक अपाङ्गता	जम्मा
१	३८३४	११५	२९	१३	९	५	३	४००८
२	२७८६	६६	२	६	२	१	१	२८६४
३	२९०४	५४	२	१४	१४	७	२	२९९७
४	२५११	६९	१	१४	१२	१	०	२६०८
५	४४१८	९८	१	३३	२२	७	०	४५७९
६	२३६१	७६	३	२०	५	११	१	२४७७
७	२५५९	३१	०	३	५	४	०	२६०२
जम्मा	२१३७३	५०९	३८	१०३	६९	३६	७	२२१३५
प्रतिशत	९६.५६	२.३०	०.१७	०.४७	०.३१	०.१६	०.०३	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.१० आवास माथीको स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल ३२३४ घरपरिवार मध्ये ९८.७९ प्रतिशत अर्थात ३१९५ घरपरिवार आफ्नै घरमा बस्ने गरेका छन् । त्यसैगरी, भाडामा बस्ने घरपरिवार संख्या ३५ र अन्य खालको स्वामित्व भएका घरमा बस्ने ४ रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरणलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११: आवास माथीको स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं.	आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण			जम्मा
	आफ्नै	भाडा	अन्य	
१	५७८	१	०	५७९
२	३८८	२	०	३९०
३	४३२	२	०	४३४
४	४००	५	०	४०५
५	६१९	९	१	६२९
६	३५७	५	१	३६३

वडा नं.	आवासीय स्वमित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण			जम्मा
	आफ्नै	भाडा	अन्य	
७	४२१	११	२	४३४
जम्मा	३१९५	३५	४	३२३४
प्रतिशत	९८.७९	१.०८	०.१२	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.११ बसोवासको अवस्था सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल २२१३५ जनसंख्या मध्ये ८८.३२ प्रतिशत अर्थात १९५४९ जना गणना गरेकै स्थानमा आफ्नै घरमा बस्ने गरेका छन्। त्यसैगरी, स्वदेशमा अन्यत्र रहेको र विदेशमा बस्नेको जनसंख्या क्रमशः ८०१ र १७८५ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १२: बसोबासको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बसोबासका आधारमा जनसंख्या विवरण			
	गणना गरेको स्थानमा बसोबास गरेको	स्वदेशमा अन्यत्र बसोबास गरेको	विदेशमा बसेको	जम्मा
१	३४०८	११८	४८२	४००८
२	२६५२	१२०	९२	२८६४
३	२८१८	१०६	७३	२९९७
४	२०८१	१४९	३७८	२६०८
५	४०७९	१२७	३७३	४५७९
६	२१६०	६०	२५७	२४७७
७	२३५१	१२१	१३०	२६०२
जम्मा	१९५४९	८०१	१७८५	२२१३५
प्रतिशत	८८.३२	३.६२	८.०६	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.१२ बैवाहिक स्थिति

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार बैवाहिक स्थितिलाई हेर्दा ४४८७ जना अविवाहित, ७०७३ कम उमेर तथा ९६८६ जना एकल विवाह गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १३: बैवाहिक स्थिति

वडा नम्बर	बैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण								कम उमेर
	अविवाहित	एकल विवाह	वहुविवाह	विधवा/विदुर	सम्बन्ध विच्छेद	विवाहित तर अलग बसेको	पुनः विवाह		
१	४९८	१७७३	४७	१००	१	१	०	१५८८	
२	८६०	१२७१	३३	५०	२	०	७	६४१	
३	४६०	१२८०	१६	८२	१	१	१	११५६	
४	५४८	११०२	९	७८	०	०	१	८७०	
५	१०१९	१९९६	८८	११६	६	२	५	१३४७	
६	३८२	१०५६	१९	३८	०	३	४२	९३७	
७	७२०	१२०८	३८	१०२	०	०	०	५३४	
जम्मा	४४८७	९६८६	२५०	५६६	१०	७	५६	७०७३	

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.१३ व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण (२०७३ चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)

गतवर्षको विवरण अनुसार गाउँपालिकामा कुल १०१६ जन्मदर्ता, ८५ मृत्युदर्ता, १२७ विवाह दर्ता भएको देखिन्छ। यस्तैगरी बसाईसराईको सन्दर्भमा ३ परिवार बसाईसराई गरी आएको र २५ परिवार बसाईसराई गरी गएको पाइन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १४: व्यक्तिगत घटना विवरण

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाईसराई	
					आएको	गएको
१	१६३	१५	३		१	८
२	१३७	१७	२७		१	४
३	१६१	७	१२			८
४	४२	१७	२६			२
५	२१८	१३	२६			२
६	१२७	३	१६			
७	१६८	१३	१७		१	१
जम्मा	१०१६	८५	१२७	०	३	२५

स्रोत: गाउँपालिका कार्यालय, २०७४

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको पेशा, रोजगारी, कृषि, उद्योग व्यापार तथा व्यवसाय, सहकारी, पर्यटन, बैंक तथा वित्तीय संस्था आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी विवरणलाई विविध शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

यस शिर्षक अन्तर्गत आर्थिक गतिविधिको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा अबलम्बन गरिएका पेशा मध्ये सबैभन्दा बढि कृषि, वन तथा मत्स्य कामदारका रूपमा ७३६८ रहेको छ। दश वर्षभन्दा माथिको जनसंख्याको पेशागत स्थिति निहाल्दा सबैभन्दा न्यून अन्य खालका काम गर्ने ६ जना रहेका छन्। पेशा अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १५: मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

वडा नं	कृषि तथा पशुपालन	नोकरी	उद्योग तथा व्यापार	ज्याला/ मजदुरी	व्यवसायिक कार्य	वैदेशिक रोजगारी	विद्यार्थी (अध्ययनरत)	गृहणी	वेरोजगार	कम उमेर	अन्य
१	१२००	६७	३६	६७	५	५०७	८५०	१४३	४३	१०९०	०
२	१०८५	६४	११	१८	८	१५६	८३१	४५	४३	६०२	१
३	९४७	२२	१३	४५१	१०	४०	६५५	१४	५	८४०	०
४	७६१	५९	४६	९४	२	२३०	६५६	५२	३१	६७७	०
५	१४७५	११३	३९	४३	४०	४२४	११०५	४८	९८	११९४	०
६	९१४	४९	४२	१५०	६	९	५९४	३१	३३	६४४	५
७	९८६	११३	५४	१७८	३	१५	६९२	२१	६	५३४	०
जम्मा	७३६८	४८७	२४१	१००१	७४	१३८१	५३८३	३५४	२५९	५५८१	६
प्रतिशत	३३.२९	२.२०	१.०९	४.५२	०.३३	६.२४	२४.३२	१.६०	१.१७	२५.२१	०.०३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.१.२ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र उपलब्ध हुन सक्ने कृषि, पशु, इन्जिनियरिङ्ग, वन, मेडिसिन, खाद्य प्रसोधन, वकिल जस्ता प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधन कुल १०६ रहेका छन्। जसमध्ये सबैभन्दा बढी वडा नं. ७ मा ३० जना रहेका छन् भने वडा नं. १ मा ३ जना त्यस्ता दक्षता भएका मानव संसाधन उपलब्ध रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १६: प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

वडा नं.	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संसाधन														जम्मा
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		अन्य		
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
१	-	१	-	-	-	१	-	१	-	-	-	-	-	-	३
२	२	१	-	-	-	-	२	२	-	-	-	-	१	१	९
३	२	३	-	-	-	-	१	२	-	-	-	-	-	-	८
४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	९	१९	२८

वडा नं.	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संसाधन														जम्मा
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		अन्य		
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
५	१	१	-	-	-	-	२	१	-	-	-	-	-	-	५
६	-	-	-	-	-	-	१	-	-	-	-	-	१	२१	२३
७	-	-	-	२	-	-	-	-	-	-	-	-	६	२२	३०
जम्मा	५	६	०	२	०	१	६	६	०	०	०	०	१७	६३	१०६

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.१.३ बैदेशिक रोजगारमा गएकाहरुको विवरण

यस गाउँपालिकाबाट बैदेशिक रोजगारीका लागि जाने कुल ४५९५ जना मध्ये सबैभन्दा उच्च संख्यामा भारत जाने ९६.९७ प्रतिशत रहेका छन्। खाडीमुलुक तथा मलेसिया जस्ता देशमा जाने १३८ र जापान, कोरिया जानेको संख्या १ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १७: बैदेशिक रोजगारमा गएकाहरुको विवरण

वडा नं.	बैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको संख्या					जम्मा
	भारत	खाडी मुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्टेलिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश	
१	१००६	२२	-	-	-	१०२८
२	७८५	४६	-	१	-	८३२
३	६७७	२८	-	-	-	७०५
४	४६५	१४	-	-	-	४७९
५	२३१	१३	-	-	-	२४४
६	६६८	६	-	-	-	६७४
७	६२४	९	-	-	-	६३३
जम्मा	४४५६	१३८	०	१	०	४५९५
प्रतिशत	९६.९७	३.००	०.००	०.०२	०.००	१००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.१.४ सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाको वडा नं. १, २ र ६ मा गरी कुल ११ घरपरिवार सुकुम्बासी रहेका छन् भने अन्य वडाहरुमा यस्ता घरपरिवार रहेको देखिदैन। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १८: सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	घरपरिवार संख्या	सुकुम्बासी बसोबास रहेको प्रमुख स्थान अनुसार सुकुम्बासी परिवार
१	४	काँडा
२	२	जयवागेश्वरी
३		
४		
५		
६	५	खत्तड छेडेदह गा. पा. वडा नं. ६ सुदाडा छडीपाल
७		
जम्मा	११	

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.१.५ उद्योग सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका २ वटा उद्योगहरू मध्ये एउटा सहकारीको स्वामित्वमा रहेको साना तथा एउटा निजी स्वामित्वको घरेलु उद्योग सञ्चालनमा रहेको देखिन्छ। यी उद्योगहरूबाट जना महिला र जना पुरुषले प्रत्येक्ष रूपमा रोजगारीको अवसर प्राप्त गरेको पाइन्छ। उद्योगहरू रहेका स्थान, उत्पादन हुने वस्तु र उत्पादित वस्तुबाट हुने वार्षिक आम्दानी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १९: उद्योग सम्बन्धी विवरण

उद्योगको नाम	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व	उद्योगको प्रकार	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको वार्षिक आम्दानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
जडी बुटी प्रसोधन	१	सहकारी	साना				जडी बुटी	-
अल्लो तथा हेम्पो	४	निजी	घरेलु				अल्लो प्रसोधन	४०
जम्मा				०	०	०		४०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

४.२ कृषि तथा पशु विकास

यस शिर्षकमा सिंचाई, कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी गतिविधिहरूलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

४.२.१ सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा मौसमी सिंचाईको उपलब्धता हेर्दा कुल १० वटा सिंचाई पूर्वाधारबाट करिब ३८२२ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ। यस्तो सुविधाबाट १७३० घरपरिवार लाभान्वित हुने गरेका छन्। आयोजनागत रूपमा सिंचाईको स्थान, किसिम, माध्यम, उपलब्धता, सिंचित जमिन तथा लाभान्वित घरधुरी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २०: सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम	सिंचाईको माध्यम	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (कि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			
जग्रे सि.कु.	१	नहर	नहर	किमी	४	मौसमी	२०	२४०
भकाला सि. कु.	१	कुलो	कुलो	किमी	४	मौसमी	२५	३००
वहे खोला सि.कु.	२	नहर	नहर	किमी	०.०४	मौसमी	१५००	१३०
धुरतोला सि.कु.	३	नहर	नहर	किमी	०.६	मौसमी	२२००	१४०
खानि गाउँ सि. कु.	४	कुलो	कुलो	किमी	२	मौसमी	१६	१४०
छहरेखोला सि. कु.	६	कुलो	कुलो	किमी	-	मौसमी	१४	२५२
माडीखोला मगौला	६	कुलो	कुलो	किमी	१	मौसमी	१९	९२
छरे खोला बुगटा	७	कुलो	कुलो	किमी	२	मौसमी	९	१४४
छरी खोला सि. कु.	७	कुलो	कुलो	किमी	१	मौसमी	१५	१३४
सिली खेत सि. कु.	७	कुलो	कुलो	किमी	१.५	मौसमी	४	१५८
जम्मा							३८२२	१७३०

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२.२ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा कुल १९०८३ रोपनी जग्गा कृषि कार्यका लागि उपयोग गरिएको देखिन्छ । जस मध्ये आफ्नो परिवारको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने घरपरिवार र अरुको नाममा रहेको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने घरपरिवार संख्या क्रमशः ३०२० र ४८९ रहेको छ । अन्य स्वामित्वको जग्गा २२७ रोपनी उपयोग भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २१: कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	आफ्नो परिवारको नामको जग्गा उपभोग गर्ने		अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने		अन्य स्वामित्वको जग्गा उपयोग गर्ने		कृषि कार्य नगर्ने परिवार	कृषि कार्यका लागि उपयोग भएको कूल जमिन क्षेत्रफल (रोपनी)
	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)		
१	५३४	३२३१	८५	१४९	४	७	३२	३३८७
२	३७६	२७७१	१२०	१८०	१०	१४	१३	२९६५
३	४२३	२८३८	१	१	०	०	४	२८३९
४	४०२	३०२८	५०	४०	८	९०	३	३१५८
५	५८१	३१५८	८२	१५२	११	७४	३९	३३८४
६	२९९	९७१	९०	४४	५	१६	५६	१०३१
७	४०५	२०९५	६१	१९८	१३	२६	९	२३१९
जम्मा	३०२०	१८०९२	४८९	७६४	५१	२२७	१५६	१९०८३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.३ अन्न तथा दलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण

बालीजन्य उपजहरु मध्ये अन्नबाली, दलहन र तेलहन बाली क्रमशः ६९६९० रोपनी, १९०८ रोपनी र १५९ रोपनी जग्गामा उत्पादन गर्ने गरेको देखिन्छ । यी जमिनहरुबाट अन्नबाली २३५६६ क्विन्टल, दलहन बाली ९०२ क्विन्टल र तेलहन बाली १२० क्विन्टल उत्पादन हुने गरेको छ । यी उपजहरुको केहि परिमाणमा विक्री हुने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २२: अन्न तथा दलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	अन्नबाली			दलहन बाली			तेलहन बाली		
	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्री (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्री (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्री (क्विन्टल)
१	३४८५	५९३५	९३	१२०	९७	८	२०	१९	०
२	३३१३	२७५४	१६	१९६	६३	४	५३	२६	१
३	१६७९	२६२४	११	५९	२१	१	३०	१७	०
४	३८२७	३८५९	१९	११५	१४७	१	६	१०	०
५	३६३१४	४१९६	१३६	५८९	२८६	११	४०	२८	०
६	८५२४	३१४९	१७	३४	१०९	६	४	६	०
७	१२५४८	१०४९	१२	७९५	१७९	१	६	१४	०
जम्मा	६९६९०	२३५६६	३०४	१९०८	९०२	३२	१५९	१२०	१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.४ फलफुल, तरकारी, नगदेवाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा उत्पादित फलफुल, तरकारी र नगदेवाली उत्पादनको अवस्था हेर्दा क्रमशः १९८ रोपनी, २०० रोपनी र १२० रोपनी जमिनमा क्रमशः २९५, २९६ र ९७ क्विन्टल उत्पादन हुने गरेको छ। यी उपजहरु केहि परिमाणमा विक्रि हुने गरेको देखिन्छ। मौरीपालनको अवस्था हेर्दा ७४१ घारबाट १२०९ किलोग्राम मह उत्पादन हुने गरेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २३: फलफुल, तरकारी, नगदेवाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	तरकारी			फलफुल			नगदे वाली			मह उत्पादन	
	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	घार संख्या	उत्पादन (केजी)
१	२०	७५	१२	१	८३	६२	९	१२	८	७८	१००
२	१७	३३	५	०	०	०	५	३	०	९	१८
३	५४	६१	४	३१	१४	२	३३	२१	०	१२७	२५९
४	२७	५४	२	४	७	१	२	१	०	५५	१२१
५	४०	१२	०	१०२	८४	०	३९	३४	०	१०६	२२९
६	११	४१	२	१०	४५	३२	९	१४	०	१७५	२७२
७	३१	१९	३	५०	६३	४८	२३	१२	४	१९१	२१०
जम्मा	२००	२९५	२८	१९८	२९६	१४५	१२०	९७	१२	७४१	१२०९

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.५ पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

पशुपन्छीपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था हेर्दा कूल ३२३४ घरपरिवार मध्ये २९५६ घरपरिवारमा पशुपालन कार्य भईरहेको देखिन्छ। गाई र भैसीबाट कूल ३७२० लिटर दुध तथा घिउ उत्पादन गर्ने गरेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २४: पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

वडा नं.	पशुपंक्षी पालन गर्ने परिवार संख्या		गाई/गोरु		भैसी/राँगा		जम्मा		
	पालन गर्ने	पालन नगर्ने परिवार	संख्या	दुध/धु उत्पादन (लिटर)	संख्या	दुध/धु उत्पादन (लिटर)	पशु संख्या	दुध/धु उत्पादन (लिटर)	आम्दानी (रु. हजारमा)
१	५५४	२५	९७३	३३०	४९४	३८३	१४६७	७१३	१५८
२	३६०	३०	४९३	१२६	४१६	२२५	९०९	३५१	७८
३	३७४	६०	२७३	२७३	१५०	४१८	४२३	६९१	१५३
४	३८१	२४	६४१	२३०	२२६	२६८	८६७	४९८	१११
५	५६८	६१	१२३०	२०५	३९२	२५९	१६२२	४६४	१०३
६	३०८	५५	४९७	३४२	१२७	१९६	६२४	५३८	११९
७	४११	२३	५२७	२३९	१९६	२२६	७२३	४६५	१०३
जम्मा	२९५६	२७८	४६३४	१७४५	२००१	१९७५	६६३५	३७२०	८२६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.६ मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

यस क्षेत्रमा मासुजन्य पशुपन्छी पालन अन्तरगत ८८६८ भेडाबाखा र २९५६ पन्छी रहेका छन् । पन्छीबाट २२१७ किलोग्राम मासु उत्पादन हुने गरेको छ । यस सम्बन्धी पशुपन्छीको किसिम अनुसार वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका २५: मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

वडा नम्बर	भेडाबाखा/खसीबोका			गधा/घोडा संख्या	गोरु, साँढे संख्या	कखुरा/हास संख्या		
	संख्या	मासु उत्पादन (केजि)	ऊन (केजि)			संख्या	अण्डा उत्पादन (गोटा)	मासु उत्पादन (के.जि.)
१	१६६२	१०८०३	८३	२७७	११०८	५५४	३०४७	४१६
२	१०८०	७०२०	५४	१८०	७२०	३६०	१९८०	२७०
३	११२२	७२९३	५६	१८७	७४८	३७४	२०५७	२८१
४	११४३	७४३०	५७	१९१	७६२	३८१	२०९६	२८६
५	१७०४	११०७६	८५	२८४	११३६	५६८	३१२४	४२६
६	९२४	६००६	४६	१५४	६१६	३०८	१६९४	२३१
७	१२३३	८०१५	६२	२०६	८२२	४११	२२६१	३०८
जम्मा	८८६८	५७६४२	४४३.४०	१४७८	५९१२	२९५६	१६२५८	२२१७

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.७ कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था

गाउँपालिका भित्र रहेका कूल ३२३४ घरपरिवार मध्ये ७५ घर परिवारलाई ९ महिना देखि १ वर्ष सम्म आफ्नै उत्पादनले खान पुग्दछ भने १६०५ घरपरिवारलाई ३ महिना सम्म आफ्नो उत्पादनले खान पाउँदछन् । यस सम्बन्धि वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २६: कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था

वडा नम्बर	३ महिना सम्म खान पुग्ने	४ देखि ६ महिना सम्म खान पुग्ने	७ देखि ९ महिना सम्म खान पुग्ने	९ महिना देखि वर्ष दिन खान पुग्ने	जम्मा
१	६१	४३१	८१	६	५७९
२	२१०	१७५	४	१	३९०
३	२२९	१५७	४५	३	४३४
४	१८३	१३३	८५	४	४०५
५	२९१	२७४	३४	३०	६२९
६	२७८	६७	६	१२	३६३
७	३५३	५५	७	१९	४३४
जम्मा	१६०५	१२९२	२६२	७५	३२३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.८ कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधन

कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधनको अवस्था हेर्दा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र व्यवसायिक वा अगुवा कृषकको संख्या १० रहेको छ भने जेटिए १४, पशुकार्यकर्ता १३ र व्यवसायिक नर्सरी सञ्चालक ५ रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरणलाई वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २७: कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धीत मानव संसाधन

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१	२	१	१	-
२	१	२	१	१
३	२	२	१	-
४	४	२	२	-
५	१	२	२	-
६	-	२	३	२
७	-	३	३	२
जम्मा	१०	१४	१३	५

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२.९ कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा तरकारी, फलफूल, खाद्यान्न, दलहन तथा नगदे वालीमा उच्च पहाडी क्षेत्रमा देखापर्ने रोग तथा किराले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। यस्ता रोग तथा कीराको विवरण वाली अनुसार देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २८: कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा

साधारणतया तरकारी वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया फलफूल खेतीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया खाद्यान्न वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया दलहन वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया नगदे वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम
खपटे किरा	गवारो	पतेरो	पतेरो	भुसिल कीरा
लाही	फुलमा अँस पार्ने कीरा	गवारो	भुसिल कीरा	लाही
गवारो	फ्रुट फलाई	फटके	फौजी किरा	खपटे
फट्याङ्ग्रा		फौजी किरा	फट्याङ्ग्रा	
पतेरो		फट्याङ्ग्रा		

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

४.२.१० पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा पशुपन्छीमा मौसम अनुसार लाग्ने रोग व्याधीले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। यहाँ देखा पर्ने रोगको विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २९: पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

पशुपन्छी जन्म उत्पादन	रोगको नाम
पशु	भगागुते, चरचरे, खोरेत, एन्थेक्स, पी.पी.आर, एन यूरिया, डर्माटाइटिस, डायरिया, पाइरेक्सिसिया, एनोरेक्सिस, एल एफ, राउन्डओम, टेपओम, महोस्ट, टिक्स, लाइस, सर्भिसाइटिस, भेट्राइटिस, पायोमेट्रा, स्वइन फिबर, खोरेत,रेविज, नाम्ले, माटे, जुका, छेरौटे, साउने ज्वरो, जुम्प्रा, उपियाँ, किर्ना, लुतो, थुनेलो
पंक्षी	क्सीडिपेसिस, कोराइजा गम्बरो, सि आर डी, सल्मोनेलासिस, रानिखेत, फबल पक्स, हवाइडाइरिया, मेरेक्स, जुका, गम्बरो, रानी खेत

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

४.२.११ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा एउटा व्यवसायिक कृषि फर्म सञ्चालनमा रहेको देखिन्छ । यस्ता फर्म र उत्पादन तथा रोजगारी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ३०: व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

फर्मको नाम वा संचालकको नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
इन्द्र ब. शाही	२	माटे साघुँ		क्विन्टल	७	इन्द्र ब. शाही	१	१

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२.१२ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण

कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित ६१ वटा कृषि समूह, १९ वटा पशुपालन समूह, ३ वटा व्यवसायिक कृषि फर्म तथा ५ वटा कृषि सहकारी यस गाउँपालिकामा रहेको देखिन्छ । कृषि क्षेत्रमा सामूहिक रूपमा कार्य गर्न समूह र कृषि सहकारीमा अवद्ध रहेका सदस्य सहित समूह सम्बन्धि विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ३१: कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विउविजन केन्द्र संख्या	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर संख्या	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र संख्या
	समूह संख्या	सदस्य		समूह संख्या	सदस्य		फर्म संख्या	सदस्य		सहकारी संख्या	सदस्य				
		म	पु		म	पु		म	पु		म	पु			
१	१२	१९२	१०८	१	१८	७	१	१२	११	१	५५०	२८०	-	२	
२	१६	२८०	१२०	१	१७	८	१	१०	१३	१	२००	३००	-	१	१
३	७	११२	५६	२	३५	१८	१	१५	१०	१	२५०	१३०	-	३	
४	८	१३०	७०	६	८५	६५	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५	३	६६	२४	१	१८	१०	-	-	-	१	३००	२८०	१	१	-
६	७	८०	९५	३	५२	२३	-	-	-	१	१७	२१	-	-	-
७	८	११५	८५	५	७०	८०	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जम्मा	६१	९७५	५५८	१९	२९५	२११	३	३७	३४	५	१३१७	१०११	१	७	१

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२.१३ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाको वडा नं. १ र ४ स्थित बुकादह र छेडेदहमा गरी २ वटा पोखरी तथा ताल रहेको छन् । पोखरीको क्षेत्रफल, वार्षिक माछा उत्पादन, स्वामित्व, आर्थिक आम्दानी तथा वार्षिक शुल्क सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ३२: सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण

सार्वजनिक पोखरी रहेको	वडा	पोखरी क्षेत्रफल	यदि माछापालन गरिएको छ भने
-----------------------	-----	-----------------	---------------------------

स्थान	नम्बर	(विघा वा रोपनी)	बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आमदानी (रु.)	गाउँ/नगर पालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
बुकादह	१	१३.३				
छेडेदह ताल	४					
जम्मा		१३.३				

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२.१४ जग्गाको किसिम

जग्गालाई अबल, दोयम सिम र चहार गरी किसिम अनुसार हेर्दा अबल २०००, दोयम ३१०, सिम १९४ र चहार १०७० हेक्टर जग्गा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको देखिन्छ। किसिम अनुसार वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३३: जग्गाको किसिम

वडा नम्बर	जग्गाको किसिम अनुसार क्षेत्रफल (हेक्टर)			
	अबल	दोयम	सिम	चहार
१	६००	६०	२०	२५०
२	५००	६५	२७	३००
३	७००	८५	७०	२८०
४	-	-	-	-
५	२००	१००	७७	२४०
६				
७				
जम्मा	२०००	३१०	१९४	१०७०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.३ पर्यटन विकास

४.३.१ पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

नजिकको बजार केन्द्रबाट करिब किलोमिटरको दुरीमा रहेका धार्मिक तथा प्राकृतिक दृष्टिले पर्यटकीय महत्त्व रहेका मुख्य स्थलहरू यस क्षेत्रमा रहेका छन्। गाउँपालिका भित्र वार्षिक करिब जना पर्यटकहरूको आगमन हुने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३४: पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
जम्मा							

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.३.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई लक्षित गरी आवासीय सुविधा रहेका ४ वटा होमस्टे व्यवसायीक रुपमा सञ्चालनमा रहेका छन् । यहाँका होमस्टेमा वार्षिक करिब २५०० आन्तरिक र ८१ बाह्य पर्यटक आउने गरेको देखिन्छ । यस खालका होमस्टे सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेका छ ।

तालिका ३५: होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार	होटेलको स्तर	वार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	वेड संख्या			आन्तरिक	बाह्य (विदेशी)
सिल्का होटेल	१	काँडा	२	४	होमस्टे	ननस्टार	५००	१२
हमाल होटेल	१	काँडा	३	६	होमस्टे	ननस्टार	६००	१३
देवेन्द्र होटेल	२	काँडा	२	३	होमस्टे	ननस्टार	४००	६
कल्पना होटेल	५	गोगडी	३	७	होमस्टे	ननस्टार	१०००	५०
जम्मा			१०	२०			२५००	८१

स्रोत: जानकार व्यक्ति अन्तर्वाता तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

४.४ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम

४.४.१ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा व्यवसायीक तथा सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको संख्या ३२४२ रहेको छ । जस अन्तरगत सबैभन्दा बढी अन्य प्रकारका तालिम लिनेको परिवार २९९९ रहेको छ भने तालिम नलिने २१६ जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ३६: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

वडा नम्बर	सूचना प्रविधि, इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स	सिलाई, बुनाई, बुटिक, श्रृंगार तथा पार्लर	निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कापेन्ट्री आदी)	इञ्जिनियरिङ्ग, अटोमोवाइल र मकानिक्स	कृषि सम्बन्धी	जनस्वास्थ्य सम्बन्धी	पशु स्वास्थ्य	पर्यटन सम्बन्धी	उद्योग तथा कला सम्बन्धी	अन्य	तालिम नलिएको
१	४	५	३	०	३	२	०	०	०	५५२	२७
२	१	८	१	१	१	०	०	०	१	३७४	१५
३	१	३	१	०	३	३	०	०	२	४२१	११
४	२	१९	३	४	३	१०	२	२	०	३६८	३४
५	६	३४	५	०	४	२	१	०	०	५७८	५१
६	७	२४	५	०	३	५	२	०	०	३२३	३५
७	६	१०	१०	०	९	१३	७	०	२	३८३	४३
जम्मा	२७	१०३	२८	५	२६	३५	१२	२	५	२९९९	२१६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.४.२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण

व्यवसायीक तथा सीपमूलक तालिम लिनेहरुको कूल संख्या २७७ जना रहेको छ । जसमध्ये महिला र पुरुष क्रमशः १४० र १३७ रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३७: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण

वडा नम्बर	महिला	पुरुष	जम्मा
१	८	१५	२३
२	१०	६	१६
३	७	८	१५
४	२७	२३	५०
५	३७	१९	५६
६	३०	२८	५८
७	२१	३८	५९
जम्मा	१४०	१३७	२७७

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.५ बैङ्क तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र रहेका कुल ३२३४ घरपरिवार मध्ये १४६३ घरपरिवारले बैङ्क तथा वित्तिय संस्थाहरुमा खाता खोलेर आर्थिक कारोबार गरेका छन् भने १७७१ घरपरिवारको भने कुनै पनि वित्तिय संस्थाहरुमा खाता नरहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३८: बैङ्क तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बैङ्क तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार संख्या		
	खाता हुने घरपरिवार संख्या	खाता नहुने घरपरिवार	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	३९२	१८७	५७९
२	४१	३४९	३९०
३	१४५	२८९	४३४
४	११७	२८८	४०५
५	४२१	२०८	६२९
६	१४०	२२३	३६३
७	२०७	२२७	४३४
जम्मा	१४६३	१७७१	३२३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.६ वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार विवरण

गाउँपालिका अन्तरगत रहेका घरपरिवारलाई वार्षिक आम्दानीको दृष्टिकोणबाट हेर्दा ५० हजार भन्दा कम आम्दानी हुने घरपरिवार १११६ र ५ लाख भन्दा माथि आम्दानी हुने घरपरिवार ४२७ रहेको देखिन्छ । यस वार्षिक आम्दानीका आधारमा वर्गिकृत वडागत घरपरिवार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ३९: वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार विवरण

वडा नं.	वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार संख्या					
	५० हजार भन्दा कम	(५०-१५०) हजार	(१५० - २५०) हजार	(२५०-५००) हजार	५०० हजार भन्दा माथि	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	२२९	२९५	१४	१३	२८	५७९
२	१२६	२३६	१४	१	१३	३९०
३	१४२	१९४	१४	६	७८	४३४

वडा नं.	वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार संख्या					
	५० हजार भन्दा कम	(५०-१५०) हजार	(१५० - २५०) हजार	(२५०-५००) हजार	५०० हजार भन्दा माथी	जम्मा घरपरिवार संख्या
४	१५४	१८१	३७	२१	१२	४०५
५	१६६	२४१	४३	४५	१३४	६२९
६	२०९	११६	१८	१२	८	३६३
७	९०	१६७	९	१४	१५४	४३४
जम्मा	१११६	१४३०	१४९	११२	४२७	३२३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.७ वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण

गाउँपालिका अन्तरगत रहेका घरपरिवारलाई वार्षिक खर्चको दृष्टिकोणबाट हेर्दा ५० हजार भन्दा कम खर्च हुने घरपरिवार १०७१ र ५ लाख भन्दा माथी खर्च हुने घरपरिवार ४१९ रहेको देखिन्छ। यस वार्षिक खर्चका आधारमा वर्गिकृत वडागत घरपरिवार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४०: वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण

वडा नं.	वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार संख्या (रु. हजारमा)					
	५० हजार भन्दा कम	(५०-१५०) हजार	(१५० - २५०) हजार	(२५०-५००) हजार	५०० हजार भन्दा माथी	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	२१०	३०७	२७	१०	२५	५७९
२	१३७	२२७	१०	२	१४	३९०
३	१४४	१७९	८	७	९६	४३४
४	१०६	२४३	३३	१८	५	४०५
५	१२३	२७२	७५	२९	१३०	६२९
६	१७५	१६२	८	१२	६	३६३
७	१७६	९८	१०	७	१४३	४३४
जम्मा	१०७१	१४८८	१७१	८५	४१९	३२३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.८ घट्ट, मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा रहेका पानीघट्ट, मिल र संकलन केन्द्रको संख्या हेर्दा ८९ परम्परागत घट्ट, ३५ सुधारिएको घट्ट, कुटानी पिसानीका लागि विद्युत मिल ७ वटा रहेका छन्। तुलनात्मक रूपमा परम्परागत पानी घट्टहरुको संख्या उच्च रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४१: घट्ट, मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१	२०	१५	-	-	-	-	-	१	१	-
२	१८	७	-	-	-	१	-	-	-	-
३	१४	४	-	-	-	-	-	-	-	-
४	४	-	-	-	-	४	-	-	-	-

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
५	५	२	-	-	-	-	-	-	-	-
६	१७		-	-	-	१	-	-	-	-
७	९	७	-	-	-	१	-	-	-	-
जम्मा	८७	३५	०	०	०	७	०	१	१	०

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.९ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

व्यापार र व्यवसायको संख्या हेर्दा यस क्षेत्रमा २७७ वटा व्यवसायहरू संचालनमा रहेका छन् । जसबाट करिब को वार्षिक कारोवार हुने गरेको देखिन्छ । व्यवसायका आधारमा यस सम्बन्धी विवरण अनुसूची-२ मा रहेको छ भने सारांशगत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४२: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

पसलको प्रकार	वडा अनुसार पसलको संख्या								लगभग वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)
	१	२	३	४	५	६	७	जम्मा	
किराना	२४	०	०	२४	०	२९	२८	१०५	०
कपडा तथा फेन्सी	४	०	०	४	०	९	१३	३०	०
मासु पसल	३	०	०	३	०	०	३	९	०
तरकारी तथा फलफुल विक्री केन्द्र	१	०	०	१	०	०	०	२	०
दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र	०	०	०	०	०	०	०	०	०
निर्माण सामग्री	१	०	०	१	०	२	४	८	०
औषधी पसल वा क्लिनिक	२	०	०	२	०	१	१	६	०
मर्मत सेवा केन्द्र	०	०	०	०	०	०	०	०	०
इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल	१	०	०	१	०	१	३	६	०
सुनचाँदी पसल	०	०	०	०	०	०	०	०	०
चिया, खाजा वा नास्ता पसल	२०	०	०	२०	०	१९	१६	७५	०
कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर	३	०	०	३	०	०	०	६	०
पुस्तक पसल	१५	०	०	१५	०	०	०	३०	०
जम्मा	७४	०	०	७४	०	६१	६८	२७७	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.१० खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा खनिज तथा खानी उपलब्धताको सन्दर्भमा हेर्दा १, २ र ३ वडाहरूमा स्लेट तथा खरी खानी उपलब्ध रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४३: खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	खनिजको नाम	पाइने स्थान
१	स्लेट खानी	काँडा

वडा नम्बर	खनिजको नाम	पाइने स्थान
२	खरी खानी	जयावगेश्वरी
३	स्लेट खानी	धनालत
४		
५		
६		
७		

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.११ औद्योगिक कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था

यस क्षेत्रमा लोक्ता, अल्लो, खोटो, बाँस र निगालो जस्ता औद्योगिक कच्चा पदार्थहरू उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ। यहाँ निगालो बाहेकका कच्चा पदार्थ ७०९०० किलोग्राम उत्पादन हुने गरेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी कच्चा पदार्थ अनुसारको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४४: औद्योगिक कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था

क्र.सं.	कच्चा पदार्थको नाम	इकाई	परिमाण	कैफियत
१	लोक्ता	किलोग्राम	५००००	
२	अल्लो	किलोग्राम	२००००	
३	वालुवा			
४	खोटो	किलोग्राम	१००	
५	बाँस			
६	निगालो	भारी	६५०	
७				

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.१२ स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका वटा स्थानीय बजार एवं व्यापारिक केन्द्रहरूमा खाद्यान्न, खुद्रा, भाँडा, हार्डवेयरका सामग्री, कपडा, स्टेशनरी तथा मासु लगायतका वस्तुहरूको कारोबार हुने गरेको पाइन्छ। स्थानीय बजार तथा त्यस बजारमा कारोबार हुने मुख्य वस्तुहरू सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४५: स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण

क्र.सं.	बजारको नाम	स्थान	कारोबार हुने मुख्य वस्तु
१			
२			
३			
४			
५			

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.१३ कृषि बजार सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुल ७ वटा स्थानीय खुद्रा कृषि बजार रहेका छन् । यस्ता स्थानीय कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत छ ।

तालिका ४६: कृषि बजार सम्बन्धी विवरण

बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरु	कैफियत
बजार			
खुद्रा बजार	१	नुन, तेल, चिनी, चामल	
	२	नुन, तेल, चिनी, चामल	
	३	नुन, तेल, चिनी, चामल	
हाट बजार	४	दैनिक उपभोग्य	
	५	फलफुल, चिनी, चामल	
घट्टेकुला बजार	७	दैनिक उपभोग्य	
सुर्का बजार	७	दैनिक उपभोग्य	
हाट बजार			

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.१४ बैंक तथा वित्तीय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र कुल ५ वटा वित्तीय संस्थाहरु मध्ये ४ वटा सहकारी संस्था र एउटा लघु वित्त संस्था रहेको पाइन्छ । यी संस्थाहरुले वार्षिक करिब ८८ लाख २१ हजार नौ सय त्रिसठ्ठी बराबरको कारोबार गर्ने गरेको देखिन्छ । यस्ता संस्थाहरुको लगानी तथा लगानीको मुख्य क्षेत्र सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४७: बैंक तथा वित्तीय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	वार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु.हजारमा)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	वाणिज्य बैंक				
ख.	विकास बैंक				
ग.	लघु वित्त संस्था				
१	किसान माइक्रोफाइनेन्स	५	१५००	१८००	छेडेदह
घ.	सहकारी संस्था				
१	खप्तड कृषि सहकारी संस्था	१	८०	८३०	काँडा
२	मालिका सहकारी संस्था	२	७०	६००	जयवागेश्वरी
३	परिवर्तनशील बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	६	३६८.२५	३४०	शिक्षा, आयआर्जन, वैदेशिक रोजगार
४	जीवनज्योति बचत तथा ऋण सहकारी	७	६८०३.७९३	४१८९.४७	शिक्षा, आयआर्जन, वैदेशिक

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु.हजारमा)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
	सस्था लि.				रोजगार
जम्मा			८८२१.९६३	७७५९.४७	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

४.१५ आयात तथा निर्यातको अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रमा खाद्यान्न, तरकारी, फलफूल, दलहन, तेलहन, नगदेबाली, पशुजन्य उत्पादन, जडिबुटी तथा खनिजजन्य वस्तु आयात तथा निर्यात हुन गरेको छ। यस क्षेत्रबाट आयात र निर्यात हुने वस्तुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४८: आयात तथा निर्यातको अवस्था

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	गापा भित्र आयात परिमाण (क्विन्टल)	गापाबाट निर्यात हुने परिमाण (क्विन्टल)
खाद्यान्न		
धान वा चामल	२८०००	
गहुँ वा पिठो	१४०००	
मकै	२००	
तरकारी		
आलु	५००	४००
टमाटर	२००	
काउली	१५००	
फलफूल		
केरा		२००
आँप		
स्याउ		
लिचि		
सुन्तला	१०	
दलहन		
मसुरो		
अरहर		
मास		
तेलहन		
तोरी		
नगदेबाली		
तिल		
पशुजन्य उत्पादन		
माछा	१	
मह	१	
दुध र दुधजन्य उत्पादन		
मासु र मासुजन्य उत्पादन	२०	
अण्डा (क्यारेट)	१२	
जडिबुटी		६००
गिट्टी वा बालुवा	४०००	

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	गापा भित्र आयात परिमाण (क्विन्टल)	गापाबाट निर्यात हुने परिमाण (क्विन्टल)
अन्य		

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

यस परिच्छेदमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कला, संस्कृति, लक्षित वर्ग, लैंगिकता, खानेपानी, सरसफाई जस्ता सामाजिक विषयहरूमा देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास

५.१.१ हालको साक्षरताको अवस्था

गाउँपालिकाको साक्षरताको स्थिति हेर्दा ९१.९१ प्रतिशत र ७९.५७ प्रतिशत महिला साक्षरता रहेको छ । साथै ८.०९ प्रतिशत पुरुष तथा २०.४३ प्रतिशत महिला अबै निरक्षर रहेका छन् । लैंगिकताका आधारमा यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४९: हालको साक्षरताको अवस्था

वडा नं.	साक्षरताको स्थिति (प्रतिशतमा)		निरक्षरताको स्थिति (प्रतिशतमा)	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	८८.०१%	६७.४२%	११.९९%	३२.५८%
२	८९.८१%	७४.०१%	१०.१९%	२५.९९%
३	९५.३४%	९०.१७%	४.६६%	९.८३%
४	९५.६६%	८२.८६%	४.३४%	१७.१४%
५	९५.२८%	८४.२२%	४.७२%	१५.७८%
६	८७.५६%	७२.३२%	१२.४४%	२७.६८%
७	९१.७०%	८६.०१%	८.३०%	१३.९९%
जम्मा	९१.९१%	७९.५७%	८.०९%	२०.४३%

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.१.२ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

गाउँपालिका भित्रको शिक्षाको स्तर विश्लेषण गर्दा आधारभूत तहको शैक्षिक उपलब्धी हासिल गरेकाहरूको संख्या ४४९५ रहेका छन् भने स्नातकोत्तर तहको उपाधी हासिल गर्नेहरूको संख्या १३० जना रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५०: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नं.	शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या							
	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	स्नातक	स्नातकोत्तर	साधारण लेखपढ	निरक्षर	कम उमेर
१	८४३	४७३	४३६	५६	२०	७०६	८८३	५९१
२	५३६	३९२	५११	१४४	६	५३५	५०९	२३१
३	१८४	८१०	२५४	७३	१३	१०३७	२१९	४०७
४	७७७	४६०	२६१	६६	१२	५६८	२९७	१६७
५	७४	१५२६	७५९	१२०	२७	९४१	४६४	६६८
६	५२५	४३१	३५३	९५	३५	४६४	४८७	८७
७	५४५	४०३	५१०	७९	१७	५९७	२९४	१५७

वडा नं.	शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या							
	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	स्नातक	स्नातकोत्तर	साधारण लेखपढ	निरक्षर	कम उमेर
जम्मा	३४८४	४४९५	३०८४	६३३	१३०	४८४८	३१५३	२३०८

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.१.३ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरूको तहगत संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ५१: शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	कक्षा १-८	कक्षा ९-१२	जम्मा	कैफियत
१	२३		२३	१ संस्थागत विद्यालय
२		८	८	
जम्मा	२३	८	३१	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.४ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कुल ३१ मध्ये २३ आधारभूत र ८ वटा माध्यमिक विद्यालय रहेका छन्। यी विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने पूर्व प्राथमिक तहमा ४६२, आधारभूत तहमा ५५८६ र माध्यमिक तहमा १०४१ जना विद्यार्थी रहेको देखिन्छ। विद्यालयतग तथा वडागत छात्रछात्राहरूको विवरण अनुसूची-३ राखिएको छ भने तहगत रूपमा अध्ययन गर्ने छात्र छात्राहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ५२: विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

विद्यालयको प्रकार	पूर्व आधारभूत			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
आधारभूत विद्यालय	१४६	१४३	२८९	१४६५	१४६९	२९३४	०	०	०	१६११	१६१२	३२२३
माध्यमिक विद्यालय	९१	८२	१७३	१२८४	१२५०	२५३४	५६४	४७७	१०४१	१९३९	१८०९	३७४८
संस्थागत विद्यालय	०	०	०	५६	६२	११८	०	०	०	५६	६२	११८
जम्मा	२३७	२२५	४६२	२८०५	२७८१	५५८६	५६४	४७७	१०४१	३६०६	३४८३	७०८९

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.५ सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरू सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ५३: सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	नाम	ठेगाना वडा नं.
१	छेडेदह सिकाई अध्यान केन्द्र	खप्तड छेडेदह वडा नं. ६, ओलि गाउँ
२		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.१.६ विद्यालयको भौतिक अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल ३१ वटा विद्यालयहरूमा १४ पक्की भवन तथा १२ वटा कच्ची भवन रहेको देखिन्छ । यी विद्यालयहरूको विद्यालयगत भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण अनुसूची-४ मा रहेको छ भने तहगत विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ५४: विद्यालयको भौतिक अवस्था

विद्यालयको प्रकार	भवन संख्या		कोठा संख्या	
	पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची
आधारभूत विद्यालय	५	६२	७	१४६
माध्यमिक विद्यालय	९	३०	३०	१०३
संस्थागत विद्यालय	०	०	०	०
जम्मा	१४	९२	३७	२४९

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.७ शिक्षक विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल ३१ विद्यालयहरूमा १४४ स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी रहेकोमा १७६ शिक्षक र ५० शिक्षिका कार्यरत रहेका छन् । आधारभूत र माध्यमिक तहमा विद्यालयगत रहेका यस्ता शिक्षकहरूको स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत शिक्षक, महिला शिक्षक तथा विषयगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण अनुसूची-५ मा रहेको छ भने तहगत रूपमा देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ५५: शिक्षक विवरण

विद्यालयको प्रकार	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
		शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यमिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
आधारभूत विद्यालय	५७	८३	३३	३४	०	४	४	४
माध्यमिक विद्यालय	८७	९३	१७	१९	३	११	११	१२
संस्थागत विद्यालय	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	१४४	१७६	५०	५३	३	१५	१५	१६

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.८ भर्ना दर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर

यस गाउँपालिका भित्र रहेका २३ आधारभूत तथा ८ माध्यमिक तहका विद्यालयहरूको तहगत खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर र उतिर्ण दर औषत रूपमा देहाय बमोजिम रहेको छ भने वडागत विद्यालयगत विवरण अनुसूची-६ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५६: भर्ना दर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर

विद्यालयको प्रकार	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उतिर्ण दर		
	पूर्वप्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	पूर्वप्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
आधारभूत विद्यालय	८३	४९	०	७६	७८	०	६३	०	०	९९	०	०

विद्यालयको प्रकार	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उतिर्ण दर		
	पूर्वप्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	पूर्वप्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
माध्यमिक विद्यालय	५७	५६	६३	७६	७४	७०	६०	४७	४०	८४	३१	०
संस्थागत विद्यालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	७०	५३	६३	७६	७६	७०	६२	४७	४०	८८	३१	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.९ आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी

गत शैक्षिक वर्ष विद्यालयहरूमा आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थीहरूको जम्मा संख्या १०५५ जना रहेको देखिन्छ । विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-७** मा रहेको छ भने यस तहगत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५७: आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी

विद्यालयको प्रकार	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
आधारभूत विद्यालय	१४३६	१५२१	२०४	३०१
माध्यमिक विद्यालय	१३४३	१५०७	२७४	२७६
संस्थागत विद्यालय	६२	५६	०	०
जम्मा	२८४१	३०८४	४७८	५७७

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.१० छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण

यस क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरूमा छात्रवृत्ति सुविधा र दिवा खाजा पाउने विद्यार्थीहरूको स्थिति हेर्दा क्रमशः २५०० र ३०७६ जना रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-८** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५८: छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण

विद्यालयको प्रकार	छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
आधारभूत विद्यालय	१०५	१२८९	१५४५	१५३१
माध्यमिक विद्यालय	५३	१०५३	०	०
संस्थागत विद्यालय	०	०	०	०
जम्मा	१५८	२३४२	१५४५	१५३१

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.११ शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष व्यवस्था

विद्यालयहरूमा शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न आवश्यक अपांग विद्यार्थी श्रोत कक्षा, CBEGRA कार्यान्वयन, एकीकृत पाठ्यक्रम, इन्टरनेट सुविधा र छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी जस्ता विषयहरूको स्थिति हेर्दा अपांग विद्यार्थी श्रोत कक्षा, CBEGRA कार्यान्वयन, एकीकृत पाठ्यक्रम र छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी ३१ वटै विद्यालयमा कार्यान्वयन नरहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-९** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.१.१२ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयहरूमा बालमैत्री शिक्षा कायम गर्न विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक, बाल क्लब गठन र बामैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग जस्ता विषयहरूको स्थिति हेर्दा २९ वटा विद्यालयहरूमा विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, २८ वटा विद्यालयमा सुधार योजना अद्यावधिक, २९ वटामा बाल क्लब गठन र २९ वटामा बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-१०** मा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.१.१३ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयहरूले उपलब्ध गराउने छात्रवृत्तिको अवस्था हेर्दा दलित, अपाङ्ग, विपन्न र जेहेन्दार छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थी संख्या २३८६ जना रहेका छन्। यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-११** मा प्रस्तुत गरिएको छ, भने तहगत छात्रछात्राहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ५९: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको प्रकार	छात्रवृत्तिको किसिम अनुसार										
	दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
आधारभूत विद्यालय	२१६	२५२	७	९६	२७०	०	०	०	४५	९२	९९
माध्यमिक विद्यालय	२७५	२५९	५	११८	३८०	०	०	२३	१४	१२९	१०६
संस्थागत विद्यालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	४९१	५११	१२	२१४	६५०	०	०	२३	५९	२२९	२०५

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.१४ सामुदायिक बाल विकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र समुदायमा कूल वटा बाल विकास केन्द्र रहेको पाइन्छ। यी बाल विकास केन्द्रहरूमा जना बालबालिकाहरूले अनुभव लिईरहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६०: सामुदायिक बाल विकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण

बाल विकास केन्द्रको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		सहजकर्ताको संख्या	बालबालिका संख्या		खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम	स्वच्छ खानेपानी
		पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची		बालक	बालिका			
जम्मा											

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.१५ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

आधारभूत विद्यालयसम्मको पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा यस्ता विद्यालयसम्म पुग्न लाग्ने समयलाई आधार मान्दा १ घण्टा भन्दा बढि समय लाग्ने घरपरिवार संख्या ९२ रहेको छ भने १५ मिनेट समय लाग्ने घरपरिवार २३१९ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ६१: आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

वडा नं	विद्यालयसम्म आई पुग्न लाग्ने समय अनुसार घर परिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
१	३२०	८०	८०	०
२	४००	६०	०	०
३	३८०	७०	३०	०
४	३६४	१७१	२६७	७०
५	३०१	१०१	०	०
६	२१५	६३	४२	८
७	३३९	१०४	५१	१४
जम्मा	२३१९	६४९	४७०	९२

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

यस शिर्षकमा गाउँपालिकाको स्वास्थ्य अवस्था र विवरणको बारेमा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल ५ स्वास्थ्य चौकीहरु रहेका छन्। यस्ता संस्थाहरुमा कूल २४ स्वास्थ्यकर्मीको स्विकृत दरबन्दी रहेकोमा जम्मा ३१ जना कार्यरत रहेको देखिन्छ। स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्ति र सेवा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६२: स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा						
		स्विकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि
काँडा स्वास्थ्य चौकी	१	४	८		छ	छैन	छ	छैन	छैन	छ	छैन
जयवागेश्वरी उपस्वास्थ्य चौकी	२	३	५		छ	छैन	छ	छैन	छैन	छ	छैन
गुद्रावाती स्वास्थ्य चौकी	४	७	७	४	छ	छैन	छ	छैन	छैन	छ	छैन
गेगडी स्वास्थ्य चौकी	५	५	५		छ	छैन	छ	छैन	छैन	छ	छैन
आठी स्वास्थ्य चौकी		५	६		छ	छैन	छ	छैन	छैन	छ	छैन
जम्मा		२४	३१	४							

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाहरूको अवस्था हेर्दा सुरक्षित मातृत्व, पोषण सेवा, स्वास्थ्य परिक्षण सेवा र परामर्श सेवा सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा उपलब्ध रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी संस्थागत सेवा विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६३: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध							
		सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मसी	आँखा उपचार सोवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य
काँडा स्वास्थ्य चौकी	१	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन
जयवागेश्वरी उपस्वास्थ्य चौकी	२	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन
गुद्रावाती स्वास्थ्य चौकी	४	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन
गेगडी स्वास्थ्य चौकी	५	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन
आठी स्वास्थ्य चौकी	७	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति गरि जम्मा ३३ जना रहेका छन्। स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्ति र सेवा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६४: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या							
		विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य
काँडा स्वास्थ्य चौकी	१	-	-	१		२	२	-	-
जयवागेश्वरी उपस्वास्थ्य चौकी	२	-	-	१		२	२	-	-
गुद्रावाती स्वास्थ्य चौकी	४	-	-	१		१	४	-	१
गेगडी स्वास्थ्य चौकी	५	-	-	१		२	२	-	-
आठी स्वास्थ्य चौकी	७	-	-	१		१	४	-	३
जम्मा		०	०	५	०	८	१४	०	४

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.४ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था

प्रमुख वस्तीहरूबाट स्वास्थ्य संस्थामा पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा यी स्वास्थ्य संस्थामा आईपुग्न लाग्ने समयका आधारमा १ घण्टा भन्दा बढि समय लाग्ने १४५५ घरपरिवार र १५ मिनेट समयमै आईपुग्न सक्ने घरपरिवार ५८७ घरपरिवार रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६५: प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था

वडा नं	नजिकको स्वास्थ्य चौकीसम्म आई पुग्न लाग्ने समय अनुसार घर परिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
१				

वडा नं	नजिकको स्वास्थ्य चौकीसम्म आई पुग्न लाग्ने समय अनुसार घर परिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
२	१२०	८०	१४०	२७५
३	८०	१७०	१६०	२००
४				६६०
५	१५७	७३	२४२	३२०
६	२३०	१४०	७०	
७				
जम्मा	५८७	४६३	६१२	१४५५

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.२.५ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका पाँच वर्ष मुनिका बालबालिका संख्या १०७३ जना रहेको देखिन्छ। यहाँका स्वास्थ्य केन्द्रबाट खोप लिने बालबालिका संख्या २२०१ जना, बृद्धी अनुगमन गरिएका बालबालिका संख्या ११११ जना मध्ये ६९ जना बालबालिका कुपोषित रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ६६: खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ वर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ वर्ष मुनीका	२ वर्ष मुनीका	५ वर्ष मुनी	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट	पोलियो तेश्रो	दादुरा/रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित
१	९२	१८७	४४५	९२	११४	११४	१०२	८५	४६८	१९
२	५८	५९	२२५	५८	५८	५८	५८	५८	२२५	६
३										
४	७६	११६		९७	१०१	१०७	१०७	१०८	११३	१५
५	८४	१७०	४०३	१०५	९९	९८	१०१	९३	२०७	२७
६										
७	४३६	४२२		८२	७७	७७	९२	६०	९८	२
जम्मा	७४६	९५४	१०७३	४३४	४४९	४५४	४६०	४०४	११११	६९

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.६ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

सुरक्षित मातृत्वको लागि आवश्यक खोप सेवा, गर्भावस्थाको जाँच र सुरक्षित प्रसुति जस्ता सूचकलाई आधार मान्दा यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा गत वर्ष ३५० जनाले प्रसुती सेवा लिएको र २१ जनाले स्वास्थ्य कर्मिको अनुपस्थितिमा घरमा नै सुत्केरी भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६७: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसुती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१	४०	७५		२६	६०		१९

वडा नम्बर	गत बर्षको गर्भवती/प्रसुती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
२	३८	१०	२८	३०	३८		
३							
४	९१	९१	४४	६१	६१	५९	२
५	११३	४७	३७	७२	१०३		
६							
७	६८	२८	१६	३१	६८	६४	
जम्मा	३५०	२५१	१२५	२२०	३३०	१२३	२१

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.७ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

मातृशिशु सुरक्षाको अवस्था हेर्दा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गतवर्षको आँकडा अनुसार जीवित नवजात शिशुको संख्या ३५२ र मृत जन्म नवजात शिशु संख्या ९ रहेको देखिन्छ। यस क्षेत्रमा कूल ४५ महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६८: मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ बर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१	-	७५	२	३	१२१५	-	१५०	-	-	९
२	-	३७	१	-	८२३	-	५६	-	-	९
३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	-	७२	३	-	७५	-	९३	-	-	९
५	-	१०३	-	-	१६३	-	१६३	-	-	९
६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७	-	६५	३	-	-	-	१८५	१९	५४	९
जम्मा	०	३५२	९	३	२२७६	०	६४७	१९	५४	४५

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.८ गाउँपालिका भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र देखा पर्ने प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचारको अवस्था हेर्दा सबै भन्दा बढि निमोनियाका विरामी स्वास्थ्य चौकीमा सेवाका लागि आउने गरेको देखिन्छ। रोगबाट प्रभावित, उपचार हुने, फलोअप गरिएका र रेफर गरिएकाको संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६९: गाउँपालिका भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया	३२७	३२७	३२७		
२	भाडा पखाला					
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिबी)					
६	कुष्ठ रोग					
७	रक्तचाप					
८	मुटु रोग					
९	ग्यास्ट्रिक/अल्सर					
१०	पक्षघात					
११	एचआईभि एड्स					
१३	क्यान्सर, स्तन क्यान्सर					
१४	मधुमेह (चिनी रोग)					
१५	दम (स्वासप्रश्वास)					
१६	प्रसूतीजन्य रोग					
१५	छाला सम्बन्धी रोग					
१६	अन्य					
जम्मा		३२७	३२७	३२७	०	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.९ मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

गत वर्ष मृत्यु हुनेहरू ४८ महिला र ६३ पुरुष मध्ये सबैभन्दा बढी ६७ जनाको मृत्यु नसर्ने रोगका कारण भएको देखिन्छ। विभिन्न कारणका आधारमा मृत्यु हुनेहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७०: मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	महामारी/सर्ने रोग		नसर्ने रोग		टिबी, जण्डिस, आदी/सर्ने रोग		दुर्घटना		एचआईभी/एड्स		जम्मा	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	४	३	१	३	१	०	२	०	०	०	८	६
२	१	१	३	१	२	२	२	०	०	०	८	४
३	०	१	३	४	२	३	२	१	०	०	७	९
४	०	०	१२	९	१	०	१	०	०	०	१४	९
५	१	०	४	८	१	१	२	३	०	०	८	१२
६	०	०	७	५	२	०	५	०	०	०	१४	५
७	०	०	४	३	०	०	०	०	०	०	४	३
जम्मा	६	५	३४	३३	९	६	१४	४	०	०	६३	४८

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.२.१० परिवारका सदस्यहरूको स्वास्थ्य अवस्था

परिवारका सदस्यहरूको स्वास्थ्य अवस्थालाई हेर्दा गाउँपालिका भित्रको कूल जनसंख्या २२१३५ मध्ये १७४ दीर्घरोगी, ३३३ सामान्य रोगी र २१६२८ स्वस्थ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७१: परिवारका सदस्यहरूको स्वास्थ्य अवस्था

वडा नम्बर	स्वास्थ्य अवस्था अनुसार जनसंख्या			
	स्वस्थ	सामान्य रोगी	दीर्घ रोगी	जम्मा
१	३९३६	४४	२८	४००८
२	२८३२	३२	२३	२८८७
३	२९४४	२५	५	२९७४
४	२४६०	१२६	२२	२६०८
५	४५४१	३७	११	४५८९
६	२३५३	५५	५९	२४६७
७	२५६२	१४	२६	२६०२
जम्मा	२१६२८	३३३	१७४	२२१३५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.२.११ जीवन विमा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्र भित्र विमा गरेका घरपरिवार ३९ रहेका छन्। जसमध्ये जीवन विमा गर्ने २९ र स्वास्थ्य विमा गर्ने ८ परिवार रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७२: जीवन विमा सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	विमा सम्बन्धी पारिवारिक विवरण				
	जीवन विमा	स्वास्थ्य विमा	अन्य विमा	विमा नगरेका	जम्मा
१	१	४	०	५७४	५७९
२	४	०	०	३८६	३९०
३	७	१	१	४२५	४३४
४	६	०	०	३९९	४०५
५	२	०	०	६२७	६२९
६	६	३	१	३५३	३६३
७	३	०	०	४३१	४३४
जम्मा	२९	८	२	३१९५	३२३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.२.१२ फोहोरमैला व्यवस्थापन विवरण

स्वास्थ्य तथा सरसफाईको सुचकांक फोहोरमैला व्यवस्थापनको सन्दर्भमा हेर्दा यस गाउँपालिका भित्र प्रति परिवार करिब ६०० देखि ४८०० किलोग्राम सम्म फोहोर विसर्जन गर्ने गरेको देखिन्छ भने फोहोरमैला वर्गीकरण गरी घरभित्र विसर्जन गर्ने गरेको पाइदैन। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७३: फोहोरमैला व्यवस्थापन विवरण

वडा नं	प्रति परिवार विसर्जन हुने फोहोरमैला के.जी	कूहिने र नकूहिने वर्गीकरण गरी घरभित्र विसर्जन गर्ने परिवार संख्या
--------	---	---

वडा नं	प्रति परिवार विसर्जन हुने फोहोरमैला के.जी	कुहिने र नकुहिने वर्गीकरण गरी घरभित्र विसर्जन गर्ने परिवार संख्या
१		
२		
३		
४	६००	
५		
६	४५००	
७	४८००	
जम्मा	९९००	०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

५.३.१ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल ३२३४ घरपरिवार मध्ये सबै भन्दा उच्च २९४८ वा ९१.१६ प्रतिशत घरपरिवारले सार्वजनिक धाराको पानी उपयोग गर्दछन् भने सबै भन्दा न्यून ढाकिएको इनारको पानी उपभोग गर्ने घरपरिवार २ रहेका छन्। विभिन्न स्रोत अनुसार खानेपानी उपयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७४: खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	खानेपानीको श्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या						जम्मा
	घरमै पाइप धारा	सार्वजनिक धारा	मूलको पानी	नदी खोला	ढाकिएको इनार	नढाकिएको इनार	
१	९	५६२	७	०	१	०	५७९
२	१३	३७५	२	०	०	०	३९०
३	३	४३०	०	०	०	१	४३४
४	२८	३५४	१६	७	०	०	४०५
५	१	५२७	१०१	०	०	०	६२९
६	२	२७५	७३	४	०	९	३६३
७	७	४२५	०	१	१	०	४३४
जम्मा	६३	२९४८	१९९	१२	२	१०	३२३४
प्रतिशत	१.९५	९१.१६	६.१५	०.३७	०.०६	०.३१	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था

शौचालयको प्रयोगको अवस्थालाई हेर्दा ३१७६ अर्थात ९८.२१ प्रतिशत घरपरिवारमा सामान्य खालको शौचालय रहेको देखिन्छ। फलस भएको शौचालय २८ घरपरिवारमा र ३० घरपरिवारमा शौचालय रहेको देखिदैन। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७५: शौचालय प्रयोगको अवस्था

वडा नं.	शौचालयको अवस्था अनुसार घरपरिवार संख्या			जम्मा
	फलस भएको	सामान्य	नभएको	
१	१	५७४	४	५७९
२	२	३८६	२	३९०

वडा नं.	शौचालयको अवस्था अनुसार घरपरिवार संख्या			जम्मा
	फल्स भएको	सामान्य	नभएको	
३	०	४२५	९	४३४
४	१६	३८२	७	४०५
५	५	६१८	६	६२९
६	२	३६०	१	३६३
७	२	४३१	१	४३४
जम्मा	२८	३१७६	३०	३२३४
प्रतिशत	०.८७	९८.२१	०.९३	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.३.३ सार्वजनिक शौचालय तथा ढल सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र वडा नं. ४, ६ र ७ अवस्थित ब्रहम माण्डौ, तलमाण्डौ र खापर माण्डौ बजारमा सार्वजनिक शौचालयको उपलब्धता रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७६: सार्वजनिक शौचालय तथा ढल सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	सार्वजनिक शौचालय रहेको स्थान	ढल सम्बन्धी विवरण	
		ढल रहेको टोल	ढलको लम्बाई (मि)
१			
२			
३			
४	ब्रहम माण्डौ, स्याउले वजार निमाण धिन		
५			
६	राउतोग्जो मन्दिर तलमाण्डौ		
७	मष्टा, खापर माण्डौ		
जम्मा			०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.३.४ जलस्रोत सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाका विभिन्न नदी तथा खोला, मुख्य पानी मुहान, सिमसार क्षेत्र र ताल तथा पोखरी रहेको स्थान र उपयोगको अवस्था सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७७: खानेपानी मुहान/कुँवा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	जलस्रोतको नाम	वडा नम्बर	ठेगाना	उपयोगको अवस्था
क	नदि तथा खोला			
	समैजीगाड	१	काँडा	विद्युत
	खागडा	२	जयबागेश्वरी	विद्युत
	बार्जुगाड	३	गुदुखाती	विद्युत
	गुदुगाड/छडीखोला/कर्कले	४	वडा नं.-४	
	बहेखोली	५	डोगडी	विद्युत
	कोइरेली दह	६	मैतोला	

क्र.सं.	जलश्रोतको नाम	वडा नम्बर	ठेगाना	उपयोगको अवस्था
	छेडेदह ताल	७	छेडेदह	
ख	मुख्य पानी मुहान			
	थालाकोट	१	काँडा	खानेपानी
	विदुकाली	२	जयबागेश्वरी	खानेपानी
	धुरतोला	३	गुदुखाती	खानेपानी
	छिन्नछिरे/विणीलाईने/खापनर	४		
	दह/मुगता/नाउली	४		
ग	सिमसार क्षेत्र			
घ	ताल तथा पोखरी			
	छेडेदह ताल	४	खप्तड छेडेदह-४, ७	

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.३.५ सार्वजनिक जग्गाको विवरण

गाउँपालिकाको २०० देखि ४०० हेक्टर सम्मका सार्वजनिक जग्गाहरू रहेको पाइन्छ। सामुदायिक स्वामित्वमा रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७८: सार्वजनिक जग्गाको विवरण

वडा नम्बर	सार्वजनिक जग्गा रहेको स्थान	जग्गाको क्षेत्रफल (हेक्टर)	हालको उपयोग	जग्गाको स्वामित्व
१	लसक्या चौर	२००	प्रयोग विहिन	सामुदायिक
२	विर्जयामाण्डु	४००	प्रयोग विहिन	सामुदायिक
३				
४				
५				
६				
७				
जम्मा		६००		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.४ महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशिकरण

यस शिर्षकमा महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशिकरणसँग सम्बन्धीत बालबालिकाहरूको अवस्था, बाल क्लब तथा सामाजिक सुरक्षा वृत्तिको अवस्थाका बारेमा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.४.१ कामदारको रुपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका

यस गाउँपालिका भित्र बालक तथा बालिका गरी कुल जना बालबालिका कामदारका रुपमा घरबाहिर रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७९: कामदारको रुपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका

वडा नं	कामदारको रुपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका संख्या		जम्मा
	बालक	बालिका	
१			
२			
३			
४			
५			
६			
७			
जम्मा			

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.४.२ सामुदायिक बालक्लब तथा संजालको विवरण

गाउँपालिका भित्र कूल वटा बालक्लब रहेका छन् । यस्ता बालक्लबहरुमा जम्मा बालबालिका सदस्यका रुपमा रहेका छन् । वडाहरुमा रहेका बालक्लबहरु विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८०: सामुदायिक बालक्लब तथा संजालको विवरण

वडा नं	बाल क्लबको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या	
			बालक	बालिका
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
जम्मा				

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.४.३ घरपरिवार विहिन बालबालिकाको विवरण

यस क्षेत्रमा कुल ५१ जना अनाथ घरपरिवार विहिन बालबालिकाहरु रहेको देखिन्छ । जस मध्ये ३१ बालक र २० बालिका अनाथ घरपरिवार विहिन रहेका छन् । घरपरिवार विहिन बालबालिका सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८१: घरपरिवार विहिन बालबालिकाको विवरण

वडा नं	अनाथ बालबालिका संख्या		जम्मा
	बालक	बालिका	
१	१	२	३
२	१	१	२
३			

वडा नं	अनाथ बालबालिका संख्या		जम्मा
	बालक	बालिका	
४	१३	४	१७
५			
६	५	६	११
७	११	७	१८
जम्मा	३१	२०	५१

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.४.४ सामाजिक सुरक्षा वृत्तिको अवस्था

गाउँपालिका भित्र रहेका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, पूर्ण अपांग, आंशिक अपांग, बाल सुरक्षा अनुदान र दलित वर्ग अनुदान प्राप्त गर्नेहरुको वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८२: सामाजिक सुरक्षा वृत्तिको अवस्था

वडा नं.	जेष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्गता			आंशिक अपाङ्गता			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	महिला	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१	६३	५६	२८५६	७८	३३६	३	२	१२०	१	४	३६	६४	४५	४२३	११	९	२४०
२	६१	५३	२६४०	४३	५१६	३	३	१४४	३	७	७२	२२	१८	१८१	८	७	१८०
३	६५	४५	२६४	६४	७६८	२	२	३६	३	३	६१.७	७५	६५	२६८	१४	१२	४२०
४	५४	४२	२३०४	६६	७९२		४	७९२		४	२८	५०	३४	२०२	११	३६	५६४
५	५४	६४	२८३२	७०	८४०	१	२	७२	१	३	२८.८	६४	७५	६६७	२६	२५	६१२
६	३८	३४	१७२८	४८	५७६	२	२	९६	२	२	२८.८	१८	२२	१९२	१६	२२	४५६
७	४६	४९	२२८०	५३	६३६	२	४	४८	२	४	१०१	१४	२१	१६८	११	९	२४०
जम्मा	३८१	३४३	१४९०४	४२२	४४६४	१३	१९	१३०८	१२	२७	३५६	३०७	२८०	२१०१	९७	१२०	२७१२

स्रोत: वडा कार्यालय, २०७४

५.५ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

५.५.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र ३ वटा खेलकुद, पिकनिक र मनोरञ्जन स्थलहरु रहेका छन् । यस्ता स्थलहरु वडा नं. १, २ र ५ मा उपलब्ध रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८३: खेलमैदान, पार्क, पिकनिक तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१	लसक्या चौर	पिकनिक	१५०	सामुदायिक		
२	गुएली चौर	पिकनिक मनोरञ्जन	१००	सामुदायिक		
३						
४						
५	पारतोला	खलेमैदान	५०	सामुदायिक		
६						

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
७						
जम्मा			३००			

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.५.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

गाउँपालिका भित्र जिल्लास्तरका देखि वर्ष उमेर समूहका ३ जना भलिबल तथा यथ्थेतिक्श खेलाडीहरु रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८४: व्यवसायिक खेलाडीको विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर	पाएको सम्मान वा पुरस्कार
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.५.३ युवा क्लब सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र कूल वटा युवा क्लबहरु रहेका छन् । यस्ता क्लबहरुले खेलकूद तथा सामाजिक गतिविधिहरुमा संलग्न रहने गरेको पाइन्छ । यस्ता युवा क्लबहरुमा कूल युवा र युवतीहरु सदस्यका रुपमा आवद्ध रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रुपमा देहाय रहेको छ ।

तालिका ८५: युवा क्लब सम्बन्धी विवरण

युवा क्लबको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या		मुख्य कार्य
		युवा	युवती	
जम्मा				

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.५.४ युवा सिर्जनशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन विवरण

कुल १२५ जना युवाहरु व्यवसायिक कृषि तथा ४९ जना युवाहरु उद्योग व्यवसायमा संलग्न रहेको पाइन्छ । यस गाउँपालिकाका सबै वडाहरुबाट यी युवाहरु उद्यमशिलताका क्षेत्रमा स्वस्फुर्त परिचालित रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८६: युवा सिर्जनशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन विवरण

वडा नं	व्यवसायिक कृषिमा संलग्न युवा संख्या	उद्योग व्यवसायमा संलग्न युवा संख्या
१	२०	६
२	४०	११
३	१५	४
४	१४	७
५	११	६
६	९	४
७	१६	११
जम्मा	१२५	४९

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति

५.६.१ सार्वजनिक स्थल र पाटी पौवा

गाउँपालिकाको वडा नं. हनुमा गरी कुल वटा सार्वजनिक स्थल तथा पाटी पौवा रहेको पाइन्छ । यस्ता स्थलहरु धार्मिक तथा परिवर्तित मौषमका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८७: सार्वजनिक स्थल र पाटी पौवा

वडा नम्बर	सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.६.२ स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला

यस क्षेत्रमा चाँडपर्वको रूपमा दशैं, तिहार, अन्नते र संक्रान्ति मनाइने गरिन्छ । गाउँपालिका क्षेत्र भित्र लाग्ने चाँडपर्व, जात्रा र मेला, स्थान, मनाउने समय र मुख्य विशेषता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८८: स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला

वडा नम्बर	मनाइने चाँडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता
१	दशैं, तिहार, माघी, चैतोली, अनन्ते, शिवरात्री	वडा नं. १	असोज, कार्तिक, माघ, फाल्गुन, चैत्र	धार्मिक

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता
२	दैश, तिहार, माघी, चैतोली, अनन्ते, शिवरात्री	वडा नं. २	असोज, कार्तिक, माघ, फाल्गुन, चैत्र	धार्मिक
३	दैश, तिहार, माघी, चैतोली, अनन्ते, शिवरात्री	वडा नं. ३	असोज, कार्तिक, माघ, फाल्गुन, चैत्र	धार्मिक
४	दैश, तिहार, माघी, चैतोली, अनन्ते, शिवरात्री	वडा नं. ४	असोज, कार्तिक, माघ, फाल्गुन, चैत्र	धार्मिक
५	दैश, तिहार, माघी, चैतोली, अनन्ते, शिवरात्री	वडा नं. ५	असोज, कार्तिक, माघ, फाल्गुन, चैत्र	धार्मिक
६	दैश, तिहार, माघी, चैतोली, अनन्ते, शिवरात्री	वडा नं. ६	असोज, कार्तिक, माघ, फाल्गुन, चैत्र	धार्मिक
७	दैश, तिहार, माघी, चैतोली, अनन्ते, शिवरात्री	वडा नं. ७	असोज, कार्तिक, माघ, फाल्गुन, चैत्र	धार्मिक

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.६.३ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा धार्मिक, साँस्कृतिक तथा ऐतिहासिक महत्वका ९ वटा स्थलहरु रहेका छन् । सामुदायिक स्वामित्वमा रहेका यस्ता धेरैजसो स्थलहरुमा हालसम्म सडक सुविधा नपुगेको देखिन्छ भने यी स्थलको भ्रमण गर्न वार्षिक करिब ४४० जना पर्यटकहरुको आगमन हुने गरेको पाइन्छ । यस्ता स्थलहरुको नाम, सडक पहुँचको अवस्था, स्वामित्व, नजिकको बजार र विशेषता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८९: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	वार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टुरा संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
लसक्या चौर	१	नपुगेको	-	१४	सामुदायिक	धार्मिक	४०
विर्जया माण्डु	२	नपुगेको	-	८	सामुदायिक	धार्मिक	२५०
जीउलेखमाण्डौ	४	नपुगेको	-	०.५	सामुदायिक	धार्मिक	
दौनागीरी	४	नपुगेको	-	०.७	सामुदायिक	धार्मिक	
गल्लेखी माण्डु	५	नपुगेको	-	६	सामुदायिक	धार्मिक	१५०
छटालमाण्डौ	६	नपुगेको	-		सामुदायिक	धार्मिक	
राउते गिनी	६	नपुगेको	-		सामुदायिक	धार्मिक	
मुस्ता माण्डौ	७	नपुगेको	-		सामुदायिक	धार्मिक	
कैलास/धलपुरा	७	नपुगेको	-		सामुदायिक	धार्मिक	
जम्मा				२९.२			४४०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.७ सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाको मा जनप्रहरी कार्यालयको रूपमा प्रहरी चौकी रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९०: सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण

सुरक्षा निकाय रहेको स्थान र संख्या

जनपथ प्रहरी			
स्थान	कार्यालयको किसिम	प्रहरी संख्या	संख्या

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.८ छाउप्रथाको अभ्यास

छुईप्रथा वा छाउपडी प्रथासँग सम्बन्धीत अभ्यासलाई यस शिर्षकमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.८.१ छुई हुने र छाउ गोठमा बस्ने महिला सम्बन्धी विवरण

छुईप्रथाको अभ्यास रहेको घरपरिवारमा हेर्दा गाउँपालिकामा कूल छुई हुने महिलाको संख्या ५४१३ रहेको छ भने छुई हुने महिलाहरु मध्ये ११८२ जना महिलाहरु छाउ गोठमा बस्ने गरेका छन् । समग्रमा गाउँपालिका अन्तरगत रहेका छुई हुने महिलाहरु मध्येबाट २२.०१ प्रतिशत महिलाहरु छुई भएका बखत छाउ गोठमा बस्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ९१: छुई हुने र छाउ गोठमा बस्ने महिला सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	छुई हुने महिला संख्या	गोठमा बस्ने महिला संख्या	गोठमा बस्ने महिला प्रतिशत
१	८९६	२०४	२२.७७%
२	८३०	५७६	६९.३९%
३	६८६	६	०.८७%
४	६८७	२	०.२९%
५	१०६१	६८	६.४१%
६	५९८	३१७	५२.९९%
७	६५४	९	१.३८%
जम्मा	५४१३	११८२	२२.०१%

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.८.२ छाउ गोठको प्रकार र अभ्यास सम्बन्धी विवरण

छुईहुँदा वा महिनावारी हुने महिला र यस्तो बखत प्रयोग गरिने छाउ गोठको प्रकार अनुसार घरपरिवारको अवस्था नियाल्दा यस गाउँपालिका अन्तरगत १०५२ घरपरिवारमा व्यक्तिगत छाउ गोठ र ११५ घरपरिवारले सामुहिक छाउ गोठ प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ भने २०६७ घरपरिवारसँग यी मध्ये कुनै पनि छाउ गोठ प्रयोग गर्दैनन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९२: छाउ गोठको प्रकार र अभ्यास सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	छाउ गोठको प्रकार अनुसार घरपरिवार संख्या			
	व्यक्तिगत	सामुहिक	छैन	जम्मा
१	२०३	३	३७३	५७९
२	१२१	५	२६४	३९०
३	२२२	०	२१२	४३४
४	१	०	४०४	४०५
५	३९७	८	२२४	६२९

वडा नं.	छाउ गोठको प्रकार अनुसार घरपरिवार संख्या			
	व्यक्तिगत	सामुहिक	छैन	जम्मा
६	१०६	३	२५४	३६३
७	२	९६	३३६	४३४
जम्मा	१०८	९९	२०६७	३२७४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

यस परिच्छेदमा वन तथा वातावरण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषय र क्षेत्र समावेश गरिएको छ।

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था

कूल २३११ हेक्टर क्षेत्रफलमा वन रहेको छ। यस क्षेत्रमा कुल २६ वटा सामुदायिक वनहरू रहेको देखिन्छ। वन क्षेत्रबाट प्रत्येक लाभान्वित घरपरिवार संख्या ३८०६ रहेका छन्। वन क्षेत्रको संख्या, उपलब्ध काठ, दाउरा तथा जडिबुटीको उपलब्धता सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ९३: वन क्षेत्रको अवस्था

वनको नाम	वनको किसिम	वडा नं.	समेटेको घरधुरी	क्षेत्रफल (हे.)	संचिति दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
सेयवन	सामुदायिक	१	१६०	१७०	-	-	७०००	-
विर्जयामाण्डु	सामुदायिक	२	१७०	१६०	-	-	८०००	-
भेडीबाग सा.व	सामुदायिक	२	२००	१००	-	-	५०००	-
तिर्खुलेडी वन	सामुदायिक	२	२२०	१४०	-	-	६०००	-
धनाल्ट सा.व	सामुदायिक	३	२६०	१८०	-	-	१००००	-
रिठेगोला सा.व	सामुदायिक	४	३४०	५००	-	-	१८०००	-
जिउलेखमाण्डौ सा.व	सामुदायिक	४	२९१	९०	-	-	४५०	२००
जन्तीबस्ने सा.व	सामुदायिक	४	१२०	३५	-	-	४९०	-
आलिपातल	सामुदायिक	४	३७	२५	-	-	२२०	-
पारीपातल	सामुदायिक	४	१२५	६०	-	-	३८०	-
ब्रह्मदेव	सामुदायिक	४	२९	१५	-	-	२९०	-
सेलीपातल	सामुदायिक	४	४५	१४	-	-	१९०	-
बगायापैरा	सामुदायिक	४	५५	२०	-	-	१६५	-
जुकेती मासेरान	सामुदायिक	४	१४०	२८	-	-	२८०	-
देउडाँडा तोरा खानी	सामुदायिक	६	१५०	९५	-	-	२९०	-
बथानलेख	सामुदायिक	६	१६०	१२८	-	-	२६०	-
पानलोटे	सामुदायिक	६	१६०	९६	-	-	१८०	-
च्यानचौर	सामुदायिक	७	५६	४०	-	-	६०	-
छादिपातल भराल	सामुदायिक	७	५६	६०	-	-	२००	-
दलाआगर	सामुदायिक	७	९०	१५	-	-	१००	-
भाँगोबोपा	सामुदायिक	७	९०	२०	-	-	१८०	-
घरमाथि	सामुदायिक	७	१४१	११	-	-	२२८	-
कौल्याडी	सामुदायिक	७	१४१	१९५	-	-	१९०	-
हाकारी खोला	सामुदायिक	७	१९०	१६	-	-	१००	३००
देउराली	सामुदायिक	७	१९०	१८	-	-	१२०	-
सागेमेला गरेटी	सामुदायिक	७	१९०	८०	-	-	२५०	२५०
जम्मा			३८०६	२३११	०	०	५८२२३	७५०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण तथा जिल्ला वन कार्यालय, २०७४

६.१.१ जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

मध्य तथा उच्च पहाडी क्षेत्रमा हुने वन तथा जैविक विविधता यस क्षेत्रमा विद्यमान रहेको देखिन्छ। जैविक तथा वानस्पतिक महत्वका जीव तथा वनस्पति मध्ये यो क्षेत्र कस्तुरी, भारल, रतुवा, चितुवा, भालु, घोरल, बँदेल जस्ता जनावर र डाँफे, मुनाल, कालिज जस्ता चरा पाइने क्षेत्रचराहरुको बसोबास स्थलको रूपमा परिचित छ। जडिबुटीकाहरुमा लौठे सल्लो, पाखनवेद, हातेजडी, सतुवा, पाँचऔंले, अत्तिस, टिमुर र बाज, गुराँस, सल्लो, उत्तीस, देवदार लगायतका वनस्पति पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १४: जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

प्रकार	विवरण
पशुपन्थी	कस्तुरी, भारल, रतुवा, चितुवा, भालु, घोरल, बँदेल जस्ता जनावर र डाँफे, मुनाल, कालिज
वनस्पति	पाखनवेद, हातेजडी, सतुवा, पाँचऔंले, अत्तिस, टिमुर चिराइतो, पदमचाल, जस्ता जडिबुटी र बाज, गुराँस, सल्लो, उत्तीस, देवदार, धूपिसल्ला, लौठे सल्लो

स्रोत: जानकार अन्तरवार्ता, २०७४

६.१.२ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र

गाउँपालिका खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्जसँग जोडिएर रहेको छ। यस गाउँपालिकाको १.२ वकमि क्षेत्र खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र अन्तरगत परेको देखिन्छ भने कुल १०० घरपरिवार मध्यवर्ती क्षेत्रमा बसोबास गर्ने गरेका रहेछन्। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १५: जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित क्षेत्रको नाम	जम्मा क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने घरपरिवार
१. खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज	१.२	२२५	१००
जम्मा	१.२	२२५	१००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

६.१.३ वनजन्य उत्पादन विवरण

वन क्षेत्रमा काष्ठ र गैर काष्ठ उत्पादन अन्तरगत काठ, पतिंगर, जडिबुटी र खोटो जस्ता उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ।

६.२ जडिबुटीको विवरण

सामुदायिक वनहरु रहेको यस क्षेत्रमा जडिबुटीको उत्पादन करिब ४६५० किलोग्राम हुने गरेको देखिन्छ। यी जडिबुटीबाट करिब ६ लाख ६५ हजार वार्षिक आम्दानी हुने गरेको पाइन्छ। यहाँका सामुदायिक वनहरुमा वार्षिक न्यूनतम २०० किलोग्राम देखि ३००० किलोग्राम जडिबुटी उत्पादन हुने गरेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १६: जडिबुटीको विवरण

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	वार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	वार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)
कुरिलो	सल्लेडी वन	१	-	-	-
सतुवा	बिदुकाली	२	-	-	-
कुरिलो	तिखुलेडी	२	-	-	-

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)
बजो, पाखनवेद	जिउलेखमाण्डौ/पारीपातल	४	४००	१५०	-
समय	जिउलेखमाण्डौ/पारीपातल	४	२५०	२००	-
समय	मासैरान जुकेनी	४	२५०	२५	-
सतुवा	बयानलेख	६	३००	२५	-
लसुन	सागेमेला	७	२००	५०	-
घुच्ची च्याउ	सागेमेला	७	२५०	१५	-
पाँचऔले	सागेमेला	७	३०००	२००	-
जम्मा			४६५०	६६५	

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

६.३ चरन क्षेत्र

गाउँपालिकाका चार वटा वडाहरूमा चरण क्षेत्रको उपलब्धता रहेको देखिन्छ। चरण क्षेत्रको व्यवस्थापन प्रणाली हेर्दा सामान्य रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी चरण क्षेत्र रहेको स्थान तथा क्षेत्रफलको विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ९७: चरण क्षेत्र

वडा नम्बर	चरण क्षेत्रको नाम	चरण हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरण व्यवस्थापन प्रणाली
१	लसक्या	गोठपाँडा, काँडा	५००	सामान्य
२	विर्ज्यालेख	माटेशागु	७००	सामान्य
३	धनाल्लेख	धुरतोला	६००	सामान्य
४				
५	डोगडीलेख	डोगडी गुदु	८००	सामान्य
६				
७				

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.४ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा विपद जोखिम तथा व्यवस्थापनका दृष्टिकोणमा जोखिमपूर्ण रहेको पाइन्छ। यहाँ जलजन्य प्रकोपका साथै मानवीय क्षति भएको देखिन्छ।

६.४.१ विपदको प्रभाव

मध्यपहाडी क्षेत्रको अध्ययन अनुसार यस क्षेत्रमा जलवायु उत्पन्न विपदहरूमा प्रमुख रूपमा खडेरी, बाढी, पहिरो, रोगकिटाणु, हुरी बतास, असिना आदी रहेका छन्। यस मध्ये खडेरीको प्रभाव सबभन्दा बढी, दोश्रो र तेश्रोमा बाढी तथा पहिरो रहेको छ भने प्रभावका हिसावले बनडडेलो सातौँ स्थानमा देखिएको छ। यस सम्बन्धी विवरणलाई देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ९८: विपदको प्रभाव

प्रकोप/विपद	प्रभाव अनुसार घरपरिवार			
	असर रहेको (%)	देखिएको तर प्रभाव नभएको (%)	विपद नभएको (%)	जम्मा

प्रकोप/विपद	प्रभाव अनुसार घरपरिवार			
	असर रहेको (%)	देखिएको तर प्रभाव नभएको (%)	विपद नभएको (%)	जम्मा
खडेरी	४१.५५	४९.४०	९.०५	१००.००
वनडँडेलो	४.८१	६१.८२	३३.३७	१००.००
आगलागी	०.००	१५.४६	८४.५४	१००.००
बाढी	२३.१९	१९.१३	५७.६८	१००.००
हुरीवतास	९.८५	४७.२३	४२.९२	१००.००
चट्याङ	२.२७	४५.४७	५२.२६	१००.००
असिना	९.६८	५३.९५	३६.३७	१००.००
भारी वर्षा	१.९४	४१.९४	५६.१२	१००.००
खण्ड वर्षा	२.०३	४८.९२	४९.०५	१००.००
भूक्षय	२.५७	४४.९७	५२.४७	१००.००
पहिरो	१७.७३	६३.२७	१९.००	१००.००
हिमपात	२.२६	२.१३	९७.६१	१००.००
रोग तथा किटाणु	१७.३६	४९.६३	३३.००	१००.००

श्रोत: राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन प्रभाव प्रतिवेदन, २०१६

६.४.२ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

जोखिमयुक्त स्थानमा बसोबास गर्ने गाउँपालिका अन्तरगत कुल ३२० घरपरिवार रहेको देखिन्छ। यी घरपरिवार विशेषतः बाढीकाको जोखिम रहेको स्थानमा बसोबास गरेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी स्थान अनुसारको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ९९: जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या					जम्मा
		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	
१	मेलतोला	-	-	६०	-	-	६०
२	बल्दे	-	-	४०	-	-	४०
३	धनाल्त	-	-	८०	-	-	८०
४	डोगडी	-	-	१४०	-	-	१४०
	गुईवन/गुवानी पहिरो						
५							
६	छडीपातल, विर्खेत						
	माटिखोला टोल						
	नुवारा						
७	गुम्लगाउँ						
जम्मा		०	०	३२०	०	०	

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.४.३ विपदबाट मानवीय क्षती

मानवीय क्षती हुने विपद उच्च देखि न्यून क्रमशः चट्याङ्ग, बाढी, पहिरो, जंगली जनावरबाट क्षती, आगलागी र रोग महामारी प्रमुख रहेको पाइन्छ। मानवीय क्षती हुनुमा बाढी जोखिमयुक्त र संवेदनशील स्थानमा बसोबास गर्नु रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १००: विपदबाट मानवीय क्षती

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्पदंस		जंगली जनावरबाट क्षती		भूकम्प		अन्य (चट्याङ्ग)	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
१	-	२	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	४	-	-	२	६
२	-	२	१	२	-	५	-	-	४	-	-	-	-	३	-	-	१	४
३																		
४	-	२	-	६	-	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५																		
६	-	-	४	-	-	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	९	१
७	-	-	-	२	-	४	-	-	-	-	-	-	-	२	-	-	-	-
जम्मा	०	६	६	१०	०	१३	०	०	४	०	०	०	०	९	०	०	१२	११

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.४.४ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

विपद अनुसार जोखिमको समय पहिचान गर्दा जंगली जनावरबाट क्षती, आगलागी, बाढी डुवान, पहिरो, रोग माहामारी तथा सर्पदंसको जोखिम विशेषगरी गर्मी र वर्षायाम (वैशाख देखि जेष्ठ) मा रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १०१: विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
१	वैशाख, जेष्ठ	श्रावण	भदौ		वैशाख, जेष्ठ		कार्तिक, मंसिर
२	वैशाख, जेष्ठ	श्रावण	भदौ		वैशाख, जेष्ठ		कार्तिक, मंसिर
३	वैशाख, जेष्ठ	श्रावण	भदौ		वैशाख, जेष्ठ		कार्तिक, मंसिर
४							
५	वैशाख, जेष्ठ	श्रावण	भदौ		वैशाख, जेष्ठ		कार्तिक, मंसिर
६	फाल्गुन, चैत्र		श्रावण, भदौ		वैशाख, जेष्ठ		कार्तिक
७	फाल्गुन, चैत्र	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ		वैशाख, जेष्ठ		कार्तिक

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.४.५ विपदको असर सम्बन्धी विवरण

विगत ३ वर्षको प्रकोपका आधारमा यस गाउँपालिकाको विभिन्न वडाहरूमा आगलागी, बाढी डुवान, पहिरो र शितलहरबाट क्षती लगायत नदि कटानका कारण क्षति भएको देखिन्छ। विपद अनुसार प्रभावित क्षेत्र अनुसारको वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०२: विपदको असर सम्बन्धी विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन		अन्य क्षती	
		परिवार	क्षति रकम(रु.)	परिवार	क्षति रकम(रु.)	परिवार	क्षति रकम(रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी	१	३	५२५०००	२	१८०००	२	८००००	-	-
	६	५	२५००००	६	८५०००	६	५०००००	-	२०००००
बाढी डुवान	४	३	२०००००	३	९००००	३	३०००००	३	१५००००
पहिरो	४	४	५००००	४	१२००००	४	४०००००	-	२०००००
शितलहर	७	३	१६००००	३	१५००००	३	५०००००	-	५००००
रोग माहामारी									
सर्पको टोकाइ									
भूकम्प									
जंगली जनावरबाट क्षती									
अन्य									
जम्मा		१८	११८५०००	१८	४६३०००	१८	१७८००००	३	६०००००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.४.६ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार

विगत तीन वर्षको तथ्यांक हेर्दा यस गाउँपालिका क्षतिग्रस्त सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधारहरूका आधारमा हेर्दा बाढी डुवानका कारण एउटा विद्यालयमा क्षति पुगेको देखिन्छ। विपद् अनुसार वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १०३: विपदबाट क्षती सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण										
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
आगलागी											
बाढी डुवान	६	१	२५०००	-	-	-	-	-	-	-	-
पहिरो											
भूकम्प											
जंगली जनावरको क्षती											
अन्य											
जम्मा		१	२५०००	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.५ संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)

यस गाउँपालिका भित्रका विभिन्न वडाहरूमा रहेका संरक्षित पानी मुहान, खेतबारी, भिरालो रोकथामका संरचना, गल्छी र पहिरो रहेका स्थान तथा तिनको क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०४: संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचना

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
संरक्षित पानी मुहान				
नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित क्षेत्रको नाम				
संरक्षित खेतवारीको क्षेत्रफल				
भिरालो रोकथाम तथा संरक्षित संरचना				
संरक्षित गल्ली र पहिरो			संख्या	

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.६ जलश्रोत तथा जलाधर क्षेत्र र उपयोगको स्थिति

यस गाउँपालिका भित्र बाह्रै महिना वहने खोलाहरु यस क्षेत्रमा रहेका छन् । घट्ट, सिंचाइ तथा खानेपानीका लागि जलश्रोतको उपयोग हुने गरेको छ ।

परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था

यस परिच्छेदमा भौतिक पूर्वाधारको स्थिति र त्यसको उपयोगको अवस्थालाई प्रस्तुत गरिएको छ। जस अन्तरगत सडक, विद्युत, भवन, वस्ती, उर्जा, सूचना संचार र आवास र भवन जस्ता विषयहरु समावेश गरिएको छ।

७.१.१ सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सडक सञ्जालको कुल लम्बाई ३७ किलोमिटर रहेको छ। यहाँ रहेका सडक खण्ड मध्ये सबैभन्दा लामो घटालेश्वरी हुदीर पानी सडकको करिब ११ किलोमिटर लामो रहेको छ भने यी सडकहरुबाट लाभान्वित हुने जनसंख्या करिब ७२६० रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०५: सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
१						
२	विर्जयामाण्डु सडक	माटेशागु	गाज्रा	६	कच्ची	१७००
३	डोगडी सडक	डोगडी	गुदु	४	कच्ची	८००
४	टुनीसैन चौर खातिगाऊँ	चौस्ला	खातिगाऊँ	९	कच्ची	-
५	आटे चौर सडक	आटे चौर	चौखुट्टे	७	कच्ची	२०००
६	घटालेश्वरी हुदीर पानी सडक	आटी चौर	पाटा	११	कच्ची	२७६०
७						-
जम्मा				३७		७२६०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.१.२ पैदल मार्ग

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विभिन्न वडा र वस्तीहरुलाई पैदल मार्गले जोडिएको देखिन्छ। यहाँ रहेका सबै पैदल मार्गहरुको कुल योग ३१ किलोमिटर रहेको छ भने करिब ५३९० जना लाभान्वित हुने गरेको पाइन्छ। पैदल मार्गहरुको वडागत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

तालिका १०६: पैदल मार्ग

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		
१	खप्तड पर्यटक वाटो	नुवाकोट	जग्रे	८	१७००
२	डाव विर्जयामाण्डु वाटो	डाव	विर्जयामाण्डु	१०	८००
३	पुडावावला पैदल वाटो	पुडावावला	धनाल्ल	७	२०००
४	हाट वजार	हाटवजार	गुई पन	२	
५					
६	तिपाडा सुदाडा	तिपाडा	सुदाडा	४	८९०
७					
जम्मा				३१	५३९०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.१.३ पुल तथा पुलेसा

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खोलानालाहरुमा रहेका ट्रष्ट तथा काठे पुलहरुले गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानहरुलाई जोडेका छन् । यस गाउँपालिकामा अधिक्तम ट्रष्ट पुलहरु रहेका छन् । पुलको नाम, पुल निर्माण भएको खोला वा खोल्सीको नाम, जोडिने बस्ती, पुलको किसिम, लम्बाई, अवस्था तथा निर्मित सालका सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका १०७: पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		भोलुङ्गे/काठे /ट्रष्ट/पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
१	कचाली गाउ	कचाला	काँडा	माटे शागु	ट्रष्ट	१८	ठिकै	२०६१
	समैजि खोला	समेज	काँडा	अछाम	ट्रष्ट	१८	ठिकै	२०५८
२	खागडा	खागडा	काँडा	जयवागेश्वरी	ट्रष्ट	२०	ठिकै	२०५८
३								
४	गुदुगाड भो. पु	गुदुगाउ	मुडथापा	गुदुगाउ	ट्रष्ट	१००	ठिकै	२०७३
	वोडग्याडी	वाजी गाउ	टुनिसैना	वेडुगाडी	ट्रष्ट	१५०	ठिकै	२०५७
५								
६	जारखोला	जारखोला	सुदाडा	सुदाडा	ट्रष्ट	५०	ठिकै	२०५८
	माडी खोला	माडीखोला	नाईना	मौतोला	ट्रष्ट	४०	ठिकै	२०५९
	माडी खोला	माडी खोला	नाईना	नाईना	ट्रष्ट	२८	ठिकै	२०७२
	वगार खोला	वगड खोला	नाईना	मौतोला	ट्रष्ट	७०	ठिकै	२०७२
	ढिल्ने छट्ट काठे पुल	वगड खोला	मौतोला	मौतोला		१५	ठिकै	
	चाम्डे वगर	वगड खोला	मौतोला	मौतोला		१०	ठिकै	
७	घट्टे खोला	घट्टे खोला	लम्गाऊँ	वुढावाडा	ट्रष्ट	७०	ठिकै	
	वुंगटा घट्टे खोला	वुंगटा घट्टे	कठायत वाडा	वुढावाडा	काठे	१०	जिर्ण	
जम्मा					५९९			

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.१.४ सवारी रुटको विवरण

गाउँपालिका अन्तरगत रहेका विभिन्न सडक खण्डहरुमा सार्वजनिक बस, जीप तथा निजी मोटरसाइकलहरु सञ्चालन भईरहेको पाइन्छ । यहाँ करिब वटा सवारी रुटहरु रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०८: सवारी रुटको विवरण

क्र.स.	सवारी रुट			
	देखि	सम्म	समय (बजे)	गाडीको प्रकार
१				
२				
३				
४				
५				

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.१.५ गाउँनगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधनहरूमा मुख्य साधनका रूपमा जीप तथा ट्रयाक्टर रहेको देखिन्छ। उक्त क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनहरूको संख्या, बस पार्क र बस विसौनी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०९: गाउँनगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन

वडा नम्बर	सार्वजनिक सवारी साधनको विवरण		बस पार्क स्थल	बस विसौनी स्थल
	सवारीको प्रकार	संख्या		
१				
२	जिप	१		
३	जिप	२		
४	जिप	१		
५	जिप	४		
६	जिप	१		
	ट्रयाक्टर	२		
७	जिप	१		
	ट्रयाक्टर	३		
जम्मा		१५		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा

यस शिर्षक अन्तर्गत इन्धनको उपयोगका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ।

७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

गाउँपालिकामा प्रायजसो सबै घरपरिवारमा दाउरालाई खाना पकाउने मुख्य इन्धनको रूपमा दाउराको उपयोग गर्ने गर्दछन्। कूल ३२३४ घरपरिवार मध्ये ९९.६३ प्रतिशत अर्थात् ३२२२ घरपरिवारमा दाउराको उपयोग हुने गरेको देखिन्छ। अन्य घरपरिवार मध्ये एल पि ग्यास ६ र अन्य ६ परिवारमा इन्धनको रूपमा उपयोग हुँदै आएको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ११०: इन्धन उपयोग विवरण

वडा नं.	खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धनको प्रमुख स्रोत				जम्मा
	दाउरा	एल पी ग्यास	गोवर ग्यास	अन्य	
१	५७९	०	०	०	५७९
२	३८७	२	०	१	३९०
३	४३३	०	०	१	४३४
४	४०५	०	०	०	४०५
५	६२४	१	०	४	६२९
६	३६१	२	०	०	३६३
७	४३३	१	०	०	४३४
जम्मा	३२२२	६	०	६	३२३४
प्रतिशत	९९.६३	०.१९	०.००	०.१९	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.२.२ बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

यस क्षेत्रमा बत्तीको लागि उपयोग गरिने इन्धनको रूपमा विजुली, सोलार र अन्य लगायतका रहेका छन् । जस मध्ये सबै भन्दा बढि २७९४ घरपरिवारले विद्युतको उपयोग गर्ने गरेका छन् । यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १११: बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	बत्तीको प्रमुख स्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या					
	विद्युत	मट्टितेल	बायो ग्याँस	सोलार	अन्य	जम्मा
१	५७४	०	०	२	३	५७९
२	३८७	०	०	०	३	३९०
३	४३०	१	०	१	२	४३४
४	४०३	०	०	१	१	४०५
५	३८७	१२	०	२१९	११	६२९
६	३५५	२	०	३	३	३६३
७	२५८	०	०	१७४	२	४३४
जम्मा	२७९४	१५	०	४००	२५	३२३४
प्रतिशत	८६.३९	०.४६	०.००	१२.३७	०.७७	१००

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.२.३ जल विद्युत, सौर्य ऊर्जा, वायु ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण

गाउँपालिकाको विभिन्न स्थानहरूमा ८ वटा बैकल्पिक ऊर्जाका रूपमा लघु जलविद्युत रहेको देखिन्छ । यी विद्युत आयोजनाहरूबाट करिब १८३ किलोवाट बराबर क्षमताको विद्युत उत्पादन हुने गरेको पाइन्छ । आयोजनागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११२: जल विद्युत, सौर्य ऊर्जा, वायु ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण

विद्युत उत्पादन आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (वाट, किलोवाट वा मेघावाट)
ग्रामिण विद्युतिय ऊर्जा	काँडा	४० किलोवाट
कचालीगाउँ पिको हाईड्रोपावर	काँडा	२० किलोवाट
बार्जुगाउँ विद्युतिय ऊर्जा	पुडावाला	२५ किलोवाट
गदुगाड लघु जलविद्युत	खप्तड छेडेदह-४	१८ किलोवाट
बार्जुमाडु लघु जलविद्युत आयोजना	खप्तड छेडेदह-४	४५ किलोवाट
चाम्डेवग्य लघु जलविद्युत आयोजना	खप्तड छेडेदह-६	१८ किलोवाट
घट्टे खोला लघु जलविद्युत आयोजना	खप्तड छेडेदह-७	१२ किलोवाट
बार्जुखर्क लघु जलविद्युत आयोजना	खप्तड छेडेदह-७	५ किलोवाट
जम्मा		१८३

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

७.३ सञ्चार तथा प्रविधि

यस शिर्षक अन्तरगत आधुनिक सुविधामा पहुँचका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ ।

७.३.१ आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा उपलब्ध सेवा सुविधा हेर्दा २२.९३ प्रतिशत घरपरिवारले रेडियो र ६१.९९ प्रतिशत घरपरिवारमा मोबाइल टेलिफोन जस्ता सुविधाको उपयोग गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ११३: आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	रेडियो	टेलिभिजन	मोबाइल टेलिफोन	कम्प्युटर	मोटरसाइकल	कुनै नभएको
१	३११	२६	४७८	७	४	८७
२	१८९	११	३०६	२	०	५५
३	५५	११	३९५	५	१	३६
४	७०	२६	३३९	१२	४	३९
५	१०७	१५	५१४	१३	३	१०५
६	१०१	३६	३१३	१३	३	३४
७	१६७	१६	३५९	२७	६	६१
जम्मा	१०००	१४१	२७०४	७९	२१	४१७
प्रतिशत	२२.९३	३.२३	६१.९९	१.८१	०.४८	९.५६

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४ आवास तथा भवन

यस शिर्षक अन्तरगत आवासिय घरको वनावटको किसिमका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ।

७.४.१ घरको जगको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरु जगको आधारमा हेर्दा सबै भन्दा उच्च संख्यामा ढुङ्गा, इटा र माटो प्रयोग भएका घरमा बस्ने घरपरिवार ९८.३६ प्रतिशत रहेको छ भने काठको खम्बा भएको घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या ५ रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ११४: घरको जगको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	घरको जगको आधारमा घरपरिवार						
	माटो वा ढुङ्गा	सिमेण्ट वा ढुङ्गा	फ्रेम स्ट्रक्चर	लोड वेयरिङ्ग	काठको सम्बा	अन्य	जम्मा
१	५७२	५	०	०	१	१	५७९
२	३८५	४	०	०	०	१	३९०
३	४२७	५	०	०	०	२	४३४
४	३९१	१२	०	०	०	२	४०५
५	६२६	०	०	०	०	३	६२९
६	३५८	२	०	०	३	०	३६३
७	४२२	११	०	०	१	०	४३४
जम्मा	३१८१	३९	०	०	५	९	३२३४
प्रतिशत	९८.३६	१.२१	०.००	०.००	०.१५	०.२८	१००

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरूलाई छानाको प्रकारका आधारमा हेर्दा सबै भन्दा उच्च संख्यामा टायल वा ढुङ्गाले छाएका घरहरूमा ४४.५० प्रतिशत घरपरिवार बस्ने गरेको देखिन्छ। सबै भन्दा न्यून संख्यामा काठको छाना भएको घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या २ मात्र रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ११५: छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	फुस वा खरको छाना भएको	जस्ता/च्यादरको छाना भएको	टायल/ढुङ्गाले छाएका भएको	आरसिसि ढलान भएको	काठको छाना भएको	माटोको छानो भएको	अन्य
१	१८३	६	३८८	१	०	०	१
२	२३२	१३	१४४	०	०	०	१
३	९५	११	३२२	३	०	०	३
४	११०	९०	२०३	२	०	०	०
५	२१४	१३१	२८३	०	०	०	१
६	२५८	५३	४९	३	०	०	०
७	८०	२८७	५०	१४	२	०	१
जम्मा	११७२	५९१	१४३९	२३	२	०	७
प्रतिशत	३६.२४	१८.२७	४४.५०	०.७१	०.०६	०.००	०.२२

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.३ भवन मापदण्ड तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल ३२३४ घरपरिवार मध्ये भवन मापदण्ड अनुसार बनेका तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरमा बसोवार गर्ने घरपरिवार कुनै पनि रहेको देखिदैन। यस सम्बन्धी थप विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ११६: भवन मापदण्ड तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

वडा नम्बर	भूकम्प प्रतिरोधी वा भवन मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या					
	मापदण्ड अनुसार बनेको	मापदण्ड अनुसार नबनेको	जम्मा	भूकम्प प्रतिरोधी भएको	भूकम्प प्रतिरोधी नभएको	जम्मा
१	०	५७९	५७९	०	५७९	५७९
२	०	३९०	३९०	०	३९०	३९०
३	०	४३४	४३४	०	४३४	४३४
४	०	४०५	४०५	०	४०५	४०५
५	०	६२९	६२९	०	६२९	६२९
६	०	३६३	३६३	०	३६३	३६३
७	०	४३४	४३४	०	४३४	४३४
जम्मा	०	३२३४	३२३४	०	३२३४	३२३४

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.४ घर संख्याका आधारमा घरपरिवार विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल घरपरिवार मध्ये एउटा मात्र घर हुने घरपरिवार संख्या ३०११ रहेको छ भने तीन भन्दा बढी घर भएका घरपरिवार ८ रहेको छ। यस सम्बन्धी थप विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ११७: घर संख्याका आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं.	घर संख्याका आधारमा घरपरिवार				
	एउटा मात्र घर हुने	२ वटा घर हुने	३ वटा घर हुने	३ वटा भन्दा माथी घर हुने	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	५४१	३५	२	१	५७९
२	३७०	१६	२	२	३९०
३	४१६	१६	१	१	४३४
४	३७८	२३	३	१	४०५
५	५६३	५६	७	३	६२९
६	३३७	२३	३	०	३६३
७	४०६	२४	४	०	४३४
जम्मा	३०११	१९३	२२	८	३२३४

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.५ घरपरिवारले उपयोग गरिएको कोठा सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल घरपरिवार मध्ये एउटा मात्र कोठा भएको घरपरिवार संख्या ४८६ रहेको छ, भने छ भन्दा बढी कोठा भएका घरपरिवार ४१४ रहेको छ। यस सम्बन्धी थप विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ११८: घरपरिवारले उपयोग गरिएको कोठा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	१ कोठा हुने परिवार	२ कोठा हुने परिवार	३ कोठा हुने परिवार	४ कोठा हुने परिवार	५ कोठा हुने परिवार	६ कोठा भन्दा बढी हुने परिवार
१	३०४	१९२	२५	१९	३	१
२	३४	८०	७१	४३	६४	३०
३	७	११०	६९	५६	३८	१५०
४	१६	१३३	१२२	७९	१७	३४
५	४५	२०५	१५७	८६	४७	८७
६	७९	१४३	४५	५६	६	३२
७	१	७९	९४	१३६	३५	८०
जम्मा	४८६	९४२	५८३	४७५	२१०	४१४

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.६ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

यस गाउँपालिकामा रहेका सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनहरु पुजा गर्ने स्थल, आलु गोदाम, प्रसुती सेवा जास्ता प्रयोजनका लागि प्रयोग हुने गरेको पाइन्छ। यी भवनहरु रहेको स्थान, प्रयोग, क्षेत्रफल, अवस्था र लाभान्वित घरपरिवार जस्ता विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ११९: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
१	मष्टामाण्डु	गोठपाँडा	पुजा स्थल	१०	१	ठिकै	१४०
२	रष्टिक घर	माटेशागु	आलु गोदाम	१६	१	ठिकै	१२०
	विर्जयामाण्डु	माटेशागु	पुजा स्थल	४०	१	ठिकै	१३०

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
३	जयामाण्डु	गुदु	पुजा स्थल	६०	१	ठिकै	१६०
४							
५	गल्लेखमाण्डु	डोगडी	पुजा स्थल	६०	१	ठिकै	१७०
६	नाईना सब-बर्थिङ्ग सेन्टर	नाईना	प्रसुती सेवा	५०८	१		-
७	महिला विकास भवन	दानिगाउँ	प्रयोग विहिन	-	१	ठिकै	५६
	रष्ट्रिक आलु भण्डार	ओलीगाउँ	प्रयोग विहिन	-	१	ठिकै	९०
	वडा विकास भवन	बुढावाडा	प्रयोग विहिन	-	१	ठिकै	१४१
	कठायतवाडा गाउँघर क्लिनिक	कठायतवाडा	बर्थिङ्ग सेन्टर	-	१	ठिकै	१९३
जम्मा							१२००

श्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.५ सरकारी भवन

यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, दलित महिला भवन, प्रहरी चौकी, जनजागरण सभा, महिला भवन जस्ता सरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १२०: सरकारी भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था
				जग्गा	भवन	
१	काँडा स्वा चौकी	थुवालवाडा	स्वा चौकी	६०	२	ठिकै
२	गाज्रा स्वा चौकी	गाज्रा	स्वा चौकी	२५	१	ठिकै
३						
४	महिला दलित भवन	हाटवजार	महिला दलित			ठिकै
	नरेश भवन	हाटवजार	वन कार्यालय	१६०		ठिकै
५	डोगडी स्वा चौकी	डोगडी	स्वा चौकी	२८	२	ठिकै
	डोगडी प्रहरी चौकी	डोगडी	प्रहरी चौकी	२०	१	ठिकै
६						
७	जनजागरण स.भा.	सनाई वाडा	समुहको अफिस		२	ठिकै
	महिला भवन	आरीमाई	महिला भवन	२००	२	ठिकै

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

७.६ हुलाक, पत्रपत्रिका, दूरसञ्चार र रेडियो स्टेशन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको काँडा र गुदुखातीमा हुलाक सेवा प्रदान गर्नका लागि २ वटा हुलाक सेवा स्थापना गरिएको छ भने प्रकाशित हुने पत्रपत्रिका, दूरसञ्चार सेवा कार्यालय, दूरसञ्चार टावर तथा रेडियो स्टेशनहरू यस क्षेत्रमा रहेको देखिदैन। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १२१: हुलाक, पत्रपत्रिका, दूरसञ्चार र रेडियो स्टेशन सम्बन्धी विवरण

विवरण	नाम	ठेगाना
हुलाक	काँडा हुलाक उप-शाखा	काँडा
	अतिरिक्त हुलाक	गुदुखाती
प्रकाशित हुने पत्रपत्रिका		
दूरसञ्चार सेवा कार्यालय		
दूरसञ्चार टावर		

विवरण	नाम	ठेगाना
रेडियो स्टेशन		

श्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.७ शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा शवदाहस्थलका लागि ४ वटा स्थानहरु प्रयोग हुँदै आएको देखिन्छ। शवदाहस्थलको नाम र स्थान सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १२२: शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण

स्थल	ठेगाना
नुवाकोट र समजी खोला	काँडा
नुवाकोट र खागडा	जयवागेश्वरी
बाजंगाड र गुदु खोला	गुदुखानी
दोविना	डोगडी

श्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

यस परिच्छेदमा संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको विद्यमान अवस्था, सेवा सुविधा संचालन र नागरिक संगठन सम्बन्धी विश्लेषण तथा प्रस्तुती गरिएको छ ।

८.१ संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

गाउँपालिकाको संगठनात्मक अवस्था हेर्दा गाउँसभा, गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा वडा कार्यालय र विषयगत समितिहरु रहेका छन् । गाउँपालिकामा १ जना प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, १ जना लेखापाल, १ नासु, १ जना कम्प्युटर अपरेटर र १ जना कार्यालय सहयोगीहरु रहेका छन् । वडा कार्यालयहरुमा सचिव, लेखापाल र सामाजिक परिचालकहरु समेत रहेका छन् ।

८.१.१ गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, हुलाक, कृषि सेवा केन्द्र, पशु सेवा केन्द्र, ईलाका प्रहरी तथा गाउँपालिका र मातहतका सरकारी कार्यालयहरुले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १२३: गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह					
	गाउँपालिका/नगरपालिका	खप्तड छेडेदह गापा	डोगडी	५	-	
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय	डोगडी	५	-	
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	अस्पताल					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी	डोगडी स्वास्थ्य चौकी	डोगडी	५	-	
	उप स्वास्थ्य चौकी					
३	कृषि	डोगडी कृषि कार्यालय	डोगडी	५	-	
४	पशु सेवा	डोगडी पशु कार्यालय	डोगडी	५	-	
५	हुलाक	इलाका हुलाक	डोगडी	५	-	
६	वन					
७	प्रहरी कार्यालय					
	जिल्ला/प्रदेश					
	इलाका	इलाका प्रहरी कार्यालय	डोगडी	५		
	चौकी					
८	अन्य कार्यालयहरु					
९	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदी					

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.१.२ गाउँपालिकाको आय विवरण

गाउँपालिकाको गत आर्थिक वर्षको अनुमानित र वास्तविक विवरण तथा चालु आर्थिक वर्षको अनुमानित आय विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १२४: गाउँपालिकाको आय विवरण

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	यथार्थ	अनुमानित
क. आन्तरिक आय			
शुरु मौज्दात			
घरजग्गा कर			
मालपोत वा भूमिकर			
हाटवजार पसल कर			
सवारी साधन कर			
मनोरञ्जन कर			
वहाल विटौरी			
विज्ञापन कर			
व्यवसाय कर			
व्यवसायिक भिडियो कर			
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर			
सेवा शुल्क			
दस्तुर			
विक्री आय			
दण्ड जरिवाना			
अन्य आय			
स्रोत उपयोग बाँडफाँड			
ख. प्रदेश अनुदान			
वित्तीय समानीकरण अनुदानरकम ¹			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
ग. संघीय अनुदान			
वित्तीय समानीकरण अनुदान	-	१०००००	११५२३३
सशर्त अनुदान	-	३९२०००	३५०००
विशेष अनुदान	-	३२९६४	३३०००
समपुरक अनुदान	-	०	१०००००
जम्मा आय		९४४९८.३९९	२५५०८
(घ) बैदेशिक स्रोत तथा विकास साभेदार			
१.			
२.			
३.			
जम्मा			
(ङ) जनसहभागिता परिचालन			
नगद लागत सहभागिता			
श्रम सहभागिता			
(ड) सांसद क्षेत्र विकास कोष			
जम्मा			

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु. हजारमा)
	अनुमानित	यथार्थ	अनुमानित
(च) अन्य आम्दानी जम्मा	-	४००	-
कूल जम्मा (GrandTotal)			
आ. खर्च र लगानी			
विकास खर्च जम्मा (रु. हजारमा)	-	१९,५०००	७३२३३
विकास खर्च (प्रतिशत)	-	८०	६०
प्रशासनिक खर्च जम्मा	-	३५०००	४२०००
प्रशासनिक खर्च (प्रतिशत)	-	२०	४

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२ संघ/संस्था सम्बन्धी विवरण

८.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण

यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा गरी कुल ६८ वटा सामुदायिक आधारित संस्थाहरू रहेका देखिन्छ। जसमध्ये ३४ वटा सामुदायिक संस्था, १४ वटा वन समूह, ३ वटा सहकारी संस्था र १७ वटा आमा समूह रहेको पाइन्छ। यी संस्थाहरू सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

तालिका १२५: सामुदायिक संस्था विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लब	परम्परागत समूह (बडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उच्चमी समूह	अन्य...
१											
२											
३											
४	१३	-	५	१	-	-	७				
५											
६	१०	-	४	१	-	-	५				
७	११	-	५	१	-	-	५				
जम्मा	३४	०	१४	३	०	०	१७	०	०	०	०

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

यस गाउँपालिकामा क्षेत्रमा लगानी गर्ने बचत समूहहरू रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १२६: आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला											

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
परम्परागत समूह											
जम्मा											

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

यस गाउँपालिकाको अन्तरगतका विभिन्न वडाहरूमा गठन गरिएका नागरिक सचेतना केन्द्र ४ वटा रहेका छन्। हालसम्म कुनै पनि टोलहरूमा टोल विकास संस्था गठन भएको अवस्था देखिदैन। यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

तालिका १२७: नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
टोल विकास संस्था											
नागरिक सचेतना केन्द्र											
नागरिक मंच											

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.४ कृषक, उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण

यस गाउँपालिकाको वडा नं. ६ मा रहेको १ वटा कृषि बचत समूहमा ३० महिला र २० पुरुषहरू आवद्ध रहेको देखिन्छ। यी समूहहरूले विशेष गरी कृषि तथा पशुपालनमा लगानी गर्दै आएको पाइन्छ। यहाँ रहेको समूहहरूको समूहगत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १२८: कृषक, उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण

कृषि, उद्यमी, तथा बचत समूह र संस्थाको नाम, ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			

कृषि, उद्यमी, तथा बचत समूह र संस्थाको नाम, ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
जम्मा											

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.५ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा विभिन्न विकासमूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहेका गैर सरकारी संस्थाहरू ८ वटा रहेको पाइन्छ। गाउँपालिकामा कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेका संस्थाहरूको कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्रकृति, वार्षिक, बजेट, जनशक्ति तथा सहयोगी विकास साभेदार निकाय सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

तालिका १२९: गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैसको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम
महिला विकास मञ्च	गापा पुरै	-	पोषण र शिक्षा	-	
पिसवीन, बाजुरा	गापा पुरै	-	शिक्षा र सरसफाई	-	
गिफ्ट बाजुरा	वडा नं. १-५	-	खानेपानी सरसफाई	-	
सेतो गुराँस	वडा नं. ५-७	-	शिक्षा	-	
सहास नेपाल	वडा नं. ६, ७	-	वन तथा कृषि	-	
सेभ द चिल्ड्रेन	वडा नं. १, २	-	बाल शिक्षा	-	
सामुदायिक विकास कार्यक्रम	वडा नं. १, २, ५	-	स्थानीय तहको क्षमता विकास	-	
असल छिमेकी	गापा पुरै	-	शिक्षा र स्वास्थ्य	-	

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

अनुसूची १: वस्तुगत विवरण तथ्यांक संकलन फारमहरु
अनुसूची १ (क): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम
(दफा ८.१ (छ), ८.२ (ग), ८.३ (ख) सँग सम्बन्धित)

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण (Profile)

संस्थागत तथ्याङ्क संकलन फाराम

.....गाउँ/नगरपालिका

२०७४ भाद्र

..... गाउँ/नगरपालिका
संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम

खण्ड १: जनसंख्या विवरण

१.१ परिचय

१.१.१ प्रदेश नं :

१.१.२ जिल्लाको नाम :

कोड :

१.१.३ स्थानीय तहको नाम :

कोड :

१.१.४ गाउँ/नगर केन्द्रको जियोकोड :

१.२ व्यक्तिगत घटना विवरण (प्रत्येक वर्षको चैत्रमसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार संख्या)

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराई	
					आएको	गएको
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
जम्मा						

१.३ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण (गत आ.व.को १ वर्षको विवरण लिने)

रकम रु.हजारमा

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आसिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१																	
२																	
३																	
४																	
५																	
६																	
७																	
८																	
९																	

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंशिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
जम्मा																	

खण्ड ख: आर्थिक विकास स्थिति विवरण

२.१ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण (संक्षिप्त विवरण)

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संसाधन																जम्मा
	कृषि र पशु		इञ्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		पत्रकार		अन्य		
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
१																	
२																	
३																	
४																	
५																	
६																	
७																	
८																	
९																	
जम्मा																	

२.२ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आम्दानी (रु.)	गाउँ/नगर पालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
जम्मा						

२.३ सिंचाई सुविधाको उपलब्धता

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम (सतह (कूलो/नहर), लिफ्टिङ्ग, बाँध, ट्युबेल/बोरिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कूलो नहर, पाइप आदी)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभरी वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (कि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम (सतह (कूलो/नहर), लिफ्टिङ, बाँध, ट्युबेल/बोरिङ, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कूलो नहर, पाइप आदी)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभरी वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (कि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			
जम्मा								

२.४ आधुनिक पशुपालन (फार्म) सम्बन्धी विवरण

पशुपालन फर्म (गाई, भैसी, बाख्रा, बंगुर र कुखुरा) को नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
जम्मा								

२.५ कृषि तथा पशुसेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधन (संख्या)

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				
९				
जम्मा				

२.६ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)

वडा नम्बर	कृषक समूह		पशुपालन समूह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विउविजन केन्द्र	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर	जैविक वा कम्पोस्ट मल उत्पादन केन्द्र	
	समूह संख्या	सदस्य		समूह संख्या	सदस्य		फर्म संख्या	सदस्य		सहकारी संख्या	सदस्य				
		म	पु		म	पु		म	पु		म				पु
१															

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विउविजन केन्द्र	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र
	समूह संख्या	सदस्य		समूह संख्या	सदस्य		फर्म संख्या	सदस्य		सहकारी संख्या	सदस्य				
		म	पु		म	पु		म	पु		संख्या	संख्या			
२															
३															
४															
५															
६															
७															
८															
९															
जम्मा															

२.७ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्थान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१										
२										
३										
४										
५										
६										
७										
८										
९										
जम्मा										

२.८ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण (उद्योग तथा पर्यटन)

उद्योगको नाम तथा ठेगाना	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक निजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मफौला तथा ठूला आदी)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको बार्षिक आम्दानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
ठूला								
मध्यम								
साना								

उद्योगको नाम तथा ठेगाना	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक निजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मफौला तथा ठूला आदी)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको वार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
घरेलु								
लघु								
जम्मा								

२.९ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, मासु, तरकारी, फलफूल आदी)

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (* कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साझेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)

*व्यापार र व्यवसायको किसिम कोड: १. किराना वा व्यापारिक वस्तु, २. मासु विक्री केन्द्र, ३. तरकारी तथा फलफूल विक्री केन्द्र, ४. दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र, ५. निर्माण सामग्री, ६. औषधी पसल वा क्लिनिक, ७. मर्मत सेवा केन्द्र, ८. इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिकस पसल, ९. होटेल तथा रेष्टुरेण्ट, १०. कपडा तथा फन्सी

२.१० धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व (नीज, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता (धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय अन्त्य)	वार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (कि.मी.)			

२.११ होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा	स्थान	क्षमता	होटेलको प्रकार	होटेलको स्तर	वार्षिक पर्यटक (संख्या)

	नम्बर		कोठा संख्या	वेड संख्या	(आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेण्ट, अन्य)	(स्टार, ननस्टार)	आन्तरिक	वाह्य (विदेशी)

२.१२ कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

कृषि बजार			हाट बजार (कृषि बजार बाहेक)			
कृषि बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरु	हाट बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	हाट बजार लाग्ने दिन वा वार	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधार
थोक बजार						
खुद्रा बजार						

खण्ड ग: सामाजिक विकास

३.१. शैक्षिक तथा मानव संसाधन

३.१.१ विद्यालयको भौतिक अवस्था

बाल विकास केन्द्र तथा विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र (छ/छैन)	प्रयोग शाला	डेस्क/वेन्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारवार, कच्चि, पक्की पर्खाल)	चर्पीको सुविधा (छ/छैन)	स्वच्छ खानेपानी (छ/छैन)
		कुक्कुर	कुक्कुर	कुक्कुर	कुक्कुर							

३.१.२ तहगत रुपमा विद्यालय (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा) तथा विद्यार्थी संख्या

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	विद्यालयको किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
जम्मा														

३.१.३ कलेज तथा विद्यार्थी संख्या

कलेज/क्याम्पसको नाम	वार्ड नं.	संकाय	पढाई हुने तह	पढाई हुने प्रमुख विषयहरु	विद्यार्थी संख्या		
					छात्रा	छात्र	जम्मा
क. अप्रावधिक							
१.							
२.							
ख. प्रावधिक							
१.							
२.							
जम्मा							

३.१.४ शिक्षक विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या				
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी		
जम्मा												

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/ नभएको)	CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/नभएको)

३.१.८ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/ नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)

३.१.९ छात्रवृत्ती तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार												
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा			
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		

३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण विवरण

३.२.१ स्वास्थ्य संस्था विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार*	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)											
			स्विकृत दरबन्दी	पूर्तिको अवस्था		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे सेवा	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि	परामर्श सेवा	सुरक्षित मातृत्व सेवा	रक्त संचार सेवा		

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार*	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)											
			स्विकृत दरबन्दी	पूर्तिको अवस्था		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे सेवा	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि	परामर्श सेवा	सुरक्षित मातृत्व सेवा	रक्त संचार सेवा		

*१. अस्पताल, २. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ३. स्वास्थ्य चौकी, ४. नीजि अस्पताल, ५. आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, ६. आखा उपचार केन्द्र, ७. प्रसुती गृह, ८. बाल अस्पताल, ९. मानसिक अस्पताल, १०. प्राकृतिक चिकित्सालय, ११. रक्त संचार केन्द्र, १२. एचआईभि परीक्षण तथा परामर्श केन्द्र, १३. शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, १४. सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई, १५. नीजि क्लिनिक, १६. शिक्षण अस्पताल १७. फार्मसी १८. अन्य

३.२.३ चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या														
			विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य	अन्य						

३.२.४ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ वर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ वर्ष मुनीका	२ वर्ष मुनीका	५ वर्ष मुनी	विसिजि	पेण्टाभ्यालेण्ट*	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित

*डिप्टी, हेपबि, हिपबि३

३.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसूती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसूती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्य कर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१							
२							
३							
४							
५							
६							
७							
८							
९							
	जम्मा						

३.२.७ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसूती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-५९ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१										
२										
३										
४										
५										
६										
७										
८										
९										
	जम्मा									

३.२.९ गाउँपालिका/नगरपालिका भित्रमा देखा परेका प्रमुख रोग र तिनको उपचारसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया					
२	भाडा पखाला					
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिबी)					
६	कृष्ठ रोग					
७	रक्तचाप					
८	मुटु रोग					
९	ग्यास्ट्रिक/अल्सर					
१०	पक्षघात					
११	एचआइभि एड्स					
१३	क्यान्सर					
१४	मधुमेह (चिनी रोग)					

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१५	दम (स्वासप्रश्वास)					
१६	प्रसूतीजन्य रोग					
१७	अन्य					
	जम्मा					

नोट :- स्वास्थ्य संस्थामा सवैभन्दा बढी आएका १० वटा रोगहरुको नाम क्रमशः लेख्ने (रोगको नाम सूची राख्ने)

३.३ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

३.३.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जनस्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग(१.खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						

३.३.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार

३.३.२ मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत

खण्ड ४: भौतिक पूर्वाधार स्थिति विवरण

४.१ सडकमार्ग

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			

४.१ पैदल मार्ग

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		

४.२ पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		भोलुङ्गे/काठे / ट्रष्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		भोलुङ्गे/काठे / टुष्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				

४.३ सरकारी भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)
				जग्गा	भवन	

४.४ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		

खण्ड ५: वन, जैविक विविधता तथा वातावरण

५.१ वनको विवरण

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचिति दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
१	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
२	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
३	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
४	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
५	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
६	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
७	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
८	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको वार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
९	कवुलियती							
	धार्मिक							
	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती धार्मिक							

नोट: जडिबुटी भन्नाले काठ, दाउरा र स्याउला बाहेक अन्य वन पैदावर जस्तै: जरा, पात, फल, फूल, खोटो, रस, चोप, कोया, बिया, भुवा आदी बुझ्नु पर्दछ।

५.२ जडिबुटीको विवरण

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	वार्षिक आमदानी (रु. हजारमा)	वार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)घ
जम्मा					

५.३ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित क्षेत्रको नाम	समेटेका वडाहरु	जम्मा क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने घरधुरी
जम्मा				

५.४ चरन क्षेत्र

वडा नम्बर	चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)

वडा नम्बर	चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)
जम्मा				

५.५ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

५.५.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरघुरी संख्या					
		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा

५.५.२ विपदबाट मानवीय क्षती

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्पदंस		जंगली जनावरबाट क्षती		भूकम्प		अन्य (चट्याङ)		
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	
१.																			
२.																			
३.																			
४.																			
५.																			
६.																			
७.																			
८.																			
९.																			
जम्मा																			

५.५.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिना उल्लेख गर्नुहोस्)

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
१							
२							
३							

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
४							
५							
६							
७							
८							
९							
जम्मा							

५.५.४ विपदको असर विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन		अन्य क्षती	
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी									
बाढी डुवान									
पहिरो									
शितलहर									
रोग माहामारी									
सर्पको टोकाइ									
भूकम्प									
जंगली जनावरबाट क्षती									
अन्य									
जम्मा									

५.५.५ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत १ बर्षको असरको आधारमा)

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण										
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
बाढी डुवान											
पहिरो											
भूकम्प											
जंगली जनावरको क्षती											
अन्य											
जम्मा											

५.५.६ संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
संरक्षित पानी मुहान			हेक्टर	

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित क्षेत्रको नाम				
संरक्षित खेतवारीको क्षेत्रफल				
भिरालो रोकथाम तथा संरक्षित संरचना				
संरक्षित गल्छी र पहिरो			संख्या	

खण्ड ६ : संस्थागत विकास विवरण

६.१ गाउँपालिका/नगरपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय सरकार					
	गाउँपालिका/नगरपालिका					
	वडा कार्यालय					
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	अस्पताल					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी					
	उप स्वास्थ्य चौकी					
३	कृषि					
४	पशु सेवा					
५	हुलाक					
६	वन					
७	प्रहरी कार्यालय					
	जिल्ला/प्रदेश					
	इलाका					
	चौकी					
८.	अन्य कार्यालयहरु					

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
९.	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदी					

६.२ समुदायमा आधारित संस्था विवरण

६.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लब	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उद्यमी समूह	अन्य...
१											
२											
३											
४											
५											
६											
७											
८											
९											
जम्मा											

६.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला											
परम्परागत समूह											
कृषक तथा उद्यमी समूह											
वचत समूह											
अन्य											

६.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण					वचत रकम	लगानी रकम	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या		समेटेको परिवार					

	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा	(रु.)	(रु.)
टोल विकास संस्था									
नागरिक सचेतना केन्द्र									
नागरिक मंच									

६.२.४ कृषक तथा उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण

कृषक, उद्यमी तथा बचत समूह र संस्था नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			

६.२.५ बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	वार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	बाणिज्य बैंक				
ख.	विकास बैंक				
ग.	वित्तीय संस्था				
घ.	लघु वित्त संस्था				
ङ.	सहकारी संस्था				

६.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम

६.२.७ गाउँपालिका/नगरपालिकाकोआय विवरण

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
शुरु मौज्दात			
घरजग्गा कर			
मालपोत वा भूमिकर			
हाटवजार पसल कर			
सवारी साधन कर			
मनोरञ्जन कर			
वहाल विटौरी			
विज्ञापन कर			
व्यवसाय कर			
व्यवसायिक भिडियो कर			
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर			
सेवा शुल्क			
दस्तुर			
विक्री आय			
दण्ड जरिवाना			
अन्य आय			
स्रोत उपयोग बाँडफाँड			
प्रदेश अनुदान :			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
संघीय अनुदान :			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
जम्मा आय			

अनुसूची १ (ख): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम
(दफा ८.१ (छ), ८.२ (ग), ८.३ (छ) सँग सम्बन्धित)

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण

पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

.....गाउँपालिका /नगरपालिका

२०७४

..... गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण
पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

- १.१ प्रदेश नं :
 १.२ जिल्लाको नाम : कोड :
 १.३ स्थानीय तहको नाम : कोड :
 १.४ वडा नं :
 १.५ वस्तीको नाम: कोड :
 १.६ मार्गको नाम:
 १.७ घर क्रम संख्या (घर नम्बर) : घरको जियोकोड :
 १.८ परिवार क्रम संख्या :
 १.९ परिवारमुलीको नाम : लिंग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी):

२. परिवार सम्बन्धी विवरण

२.१ परिवार सदस्यको विवरण (परिवारमुलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्य अनुसार क्रम मिलाएर उल्लेख गर्ने)

क्र.सं	नाम	थर	लिङ्ग	जन्म मिति	जात जाती	धर्म	मातृ भाषा	शैक्षिकस्तर (५ वर्षमाथिका लागी मात्र)	बसोबासको अवस्था (स्वदेशमा अन्यत्र वा विदेशमा बसेको सदस्यको हकमा यसपछिको विवरण नलिने)	पेशा (१० वर्ष भन्दा माथी)	वैवाहिक स्थिति (१० वर्ष भन्दा माथी)	अपाङ्गताको स्थिति

२.२ तपाईंको परिवारमा १ वर्ष भित्र मृत्यु भएका सदस्यको विवरण दिनुहोस ।

मृत्यु हुनेको नाम	लिङ्ग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी)	उमेर (वर्ष/महिना)	मृत्युको कारण

२.३ खानेपानीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. पाइपधारा घर कम्पाउण्डमा २. पाइपधारा सार्वजनिक ३. डिप वोरिङ्ग ४. ट्युबवेल/हेन्डपम्प ५. ढाकिएको इनार/कुवा
 ६. नढाकिएको इनार/कुवा ७. मूलको पानी ८. नदी खोला ९. अन्य

२.४ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने मुख्य इन्धन कुन हो?

१. बाउरा २. मट्टीतेल ३. एल पि ग्यास ४. गुईठा ५. वायोग्यास ६. विद्युत ७. अन्य

२.५ परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. विद्युत २. मट्टीतेल ३. वायोग्यास ४. सोलार ५. अन्य

२.६ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय कस्तो प्रकारको छ ?

१. शौचालय नभएको २. फलस भएको (सार्वजनिक ढल) ३. फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क) ४. साधारण

२.७ निम्न कुन कुन सुविधाहरु परिवारले उपभोग गरेको छ ?

सुविधाहरु	उपलब्ध (१. छ, २. छैन)
रेडियो	
टेलिभिजन	
टेलिफोन/मोबाइल फोन	
कम्प्युटर	
इन्टरनेट	
मोटरसाइकल	
मोटर/कार	
रेफ्रिजरेटर	

२.८ परिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको छ? १. छ २. छैन २.१० ⇨

२.९ यदी परिवारबाट कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको छ भने सो जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल उल्लेख गर्ने)

२.९.१ आफ्नो परिवारको नाममा रहेको जग्गा: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)

२.९.२ परिवार बाहेक अरुको नाममा रहेको जग्गा:..... (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)

- २.९.३ अन्य स्वामित्व खुलाउने.....(रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)
- २.१० परिवारका कुनै सदस्यको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता छ ? १. छ २. छैन
- २.११ परिवारको सरदर वार्षिक आमदानी कति छ ?..... (रु हजारमा उल्लेख गर्ने)
- २.१२ परिवारको सरदर वार्षिक खर्च कति छ?..... (रु हजारमा उल्लेख गर्ने)
- २.१३ तपाईंको वार्षिक बाली उत्पादन तथा बिक्रि कति छ?

बाली	उत्पादन (क्विन्टल)	खेती गरिएको		विक्री परिमाण (क्विन्टल)
		क्षेत्रफल	इकाई (कठ्ठा/रोपनी)	
अन्नबाली				
धान				
मकै				
गहु				
कोदो				
अन्य				
दलहन				
दाल				
रहर				
मुसरो				
चना				
सिसी				
भट्टमास				
अन्य				
तेलहन				
तोरी/सस्यु				
आलस/तिल				
सूर्यमुखी				
अन्य				
तरकारी				
आलु				
बन्दा/काउली/रायो				
बोडी				
गोलभेंडा				
काँक्रो, लौका, फर्सी				
परबल, कुन्दुक, काँक्रो				
करेला, धिरौला, चिचिण्डो				
अन्य				
नगदे बाली				
अदुवा/वेसार				
प्याज/लसुन				
च्याउ				
अन्य				
फलफल				
आँप/लिची				
केरा/मेवा				
सुन्तता/कागती (अमिलोजात)				
स्याउ/आरुवखडा				
किवी				
अन्य				
फूलखेती				

२.१४ परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपंक्षी पालेको छ?

१. छ

२. छैन

२.१६

२.१५ चौपाया तथा पशुपंक्षीहरुको विवरण दिनुहोस् (संख्या उल्लेख गर्ने) ।

क्र.सं	चौपाया तथा पशुपंक्षी	संख्या	दुध उत्पादन (लिटर)	मासु उत्पादन (के.जि.)	अण्डा (संख्या)	उन (के.जि.)	हाड/छाला (के.जि.)	अन्य	विक्रीबाट बार्षिक आमदानी (रु.)
१	गाइगोरु/वाच्छावाच्छी								
२	राँगाभैसी/पाडापाडी								
३	याक/चौरी								
४	बाखा/भेडा, खसी/बोका								
५	सुँगुर/वंगुर								
६	कुखुरा/हांस								
७	अस्ट्रिच								
								

२.१६ तपाइको परिवारमा माछा, मौरी र रेशमपालन गरिएको छ भने विवरण दिनुहोला?

१. माछापालन पोखरी संख्या: पोखरीको क्षेत्रफल: हेक्टर वार्षिक उत्पादन: के.जि.
 २. मौरी घर संख्या: वार्षिक मह उत्पादन: केजि
 ३. रेशमखेती कोयो संख्या: उत्पादन: केजि

२.१७ आफ्नो उत्पादनले तपाईंको परिवारलाई कति महिना खान पुन्छ ? (एकमा मात्र ठीक चिन्ह लगाउनुहोस्) ।

- क. ३ महिनासम्म
 ख. ४ देखी ६ महिना सम्म
 ग. ७ देखी ९ महिनासम्म
 घ. ९ महिना भन्दा बढी

२.१८ परिवारमा कुनै सदस्यले विगत ३ बर्षमा व्यवसायिक सीप तालिम प्राप्त गरेकाछन्? १. छ २. छैन यदि भए सोको विवरण दिनुहोस् ।

सीप विकासका क्षेत्रहरु	महिला	पुरुष
सूचना तथा प्रविधि, इलेक्ट्रीकल र इलेक्ट्रोनिक्स (कम्प्युटर, विद्युत, मोबाईल, रेडियो घडि आदी)		
सिलाई बुनाई, बुटिक, सुँगार, पार्लर आदि		
निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कार्पेन्टी आदी)		
इञ्जिनियरिङ, अटोमोवाइल र मेकानिक्स		
कृषि सम्बन्धी (जेटी, जेटीएर खाद्य प्रसोधन आदि)		
जनस्वास्थ्य सम्बन्धी		
पशुस्वास्थ्य सम्बन्धी		
वन सम्बन्धी		
पर्यटन टुर गाइड, ट्राभल र सत्कार		
कला सम्बन्धी		
अन्य		

३. घर सम्बन्धी विवरण

३.१ तपाइको घर कती वटा छ? संख्या

३.२ तपाईं बसेको घरको स्वामित्व कस्तो प्रकारको हो? (सहि उत्तरमा एकमा मात्र ठीक लगाउनुहोस्)

१. नीजि/आफ्नै २. भाडामा ३. संस्थागत ४. अन्य

३.३ बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार (एकभन्दा बढी घर भएमा मूल घरको विवरणका आधारमा एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. फुस वा खरको छाना भएको २. जस्ता वा च्यादर छाना भएको
 ३. टायल वा ढुङ्गाको छाना भएको ४. आरसिसि ढलान भएको
 ५. काठको छाना भएको ६. माटोको छाना भएको
 ७. अन्य (उल्लेख गर्ने)

३.४ तपाईं बसेको घरको जग कस्तो प्रकारको छ?

१. माटो र ढुङ्गा २. सिमेन्ट र ढुङ्गा ३. फ्रेम स्ट्रक्चर ४. लोड वेयरिङ ५. काठको खम्बा ६. अन्य (खुलाउने)

३.५ तपाईं बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसार बनेको छ? १. छ

२. छैन

३.६ तपाईं बसेको घर भूकम्प प्रतिरोधी छ? १. छ २. छैन

कोड प्रयोगका लागि विवरण

क. पारिवारिक विवरण

१.	क्र.सं.	परिवारमूलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार क्रम संख्या उल्लेख गर्ने
२.	लिंग	१. पुरुष २. महिला ३. तेस्रो लिंग
३.	जन्ममिति	जन्मेको मिति (साल, महिना र गते उल्लेख गर्ने यदी महिना र गते थाहा नभएमा साल मात्र उल्लेख गर्ने तथा २ वर्ष मुनीको बच्चाको हकमा महिना उल्लेख गर्ने)
४.	जातजाती	१. पहाडी बाह्रमण/क्षेत्री/ठकुरी/सन्ध्यासी २. मधेशी बाह्रमण क्षेत्री/राजपुत ३. पहाडी जनजाती आदीवासी ४. तराई जनजाती आदीवासी ५. पहाडी दलित ६. मधेशी दलित ७. मुस्लिम ८. पहाडी अन्य ९. मधेशी अन्य
५.	धर्म	१. हिन्दू २. बौद्ध ३. मुस्लिम ४. क्रिश्चियन ५. अन्य
६.	मातृभाषा	१. नेपाली २. मैथिली ३. भोजपुरी ४. थारु ५. तामाङ्ग ६. नेवार ७. बज्जीका ८. मगर ९. डोटली १०. उर्दु ११. अवधी १२. लिम्बू १३. गुरुङ्ग १४. बैतडेली १५. राई १६. अछामी १७. वान्तवा १८. राजवंशी १९. शेर्पा
७.	शैक्षिकस्तर	१. पूर्व प्राथमिक २. आधारभूत तह ३. माध्यमिक तह ४. स्नातक तह ५. स्नातकोत्तर ६. एमफिल र विद्यावारिधि (पिएचडि) ७. प्राविधिक एलएलसी ८. साधारण लेखपढ (साक्षर) ९. लेखपढ गर्न नसक्ने (निरक्षर)
८.	बसोबासको अवस्था	१. गणना गरेको ठाउँमा बसेको, २. स्वदेशमा अन्यत्र बसेको, ३. विदेशमा बसेको
९.	पेशा	१. कृषि तथा पशुपालन २. नोकरी/जागीर ३. उद्योग तथा व्यापार ४. ज्याला/मजदुरी ५. वैदेशिक रोजगारी ६. व्यवसायिक कार्य (पत्रकार, बकिल, परामर्श, ठेक्का पट्टा, पुजारी आदी) ७. विद्यार्थी (अध्ययनरत) ८. गृहणी ९. बेरोजगार १०. अन्य
१०.	वैवाहिक स्थिति	१. अविवाहित २. एकल विवाह ३. बहुविवाह ४. पुनःविवाह, ५. विधुर/विधवा ६. सम्बन्ध विच्छेद ७. विवाहित तर अलग बसेको
११.	अपाङ्गताको स्थिति	१. अपाङ्गता नभएको २. शारीरिक अपाङ्गता ३. बौद्धिक अपाङ्गता ४. दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने) ५. बोलन तथा सुन्न नसक्ने (बहिरा) ६. स्वर बोलाईसम्बन्धी अपाङ्गता (भकभके) ७. श्रवण दृष्टिविहिन ८. मनोसामाजिक अपाङ्गता

ख. पारिवारिक विवरण संकलनकालागि सामाजिक तथा जातिगत समूह

क्र.सं.	जातिगत समूह	प्रमुख जातजातीहरू
१.	पहाडी दलित	१. गन्धर्व (गाईने) २. परियार (दमाई, दर्जी, सुचीकार, नगर्ची, ढोली, हुड्के) ३. बादी ४. विश्वकर्मा (कामी, लोहार, सुनार, ओड, चुनैरा, पार्की, टमाटा) ५. सार्की (मिजार, चर्मकार, भूल)
२.	मधेशी दलित	१. कलर २. दुसाध (पासवान, हजरा) ३. ककैहिया ४. घोवी (रजक) हिन्दू ५. कोरी ६. पत्थरकट्टा ७. खटिक ८. पासी ९. खत्वे (मण्डल, खड्ग) १०. बाँतर ११. मुसहर १२. चमार (राम, मोची, हरिजन, रविदास) १३. चिडिमर १४. मेस्तर (हलखोर) १५. डोम (मरिक) १६. सरभङ्ग (सरवरिया) १७. तत्मा (ताँती, दास)
३.	पहाडी जनजाती आदीवासी	१. कुशावाडिया, बनकरिया, कुसुण्डा, राउटे, सुरेल, हायु, राजी, लेप्चा, २. चेपाङ, थामी, बोटे, दनुवार, बरामु, ल्होमी, माभी, दराई, सियार, थुदाम ३. सुनुवार, तामाङ, भुजेल, कुमाल, भोटे, पहरी, ताप्केगोला, डोल्पो, फ्रि, मुगाल, लाके, ल्होपा, दुरा, वालुङ ४. गुरुङ, मगर, राई, लिम्बु, छैरोतन, ताडवे, तिनगाउले थकाली, बाह्र गाउले, माफाली थकाली, शेर्पा, याक्खा, छत्त्याल, जिरेल, व्यासी, ट्योल्मो ५. नेवार, थकाली
४.	मधेशी जनजाती तथा आदीवासी	१. किसान, मेचे (बोडो) २. धानुक, भाँगड, सतार (सन्ध्याल) ३. थारु, राजवंशी, गन्नाई, धिमाल, ताजपुरिया
५.	पहाडी बाह्रमण तथा क्षेत्री	सबै पहाडी मूलका बाह्रमण, क्षेत्री र ठकुरी
६.	मधेशी बाह्रमण तथा राजपुत	भा, राजपुत, त्रिपाठी, मिश्रा, शुक्ला, कायस्थ
७.	मुस्लिम	मुस्लिम, चुरौटे
८.	पहाडी अन्यजाती	गिरी, पुरी, भारती, सन्ध्यासी, योगी, कुँवर
९.	मधेशी अन्यजाती	यादव, तेली, कलवार, सुढी, कुमिर, कानु/हलवाई, हजाम/ठाकुर, बढही, राजभर, केवट, मल्लाह, नुनिया, कुम्हार, कहर, लोध, विड/विण्डा, गडेरी/भेडीहयार, माली, कामर, धुनिया, वराय, मुण्डा, बडाई, पञ्जावी, बंगाली, मारवाडी, नुराङ, कायस्थ, जैन, बानिया, अमात, कशवानिया, राजवोध, कुशवाहा

उत्तरदाताको नाम:

दस्ताखत:

फोन नम्बर:

सर्वेक्षक नाम:

दस्ताखत:

फोन नम्बर:

अनुसूची २: व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पसलको प्रकार	पसलको संख्या	लगभग वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)
१	किराना	२४	
	कपडा तथा फेन्सी	४	
	मासु पसल	३	
	तरकारी तथा फलफुल बिक्री केन्द्र	१	
	दुध चिस्यान तथा बिक्री केन्द्र		
	निर्माण सामग्री	१	
	औषधी पसल वा क्लिनिक	२	
	मर्मत सेवा केन्द्र		
	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल	१	
	सुनचाँदी पसल		
	चिया, खाजा वा नास्ता पसल	२०	
	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर	३	
	अन्य	१५	
२	किराना		
	कपडा तथा फेन्सी		
	मासु पसल		
	तरकारी तथा फलफुल बिक्री केन्द्र		
	दुध चिस्यान तथा बिक्री केन्द्र		
	निर्माण सामग्री		
	औषधी पसल वा क्लिनिक		
	मर्मत सेवा केन्द्र		
	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल		
	सुनचाँदी पसल		
	चिया, खाजा वा नास्ता पसल		
	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर		
	अन्य		
३	किराना		
	कपडा तथा फेन्सी		
	मासु पसल		
	तरकारी तथा फलफुल बिक्री केन्द्र		
	दुध चिस्यान तथा बिक्री केन्द्र		
	निर्माण सामग्री		
	औषधी पसल वा क्लिनिक		
	मर्मत सेवा केन्द्र		
	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल		
	सुनचाँदी पसल		
	चिया, खाजा वा नास्ता पसल		

वडा नम्बर	पसलको प्रकार	पसलको संख्या	लगभग वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)
	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर		
	अन्य		
४	किराना	२४	
	कपडा तथा फेन्सी	४	
	मासु पसल	३	
	तरकारी तथा फलफुल बिक्री केन्द्र	१	
	दुध चिस्यान तथा बिक्री केन्द्र		
	निर्माण सामग्री	१	
	औषधी पसल वा क्लिनिक	२	
	मर्मत सेवा केन्द्र		
	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल	१	
	सुनचाँदी पसल		
	चिया, खाजा वा नास्ता पसल	२०	
	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर	३	
	अन्य	१५	
५	किराना		
	कपडा तथा फेन्सी		
	मासु पसल		
	तरकारी तथा फलफुल बिक्री केन्द्र		
	दुध चिस्यान तथा बिक्री केन्द्र		
	निर्माण सामग्री		
	औषधी पसल वा क्लिनिक		
	मर्मत सेवा केन्द्र		
	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल		
	सुनचाँदी पसल		
	चिया, खाजा वा नास्ता पसल		
	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर		
	अन्य		
६	किराना	२९	
	कपडा तथा फेन्सी	९	
	मासु पसल		
	तरकारी तथा फलफुल बिक्री केन्द्र		
	दुध चिस्यान तथा बिक्री केन्द्र		
	निर्माण सामग्री	२	
	औषधी पसल वा क्लिनिक	१	
	मर्मत सेवा केन्द्र		
	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल	१	
	सुनचाँदी पसल		
	चिया, खाजा वा नास्ता पसल	१९	

वडा नम्बर	पसलको प्रकार	पसलको संख्या	लगभग वार्षिक कारोवार (रु. हजारमा)
	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर		
	अन्य		
७	किराना	२८	
	कपडा तथा फेन्सी	१३	
	मासु पसल	३	
	तरकारी तथा फलफुल बिक्री केन्द्र		
	दुध चिस्यान तथा बिक्री केन्द्र		
	निर्माण सामग्री	४	
	औषधी पसल वा क्लिनिक	१	
	मर्मत सेवा केन्द्र		
	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल	३	
	सुनचाँदी पसल		
	चिया, खाजा वा नास्ता पसल	१६	
	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर		
	अन्य		
	जम्मा	२७७	०

अनुसूची ३: विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका तहगत छात्रछात्रा विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	पूर्व आधारभूत			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)													
१.१	दुर्गा भवानी आवि	१	-	-	०	१७२	१८६	३५८	-	-	०	१७२	१८६	३५८
१.२	खत्तड आवि	१	-	-	०	५५	३५	९०	-	-	०	५५	३५	९०
१.३	फुल वारी आवि	१	-	-	०	३७	३६	७३	-	-	०	३७	३६	७३
१.४	पार्वती आवि	१	१२	३	१५	२४	३८	६२	-	-	०	३६	४१	७७
१.५	जय दुर्गा आवि	१	-	-	०	३१	३७	६८	-	-	०	३१	३७	६८
१.६	त्रिपुरा आवि	१	-	-	०	४६	३५	८१	-	-	०	४६	३५	८१
१.७	कुर्पेकोट आवि	२	१०	१४	२४	७३	७१	१४४	-	-	०	८३	८५	१६८
१.८	मष्टेश्वरी आवि	२	-	-	०	२८	२२	५०	-	-	०	२८	२२	५०
१.९	भाग्यश्वरी आवि	३	-	-	०	२३	२६	४९	-	-	०	२३	२६	४९
१.१०	धनल्ला आवि	३	-	-	०	३३	४४	७७	-	-	०	३३	४४	७७
१.११	ब्रमेश्वरी आवि	३	-	-	०	१४६	१०७	२५३	-	-	०	१४६	१०७	२५३
१.१२	जिउलेख आवि	४	२०	२१	४१	९६	१०७	२०३	-	-	०	११६	१२८	२४४
१.१३	दौनागीरी आवि	४	-	-	०	६३	७२	१३५	-	-	०	६३	७२	१३५
१.१४	वालविकाष आवि	५	२२	२३	४५	१८५	१५८	३४३	-	-	०	२०७	१८१	३८८
१.१५	शैलेश्वरी आवि	५	-	-	०	७४	६७	१४१	-	-	०	७४	६७	१४१
१.१६	बडीचौर आवि	५	-	-	०	२१	३०	५१	-	-	०	२१	३०	५१
१.१७	घटालमाण्डु आवि	५	१४	१७	३१	३६	३५	७१	-	-	०	५०	५२	१०२
१.१८	ब्रहमदेव आवि	६	१४	१६	३०	५०	५५	१०५	-	-	०	६४	७१	१३५
१.१९	जाल्पा देवि आवि	६	१५	१५	३०	१२६	१३८	२६४	-	-	०	१४१	१५३	२९४
१.२०	दशरथ कालिका आवि	७	११	११	२२	५३	५१	१०४	-	-	०	६४	६२	१२६
१.२१	मष्टा आवि	७	२१	१७	३८	७५	९४	१६९	-	-	०	९६	१११	२०७
१.२२	खापरदेव स्थली आवि	७	७	६	१३	१८	२५	४३	-	-	०	२५	३१	५६
जम्मा			१४६	१४३	२८९	१४६५	१४६९	२९३४	०	०	०	१६११	१६१२	३२२३
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)													
२.१	काँडा भवानी मावि	१	-	-	०	१३४	१५०	२८४	१०४	९३	१९७	२३८	२४३	४८१

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	पूर्व आधारभूत			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
२.२	देवस्थाली मावि	२	-	-	०	९८	९०	१८८	३०	२३	५३	१२८	११३	२४१
२.३	मालिका मावि	२	-	-	०	१३०	१३८	२६८	३९	३२	७१	१६९	१७०	३३९
२.४	भवानी मावि	३	३१	२८	५९	२०२	१५४	३५६	४१	२५	६६	२७४	२०७	४८१
२.५	खापर देविस्थाली मावि	४	१६	१५	३१	२३५	२३६	४७१	८०	६७	१४७	३३१	३१८	६४९
२.६	मस्टेश्वरी मावि	५	२९	२५	५४	२८८	२७४	५६२	१६७	१४७	३१४	४८४	४४६	९३०
२.७	दशरथ मावि	७	-	-	०	७२	७१	१४३	६९	५५	१२४	१४१	१२६	२६७
२.८	सरस्वती मावि	७	१५	१४	२९	१२५	१३७	२६२	३४	३५	६९	१७४	१८६	३६०
जम्मा			९१	८२	१७३	१२८४	१२५०	२५३४	५६४	४७७	१०४१	१९३९	१८०९	३७४८
३	संस्थागत विद्यालय													
३.१	भिजन ऐकेडमी	७	-	-	०	५६	६२	११८	-	-	०	५६	६२	११८
जम्मा			०	०	०	५६	६२	११८	०	०	०	५६	६२	११८
कुल जम्मा			२३७	२२५	४६२	२८०५	२७८१	५५८६	५६४	४७७	१०४१	३६०६	३४८३	७०८९

अनुसूची ४: विद्यालयको भौतिक अवस्था

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क, बेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड बालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खानेपानी
			पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
१	आधारभूत तह (सामुदायिक)												
१.१	दुर्गा भवानी आवि	१	-	६	-	१५	छैन	छैन	४	२२	कच्ची	छ	छ
१.२	खत्तड आवि	१	-	३	-	७	छैन	छैन	४	१०	कच्ची	छ	छ
१.३	फुल वारी आवि	१	-	२	-	५	छैन	छैन	४	१८	कच्ची	छैन	छ
१.४	पार्वती आवि	१	-	१	-	४	छैन	छैन	३	१०	कच्ची	छैन	छ
१.५	जय दुर्गा आवि	१	-	२	-	५	छैन	छैन	४	१५	कच्ची	छैन	छ
१.६	त्रिपुरा आवि	१	-	२	-	३	छैन	छैन	३	१०	कच्ची	छैन	छ
१.७	कुर्पेकोट आवि	२	-	४	-	३	छैन	छैन	३	१५	कच्ची	छ	छैन
१.८	मष्टेश्वरी आवि	२	-	२	-	६	छैन	छैन	३	१५	कच्ची	छैन	छैन
१.९	भाग्यश्वरी आवि	३	-	२	-	५	छैन	छैन	-	१०		छैन	छैन
१.१०	धनालत आवि	३	-	३	-	७	छैन	छैन	३	३०	कच्ची	छ	छ
१.११	ब्रमेश्वरी आवि	३	-	३	-	१	छैन	छैन	३	५०	कच्ची	छ	छ
१.१२	जिउलेख आवि	४	-	३	-	८	छैन	छैन	३	१०००	कच्ची	छ	छ
१.१३	दौनागीरी आवि	४	१	२	३	४	छैन	छैन	४	३२०	कच्ची	छैन	छैन
१.१४	बडिचौर आवि	५	-	३	-	६	छैन	छैन	३	२०	कच्ची	छैन	छ
१.१५	शैलेश्वरी आवि	५	-	२	-	६	छैन	छैन	३	१४	कच्ची	छैन	छ
१.१६	वालविकास आवि	५	-	५	-	८	छैन	छैन	४	२५	कच्ची	छ	छ
१.१७	घटाल माण्डु आवि	५	-	४	-	७	छैन	छैन	३	१६५	कच्ची	छ	छैन
१.१८	ब्रहमदेव आवि	६	२	२	-	८	छैन	छैन	३	२०३०		छ	छ
१.१९	जाल्पा देवि आवि	६	-	४	-	१०	छैन	छैन	४	२४६०	कच्ची	छैन	छ
१.२०	दशरथ कालिका आवि	७	१	२	२	१३	छैन	छ	३	७५०	कच्ची	छ	छ
१.२१	मष्टा आवि	७	१	३	२	९	छैन	छैन	४	२०२५	कच्ची	छ	छ
१.२२	खापरदेव स्थली आवि	७	-	२	-	६	छैन	छैन	३	३२०	कच्ची	छैन	छैन
	जम्मा		५	६२	७	१४६							
२	माध्यमिक तह (सामुदायिक)												

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क, बेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड बालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खानेपानी
			पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
२.१	काँडा भवानी मावि	१	१	६	४	१६	छ	छ	४	४००	कच्ची	छ	छ
२.२	देवस्थाली मावि	२	-	३	-	११	छैन	छैन	३	२५	कच्ची	छ	छ
२.३	मालिका मावि	२	-	५	-	१४	छ	छ	४	१८	कच्ची	छ	छ
२.४	भवानी मावि	३	१	४	३	९	छ	छैन	४	३०	कच्ची	छ	छैन
२.५	खापर देविस्थाली मावि	४	२	३	६	१२	छैन	छैन	४		कच्ची	छ	छ
२.६	मस्टेश्वरी मावि	५	३	४	१०	१७	छैन	छैन	४	५८०	कच्ची	छ	छ
२.७	दशरथ मावि	७	१	१	४	१२	छ ।	छ ।	४	५०००	कच्ची	छ	छ
२.८	सरस्वती मावि	७	१	४	३	१२	छैन	छैन	३	७५०	कच्ची	छ	छ
जम्मा			९	३०	३०	१०३							
३	संस्थागत विद्यालय												
३.१	भिजन ऐकेडमी	७											
जम्मा			०	०	०	०							
कुल जम्मा			१४	९२	३७	२४९							

अनुसूची ५: शिक्षक विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)									
१.१	दुर्गा भवानी आवि	१	४	६	३	३		१	१	१
१.२	खत्तड आवि	१	२	२	२	२				
१.३	फुलवारी आवि	१		२	२	२				
१.४	पार्वती आवि	१		१	२	२				
१.५	जय दुर्गा आवि	१		२	१	१				
१.६	त्रिपुरा आवि	१		१	१	१				
१.७	कुर्पेकोट आवि	२	२	६	२	२		१	१	१
१.८	मस्टेश्वरी आवि	२	२	३	१	१				
१.९	भग्यश्वरी आवि	३		३	१	१				
१.१०	धनाल्ला आवि	३	२	३	१	१				
१.११	ब्रमेश्वरी आवि	३	३	६	२	२		१	१	१
१.१२	जीउलेख आवि	४	४	४	३	२				
१.१३	दाना गीरी आवि	४	३	४						
१.१४	वडिचौर आवि	५	२	३	१	१				
१.१५	शैलेश्वरी आवि	५	२	५						
१.१६	वालविकास आवि	५	२	६		१				
१.१७	घटालमाण्डौ आवि	५	१	४	१	१				
१.१८	ब्रह्मदेव आवि	६	५	३	१	३				
१.१९	जल्पादेवी आवि	६	८	३	३	३				
१.२०	दशरथवडालेख आवि	७	७	५	२	२				
१.२१	मष्टा आवि	७	५	७	३	३		१	१	१
१.२२	खापरदेवस्थाली आवि	७	३	४	१					
जम्मा			५७	८३	३३	३४	०	४	४	४
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)									
२.१	काँडा भवानी मावि	१	१९	१९	२	३		२	२	२

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
२.२	देवस्थाली मावि	२	६	९	४	४		१	१	१
२.३	मालिका मावि	२	४	१२	२	२		१	१	१
२.४	भवानी मावि	३	७	९	२	२		१	१	१
२.५	खापरदेवस्थाली मावि	४	१३	१०	३	३		१	१	१
२.६	मस्टेश्वरी मावि	५	१५	१९	३	२	१	२	२	३
२.७	दशरथ मावि	७	११	१२		३	२	२	२	२
२.८	सरस्वती मावि	७	१२	३	१			१	१	१
जम्मा			८७	९३	१७	१९	३	११	११	१२
३	संस्थागत विद्यालय									
३.१	भिजन ऐकडेमी	७								
जम्मा			०	०	०	०	०	०	०	०
कुल जम्मा			१४४	१७६	५०	५३	३	१५	१५	१६

अनुसूची ६: भर्नादर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर

क्र.स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उतिर्ण दर		
			पूर्वप्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	पूर्वप्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)													
१.१	दुर्गा भवानी आवि	१		१९			८१		८५			८२		
१.२	खत्तड आवि	१		७			८५							
१.३	फुलवारी आवि	१		१०			८८							
१.४	पार्वती आवि	१		५			७८							
१.५	जय दुर्गा आवि	१					५८							
१.६	त्रिपुरा आवि	१					६३							
१.७	कुर्पेकोट आवि	२												
१.८	मस्टेश्वरी आवि	२												
१.९	भाग्यश्वरी आवि	३												
१.१०	धनालता आवि	३		१३			८०							
१.११	ब्रमेश्वरी आवि	३		३२			७८							
१.१२	जीउलेख आवि	४	७६.२३	८३.२		७२.१	७२.१०							
१.१३	दाना गीरी आवि	४		८५.२		७८.२	७४.०२		५३					
१.१४	वडिचौर आवि	५		८			६६							
१.१५	शैलेश्वरी आवि	५		३७			८९							
१.१६	वालविकास आवि	५		३२			८५							
१.१७	घटालमाण्डौ आवि	५	७३.७	८५.२२		७०.२३	६९.१०							
१.१८	ब्रह्मदेव आवि	६	७४.२१	७१.५		७०.२१	७१.६७							
१.१९	जल्पादेवी आवि	६	७३.६७	७२.६१		३९.४७	७२.२०		४९			१००		
१.२०	दशरथवडालेख आवि	७	९३.२	८२.४		९०.६७	८९.६४							
१.२१	मष्टा आवि	७	९०.३४	९४.२		८८.२४	९०		६४.६८					
१.२२	खापरदेवस्थाली आवि	७	९७.२	९५.१४		९५.२४	९४.२५							
	जम्मा		८३	४९	०	७६	७८	०	६३	०	०	९१	०	०
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)													
२.१	काँडा भवानी मावि	१		१९	१४		६१	८०	८२	४		८०	२४	

क्र.स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उतिर्ण दर		
			पूर्वप्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	पूर्वप्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
२.२	देवस्थाली मावि	२	८	४			८०							
२.३	मालिका मावि	२	३५	६८			८३	४४	७२	६५		८८	४१	
२.४	भवानी मावि	३		२५			७८	६१	७५	६०		८५	२८	
२.५	खापरदेवस्थाली मावि	४	७५.३२	७१.४	७३.७८	७४.६७	७०.८९	८०	४९.५	३९.५				
२.६	मस्टेश्वरी मावि	५	७८.८१	७६.२३	७१	७८.२	६९.५	७६.२१	४६.५	४२.३	४३.७			
२.७	दशरथ मावि	७		९२.२४	७०.८	७०	६९.६४	६९.२	४९.३	७१.७	३५.६			
२.८	सरस्वती मावि	७	९०.२	९४.०६	८३.८९	८१.५६	७९.२	७९.२	४९					
जम्मा			५७	५६	६३	७६	७४	७०	६०	४७	४०	८४	३१	०
३	संस्थागत विद्यालय													
३.१	भिजन ऐकडेमी	७												
जम्मा			०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
कुल जम्मा			७०	५३	६३	७६	७६	७०	६२	४७	४०	८४	३१	०

अनुसूची ७: आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी

क्र.स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)					
१.१	दुर्गा भवानी आवि	१	१८६	१७२	१६	१७
१.२	खत्तड आवि	१	५५	३५		
१.३	फुलवारी आवि	१	३६	३७		
१.४	पार्वती आवि	१	४७	३६		
१.५	जय दुर्गा आवि	१	३१	३७		
१.६	त्रिपुरा आवि	१	४६	३५		
१.७	कुर्पेकोट आवि	२	७३	७१		
१.८	मस्टेश्वरी आवि	२	२२	२८		
१.९	भाग्यश्वरी आवि	३				
१.१०	धनाल्ला आवि	३	४४	३३		
१.११	ब्रमेश्वरी आवि	३	१०७	१४६	११	८
१.१२	जीउलेख आवि	४		११६	१२८	२४४
१.१३	दाना गीरी आवि	४	७२	६३		
१.१४	वडिचौर आवि	५	३०	२१	१	४
१.१५	शैलेश्वरी आवि	५	६७	७५	९	
१.१६	वालविकास आवि	५	१५८	१८५	९	२
१.१७	घटाल माण्डौ आवि	५	५२	५०	१७	१४
१.१८	ब्रह्मदेव आवि	६	५०	५५		
१.१९	जल्पादेवी आवि	६	१५६	१४१		
१.२०	दशरथवडालेख आवि	७	६२	६४		
१.२१	मष्टा आवि	७	१११	९६	१३	१२
१.२२	खापरदेवस्थाली आवि	७	३१	२५		
जम्मा			१४३६	१५२१	२०४	३०१
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)					
२.१	काँडा भवानी मावि	१	२३८	२३९	३०	३७
२.२	देवस्थाली मावि	२	९०	९८		
२.३	मालिका मावि	२	१३८	१३०		
२.४	भवानी मावि	३	१८९	२४३	१८	१९
२.५	खापरदेवस्थाली मावि	४				
२.६	मस्टेश्वरी मावि	५	३७६	४८२	२००	१८४
२.७	दशरथ मावि	७	१२६	१४१	१३	१६
२.८	सरस्वती मावि	७	१८६	१७४	१३	२०
जम्मा			१३४३	१५०७	२७४	२७६
३	संस्थागत विद्यालय					
३.१	भिजन ऐकडेमी	७	६२	५६		
जम्मा			६२	५६	०	०

क्र.स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
कुल जम्मा			२८४१	३०८४	४७८	५७७

अनुसूची ८: छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी		
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	
१ आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)							
१.१	दुर्गा भवानी आवि	१		१७१	१८६	१७२	
१.२	खत्तड आवि	१		३५	५५	३५	
१.३	फुलवारी आवि	१		३७	३६	३७	
१.४	पार्वती आवि	१		३६	४७	३६	
१.५	जय दुर्गा आवि	१		३७	३१	३७	
१.६	त्रिपुरा आवि	१		३५	४६	३५	
१.७	कुर्पेकोट आवि	२		७१	७३	७१	
१.८	मस्टेश्वरी आवि	२		२८	२२	८८	
१.९	भाग्यश्वरी आवि	३					
१.१०	धनाल्ला आवि	३		३३	४४	३३	
१.११	ब्रमेश्वरी आवि	३		१४६	१०७	१४६	
१.१२	जीउलेख आवि	४	४१	७९	१२८	११६	
१.१३	दाना गीरी आवि	४		५५	७३	७२	
१.१४	वडिचौर आवि	५		३१	२१	३०	
१.१५	शैलेश्वरी आवि	५		७५	७५	६७	
१.१६	वालविकास आवि	५		१८५	१८५	१८५	
१.१७	घटाल माण्डौ आवि	५		५२	५०	५२	
१.१८	ब्रह्मदेव आवि	६	१५	६९	५०	५५	
१.१९	जल्पादेवी आवि	६	४९	८९	१५३	१४१	
१.२०	दशरथवडालेख आवि	७					
१.२१	मष्टा आवि	७			१११	९६	
१.२२	खापरदेवस्थाली आवि	७		२५	५२	२७	
जम्मा				१०५	१२८९	१५४५	१५३१
२ माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)							
२.१	काँडा भवानी मावि	१		२३९			
२.२	देवस्थाली मावि	२		९८			
२.३	मालिका मावि	२		१३०			
२.४	भवानी मावि	३		२४३			
२.५	खापरदेवस्थाली मावि	४					
२.६	मस्टेश्वरी मावि	५	५३	२३६			
२.७	दशरथ मावि	७					
२.८	सरस्वती मावि	७		१०७			
जम्मा				५३	१०५३	०	०
३ संस्थागत विद्यालय							
३.१	भिजन ऐकडेमी	७					
जम्मा				०	०	०	०

क्र.स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	छात्रवृत्ती वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
कुल जम्मा			१५८	२३४२	१५४५	१५३१

अनुसूची ९: शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धीत विशेष व्यवस्था

क्र.स.	विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वयन	एकीकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)						
१.१	दुर्गा भवानी आवि	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.२	खत्तड आवि	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.३	फुलवारी आवि	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.४	पार्वती आवि	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.५	जय दुर्गा आवि	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.६	त्रिपुरा आवि	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.७	कुर्पेकोट आवि	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.८	मस्तेश्वरी आवि	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.९	भाग्यश्वरी आवि	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.१०	धनाल्ला आवि	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.११	ब्रमेश्वरी आवि	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.१२	जीउलेख आवि	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.१३	दाना गीरी आवि	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.१४	वडिचौर आवि	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.१५	शैलेश्वरी आवि	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.१६	वालविकास आवि	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.१७	घटाल माण्डौ आवि	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.१८	ब्रह्मदेव आवि	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.१९	जल्पादेवी आवि	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.२०	दशरथवडालेख आवि	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.२१	मष्टा आवि	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.२२	खापरदेवस्थाली आवि	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)						
२.१	काँडा भवानी आवि	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
२.२	देवस्थाली आवि	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

क्र.स.	विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वयन	एकीकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
२.३	मालिका आवि	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
२.४	भवानी आवि	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
२.५	खापरदेवस्थाली आवि	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
२.६	मस्टेश्वरी आवि	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
२.७	दशरथ आवि	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
२.८	सरस्वती आवि	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
३	संस्थागत विद्यालय						
३.१	भिजन ऐकडेमी	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

अनुसूची १०: बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक	बाल क्लब गठन	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)					
१.१	दुर्गा भवानी आवि	१	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२	खत्तड आवि	१	भएको	भएको	भएको	भएको
१.३	फुलवारी आवि	१	भएको	भएको	भएको	भएको
१.४	पार्वती आवि	१	भएको	भएको	भएको	भएको
१.५	जय दुर्गा आवि	१	भएको	भएको	भएको	भएको
१.६	त्रिपुरा आवि	१	भएको	भएको	भएको	भएको
१.७	कुपेकोट आवि	२	भएको	भएको	भएको	भएको
१.८	मस्टेश्वरी आवि	२	भएको	भएको	भएको	भएको
१.९	धनाल्ता आवि	३	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१०	ब्रमेश्वरी आवि	३	भएको	भएको	भएको	भएको
१.११	भाग्यश्वरी आवि	३				
१.१२	जीउलेख आवि	४	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१३	दाना गीरी आवि	५	भएको	नभएको	भएको	भएको
१.१४	वडिचौर आवि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१५	शैलेश्वरी आवि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१६	वालविकास आवि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१७	घटालमाण्डौ आवि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१८	ब्रहमदेव आवि	६	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१९	जल्पादेवी आवि	६	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२०	दशरथवडालेख आवि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२१	मष्टा आवि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२२	खापरदेवस्थाली आवि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)					
२.१	काँडा भवानी आवि	१	भएको	भएको	भएको	भएको
२.२	देवस्थाली आवि	२	भएको	भएको	भएको	भएको
२.३	मालिका आवि	२	भएको	भएको	भएको	भएको
२.४	भवानी आवि	३	भएको	भएको	भएको	भएको
२.५	खापरदेवस्थाली आवि	४	भएको	भएको	भएको	भएको
२.६	मस्टेश्वरी आवि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
२.७	दशरथ आवि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
२.८	सरस्वती आवि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
३	संस्थागत विद्यालय					
३.१	भिजन ऐकडेमी	७				

अनुसूची ११: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधा सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	बडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार											
			दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा		
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	
१	आधारभूत तह (सामुदायिक)													
१.१	दुर्गा भवानी आ. वि	१	२	१										
१.२	खत्तड आवि	१												
१.३	फुलवारी आवि	१			१	१								
१.४	पार्वती आवि	१												
१.५	जय दुर्गा आवि	१	३१	३७										
१.६	त्रिपुरा आवि	१												
१.७	कुर्पेकोट आवि	२	१२	१८										
१.८	मस्टेश्वरी आवि	२	८	११										
१.९	भाग्यश्वरी आवि	३												
१.१०	घनाल्ता आवि	३												
१.११	ब्रमेश्वरी आवि	३	५	९										
१.१२	जीउलेख आवि	४	४१	४२			३७					२१	२३	
१.१३	दाना गीरी आवि	४					५५					२०	१६	
१.१४	वडिचौर आवि	५	१५	११										
१.१५	शैलेश्वरी आवि	५	१६	३१	१									
१.१६	वालविकास आवि	५	१	२										
१.१७	घटाल माण्डौ आवि	५	१३	१४			२५							
१.१८	ब्रहमदेव आवि	६			२	२	४				४५	१५	२९	
१.१९	जल्पादेवी आवि	६	४८	४९	३	३	८९							
१.२०	दशरथवडालेख आवि	७	५	५			६०							
१.२१	मष्टा आवि	७	१९	२२			६५					३६	२९	
१.२२	खापरदेवस्थाली आवि	७					२५							२
	जम्मा		२१६	२५२	७	९६	२७०	०	०	०	४५	९२	९९	
२	माध्यमिक तह (सामुदायिक)													

क्र.स.	विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	बडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार										
			दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
२.१	काँडा भवानी मावि	१	७४	४४	२	१	१						
२.२	देवस्थाली मावि	२	२५	१६									
२.३	मालिका मावि	२	९	७									
२.४	भवानी मावि	३	९४	१०४		४							
२.५	खापरदेवस्थाली मावि	४	३५	२९		३	२११			९	८	४४	४५
२.६	मस्टेश्वरी मावि	५	३६	५९	३	३	१६८			१४	६	८५	६१
२.७	दशरथ मावि	७											
२.८	सरस्वती मावि	७	२			१०७							
जम्मा			२७५	२५९	५	११८	३८०	०	०	२३	१४	१२९	१०६
३	संस्थागत विद्यालय												
३.१	भिजन ऐकडेमी	७											
जम्मा			०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
कुल जम्मा			४९१	५११	१२	२१४	६५०	०	०	२३	५९	२२९	२०६

अनुसूची १२: नगरसभा वा गाउँसभा तथा नगरकार्यपालिका वा गाउँकार्यपालिका
पदाधिकारीको विवरण

अनुसूची १३: गाउँपालिकाबाट वस्तुगत विवरणका लागि छानिएका कार्यदलका सदस्यहरु

अनुसूची १४: सेवा प्रदायक सरकारी कार्यालयहरु तथा प्रमुखहरुको सम्पर्क विवरण

अनुसूची १५: गैर सरकारी संघ/संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण

अनुसूची १६: वित्तीय संघ/संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण

अनुसूची १७: गाउँ तथा नगरपालिकाको वडा सिमाना सहितको नक्शा

अनुसूची १८: आपतकालीन सेवा प्रदायक सम्पर्क विवरण

अनुसूची १९: चालु आ.व.को बजेट विवरण

अनुसूची २०: सहयोगी संस्थाको संक्षिप्त विवरण

सन्दर्भ सामाग्री

- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, (२०७४ वि.सं.)। गाउँ नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि २०७४ । काठमाण्डौं: संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार ।
- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, (२०७० वि.सं.)। नेपालमा गरिवीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८, काठमाण्डौं: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग थापाथली ।
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Village Development Committee/Municipality)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population Census 2011 (Household and Population by Sex Ward Level)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usual Activity Performed in the 12 Month and Economic Activity)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usually Active and Not Active Population and Living Arrangement of Children)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2016). *Statistical Year Book 2015*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- National Planning Commission, (2014). *Nepal Human Development Report, 2014*. Kathmandu: GoN, National Planning Commission.